

آزمون ۱۷ مهرماه ۱۴۰۵

آزمون اختصاصی دوازدهم انسانی

۱۰۰ سؤال در ۱۰۰ دقیقه

ساعت ۸ تا ۹:۴۰ صبح

عنوان مواد امتحانی گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد، شماره سؤالات و مدت پاسخ‌گویی

ردیف	وضعیت پاسخ‌گویی	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخ‌گویی (به دقیقه)
۱	اجباری	ریاضی و آمار (۳)	۱۰	۱	۱۰	۱۵
۲	انتخابی	ریاضی و آمار (۱)	۱۰	۱۱	۲۰	۲۰
		ریاضی و آمار (۲)	۱۰	۲۱	۳۰	
۳	اجباری	علوم و فنون ادبی (۳) و (۱)	۳۰	۳۱	۶۰	۳۰
۴	اجباری	جامعه‌شناسی (۳)	۱۰	۶۱	۷۰	۱۰
۵	انتخابی	جامعه‌شناسی (۱)	۱۰	۷۱	۸۰	۱۵
		جامعه‌شناسی (۲)	۱۰	۸۱	۹۰	
۶	اجباری	روان‌شناسی	۱۰	۹۱	۱۰۰	۱۰

کانال انسانی‌ها
در پیام‌رسان «بله»
برای عضویت، کد
روبه‌رو را اسکن کنید.

فیلم تحلیل آموزشی
سؤالات آزمون امروز
برای مشاهده فیلم‌ها در سایت کانون،
کد روبه‌رو را با دوربین تلفن همراه خود
اسکن کنید.

پدیدآوردگان آزمون

طراحان به ترتیب حروف الفبا

نام درس	نام طراحان
ریاضی و آمار	محمد اسدی، محمد بحیرایی، محمد پردل نظامی، احمد حسن زاده فرد، علی حسینی نوه، محمد حمیدی، رضا خانبابائی، امیر زراوندوز، نسترن صمدی، پیمان طیار، سعید عزیزخانی، هادی فولادی، فرشید کریمی، اسماعیل میرزایی، حامد نصیری
علوم و فنون ادبی	سید علیرضا احمدی، عزیز الباسی پور، رضا رنجبری، فرهاد علی نژاد، مجتبی فرهادی
جامعه‌شناسی	زینب آذری، رانیا امیری، ریحانه امینی، آرتا بیدقی، جواد جلیلیان، علیرضا حیدری، امیرحسین خزایی، مریم خسروی دهنوی، الهام رضائی، فاطمه رضائیان، یاسین ساعدی، سینا غلامی، مهرداد کرمی، سید آرش مرتضائی فر، محمد مهدی یعقوبی
روان‌شناسی	هانا احمدزاده، محمد حبیبی، نگین مرسلی، فرید هادی
عربی زبان قرآن	ولی برجی، ابوطالب درانی، امیرحسین شکوری، کامران عبداللهی، حمیدرضا قائدامینی، مصطفی قدیمی فرد، مرتضی کاظم‌شیرودی، روح‌الله گلشن، سید محمدعلی مرتضوی، پیروز وجان، محمد مهدی یعقوبی
تاریخ و جغرافیا	علیرضا آزادی‌زاده، راضیه ابراهیمی نژاد، فاطمه احمدی، علیرضا پدram، زهرا دامیار، یاسین ساعدی، علیرضا سالمی، عاطفه طاهر، حامد صفرخانیان، فاطمه عزیزی، مهدی کاردان، محمد مهدی یعقوبی
فلسفه و منطق	حسین آخوندی راهنماچی، جواد پاکدل، پرگل رحیمی، موسی سپاهی، حمید سودیان، محمد قربانی، امیرمحمد قلعه‌کاهی، علی معزی، فیروز نژادنجف
اقتصاد	آفرین ساجدی، سارا شریفی، مهدی ضیائی، مهدی کاردان، محمدحسین متولی

گزینشگران و ویراستاران

نام درس	گزینشگر	مسئول درس	ویراستاران	مستندسازی
ریاضی و آمار	محمد بحیرایی	محمد بحیرایی	عباس مالکی عرشیا محمدی	مسئول درس: ابراهیم نوری ویراستار: معصومه صنعت‌کار، سجاد سلیمی
علوم و فنون ادبی	سیدعلیرضا احمدی فرهاد علی نژاد	سیدعلیرضا احمدی فرهاد علی نژاد	محمد مشهدبان محمد مهدی اسلامی	مسئول درس: فریا رنوفی ویراستار: محسن جمشیدی، امیرمحمد کماسی
جامعه‌شناسی	سید آرش مرتضائی فر	سید آرش مرتضائی فر	—	مسئول درس: سجاد حقیقی پور ویراستار: سید مجتبی رضازاده
روان‌شناسی	محمد حبیبی	محمد حبیبی	سینا غلامی محیا مالکی	مسئول درس: محمدصدرا پنجه پور ویراستار: مریم عابدی، محمدحسن سعیدی
عربی زبان قرآن	احسان کلاته عربی	سید محمدعلی مرتضوی	درویشعلی ابراهیمی	مسئول درس: لیلا ایزدی ویراستار: وجیهه نجفی، مهدی یعقوبیان، محسن جمشیدی
تاریخ و جغرافیا	محمد مهدی یعقوبی	محمد مهدی یعقوبی	علیرضا سالمی فاطمه عزیزی	مسئول درس: محمدصدرا پنجه پور ویراستار: محمدحسن سعیدی
فلسفه و منطق	محمد قربانی	فرهاد علی نژاد	امیرمحمد قلعه‌کاهی هادی حاجی‌زاده	مسئول درس: سوگند پیگلری ویراستار: علی بدری، محمدحسین صادق پور
اقتصاد	مهدی ضیائی	سارا شریفی	سینا غلامی	مسئول درس: سجاد حقیقی پور ویراستار: سید مجتبی رضازاده

گروه فنی و تولید

مدیر گروه	سید محمدعلی مرتضوی
مسئول دفترچه	فاطمه منصورخاکی
گروه مستندسازی	مدیر: محیا اصغری، مسئول دفترچه: لیلا ایزدی
حروف چین و صفحه‌آرا	مهشید ابوالحسنی
ناظر چاپ	حمید عباسی

شمارش
صفحه‌های ۱ تا ۱۱

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

ریاضی و آمار (۳)

۱- **نهایی** به چند طریق می‌توان از بین ۱۰ نفر یک رئیس و یک منشی انتخاب کرد به‌طوری‌که هر نفر فقط یک پست داشته باشد؟

۷۰ (۴)

۱۰۰ (۳)

۹۰ (۲)

۴۵ (۱)

۲- **نهایی** در لیگ برتر فوتبال ایران بین ۱۶ تیم، بازی‌های رفت و برگشت انجام می‌شود. در پایان فصل، چند مسابقه فوتبال انجام شده است؟

۲۴۰ (۴)

۲۰۰ (۳)

۱۶۰ (۲)

۱۲۰ (۱)

۳- با جایگشت حروف کلمه sohrab چند کلمه ۶ حرفی می‌توان نوشت که حروف s, o کنار هم باشند، ولی حروف h, r کنار هم نباشند؟

۲۰۰ (۴)

۹۶ (۳)

۱۴۴ (۲)

۲۴۰ (۱)

۴- از تساوی $(n+1)! = 132(n-1)!$ مقدار $\frac{(n-3)!}{4!}$ کدام است؟

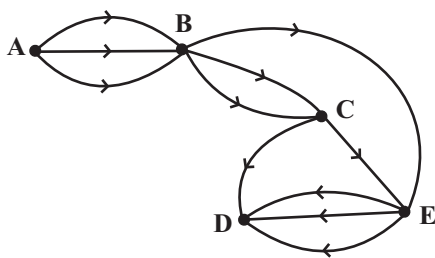
۱۴۴۰ (۴)

۱۶۸۰ (۳)

۸ (۲)

۲ (۱)

۵- به تعداد مسیرهای بین دو شهر E و D چند مسیر افزوده شود تا بتوان ۲۷ حالت ممکن جدید به تعداد حالات سفر از شهر A به شهر D که

حتماً از شهر E عبور کنیم، اضافه کرد؟

۲۷ (۱)

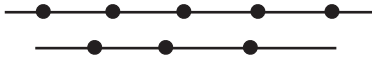
۳ (۲)

۴ (۳)

۲ (۴)

محل انجام محاسبات

۶- با نقاط داده شده در شکل زیر، چند مثلث می‌توان رسم کرد به طوری که رئوس مثلث از این نقاط باشند؟

(۲) ۳۰

(۱) ۲۶

(۴) ۴۵

(۳) ۵۶

۷- با ارقام ۰, ۱, ۲, ۳, ۴, ۵, ۶ چند عدد چهار رقمی زوج بدون تکرار ارقام می‌توان نوشت؟

(۲) ۳۶۰

(۱) ۳۴۰

(۴) ۴۸۰

(۳) ۴۲۰

۸- مجموعه $\{1, 2, 3, 4, 5, 6\}$ چند زیر مجموعه ۳ عضوی دارد به طوری که حداقل یک رقم فرد عضو زیرمجموعه باشد؟

(۲) ۱۹

(۱) ۱۸

(۴) ۲۱

(۳) ۲۰

۹- به چند طریق از بین ۱۵ نفر راننده مسابقه فرمول یک، می‌توان یک تیم ۱۳ نفره به مسابقات اعزام کرد؟

(۲) ۲۰۱

(۱) ۲۱۰

(۴) ۱۰۵

(۳) ۱۵۰

۱۰- در جعبه سیبی ۵ سیب قرمز و ۶ سیب زرد داریم. اگر برای پخت کیک ۳ سیب لازم داشته باشیم، به چند طریق می‌توانیم آن‌ها را انتخاب کنیم

به طوری که ۲ سیب قرمز و یک سیب زرد باشد؟

(۲) ۵۶

(۱) ۴۸

(۴) ۶۴

(۳) ۶۰

محل انجام محاسبات

ریاضی و آمار (۱)

در این بخش، از میان سؤالات ریاضی و آمار (۱) و ریاضی و آمار (۲) می‌توانید یک مجموعه را انتخاب کنید.
می‌توانید به سؤالات ۱۱ تا ۲۰ «یا» به سؤالات ۲۱ تا ۳۰ پاسخ دهید.
وقت پیشنهادی: ۲۰ دقیقه

معادله درجه دوم

(معادله و مسائل توصیفی، حل معادله درجه ۲ و کاربردها)
صفحه‌های ۹ تا ۳۲

۱۱- معادله $(k-1)x^2 + (k^2+1)x - b = 0$ ، یک معادله درجه اول با جواب $x=2$ است. مقدار $k+b$ کدام است؟

۵ (۴)

۴ (۳)

۳ (۲)

۲ (۱)

۱۲- در حل معادله $2x^2 + 3x = 5$ به روش مربع کامل کردن، به تساوی $(x+a)^2 = k$ رسیدیم. مقدار $\frac{k}{a}$ کدام است؟

$\frac{49}{16}$ (۴)

$\frac{49}{4}$ (۳)

$\frac{49}{8}$ (۲)

$\frac{49}{12}$ (۱)

۱۳- کدام یک از معادلات زیر به‌ازای هر مقدار مخالف صفر k دارای دو جواب حقیقی متمایز است؟

(۲) $-2x^2 + 3x - k = 0$

(۱) $x^2 - kx + 400 = 0$

(۴) $kx^2 - x - k = 0$

(۳) $kx^2 + 3x - 1 = 0$

۱۴- در معادله $2x^2 + (3k-1)x + k + 2 = 0$ اگر مجموع معکوس جواب‌ها ۳ باشد، k کدام است؟

$-\frac{5}{3}$ (۴)

$-\frac{1}{3}$ (۳)

صفر (۲)

$-\frac{5}{6}$ (۱)

۱۵- به‌ازای کدام مقدار m ، در معادله $2x^2 - x + m = 0$ بین ریشه‌ها رابطه $\alpha + 2\beta = 3$ برقرار است؟

-۱۲ (۴)

-۱۰ (۳)

۶ (۲)

۸ (۱)

محل انجام محاسبات

۱۶- ساده شده کدام یک از عبارتهای زیر بیانگر یک معادله درجه اول است؟

(۱) مربع عددی برابر همان عدد منهای دو است.

(۲) هفت برابر عددی از مربع همان عدد یک واحد بزرگتر است.

(۳) مربع عددی به علاوه پنج برابر همان عدد مساوی مربع همان عدد منهای چهار است.

(۴) مکعب عددی منهای یک برابر خود عدد است.

۱۷- اگر معادله $x^2 - (m+1)x + m - 2 = 0$ دو ریشه حقیقی متمایز داشته باشد و یکی از ریشه‌ها مثبت و دیگری منفی باشد. کدام گزینه مجموعه

مقادیر ممکن m را به درستی نشان می‌دهد؟

(۴) $-1 < m < 2$

(۳) $m < 2$

(۲) $m < -1$

(۱) $m > 2$

۱۸- اگر در معادله درجه دوم $-x^2 - \sqrt{3}x + c = 0$ ، $\Delta = 6$ (مبین معادله) باشد، حاصل ضرب ریشه‌های این معادله کدام است؟

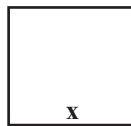
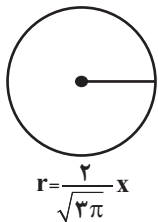
(۴) $-\frac{9}{4}$

(۳) $-\frac{3}{4}$

(۲) $\frac{9}{4}$

(۱) $\frac{3}{4}$

۱۹- اگر مجموع مساحت‌های دو شکل مقابل برابر ۲۱ باشد، محیط مربع کدام است؟

(۱) ۳

(۲) ۹

(۳) ۱۲

(۴) ۲۱

۲۰- یک دبیرستان شامل سه رشته ریاضی، تجربی و انسانی است. تعداد دانش‌آموزان انسانی از دو برابر تعداد دانش‌آموزان ریاضی، ۳ نفر کمتر و تعداد

دانش‌آموزان انسانی از ثلث تعداد دانش‌آموزان تجربی، ۳۶ نفر بیشتر است. اگر این دبیرستان ۱۹۵ دانش‌آموز داشته باشد، تعداد دانش‌آموزان تجربی

چند نفر از دانش‌آموزان ریاضی بیشتر است؟

(۴) ۶۷

(۳) ۵۸

(۲) ۴۷

(۱) ۳۵

محل انجام محاسبات

آشنایی با منطق و استدلال ریاضی
صفحه‌های ۱ تا ۲۰

اگر به سؤال‌های ۱۱ تا ۲۰ پاسخ نداده‌اید، به سؤال‌های ۲۱ تا ۳۰ پاسخ دهید.

ریاضی و آمار (۲)

۲۱- چه تعداد از جملات زیر، گزاره‌ای با ارزش درست است؟

الف) $(-1)^n$ همواره عددی طبیعی است. ($n \in \mathbb{Z}$)

ب) $(-1)^p$ همواره عددی منفی است (p عددی اول است).

پ) $\sqrt{2} + 2$ عددی گویاست.

۳ (۴)

۲ (۳)

۱ (۲)

صفر (۱)

۲۲- با توجه به این که گزاره $p \Leftrightarrow q$ دارای ارزش درست است ارزش کدام گزاره لزوماً نادرست می‌باشد؟

$q \Rightarrow p$ (۴)

$\sim p \wedge q$ (۳)

$q \vee p$ (۲)

$q \wedge p$ (۱)

۲۳- حاصل هم‌ارزی $(p \vee q) \vee \sim q \equiv ?$ همواره کدام است؟

$\sim q$ (۴)

$\sim p$ (۳)

q (۲)

p (۱)

۲۴- «آرش معتقد است که هر کس مرا دوست دارد، عیوب مرا به من می‌گوید از طرفی سعید عیوب مرا به من گفته است، پس سعید مرا دوست دارد.»

این استدلال ... نام دارد و ... است.

(۲) مغالطه - درست

(۱) قیاس استثنایی - نادرست

(۴) مغالطه - نادرست

(۳) قیاس استثنایی - درست

۲۵- به جای اثبات گزاره «مربع مجموع دو عدد طبیعی، عددی گنگ نیست» کدام گزاره زیر را می‌توانیم ثابت کنیم؟

(۱) اگر a و b دو عددی گنگ باشند، آنگاه $(a+b)^2$ عددی طبیعی است.

(۲) اگر $a^2 + b^2$ عددی گنگ نباشد، آنگاه a و b دو عدد طبیعی هستند.

(۳) اگر a و b دو عدد طبیعی باشند آنگاه $a^2 + b^2$ عددی گنگ است.

(۴) اگر $(a+b)^2$ عددی گنگ باشد، آنگاه a و b دو عدد طبیعی نیستند.

محل انجام محاسبات

۲۶- اگر ارزش گزاره p ، درست و ارزش گزاره q ، نادرست باشد، آنگاه کدام عبارت نادرست است؟

(۱) ترکیب عطفی دو گزاره فوق، نادرست است.

(۲) ترکیب فصلی دو گزاره فوق، درست است.

(۳) ارزش گزاره $(p \vee q) \wedge (p \wedge q)$ درست است.

(۴) ارزش گزاره $(p \wedge q) \vee (p \vee q)$ درست است.

۲۷- گزاره $(\sim p \vee q) \Rightarrow (\sim p \wedge q)$ هم‌ارز با کدام گزینه است؟

(۴) $\sim p \Leftrightarrow \sim q$

(۳) $q \Leftrightarrow p$

(۲) $p \Leftrightarrow \sim q$

(۱) $\sim q \vee \sim p$

۲۸- در ستون نتیجه (گزاره مرکب) جدول ارزش گذاری مقابل، چند تا T مشاهده می‌شود؟ (T درست و F نادرست)

$\sim p$	$\sim q$	$p \Rightarrow (q \wedge \sim p)$
T	T	?
T	F	?
F	T	?
F	F	?

(۱) ۱

(۲) ۲

(۳) ۳

(۴) ۴

۲۹- اگر گزاره‌های $\sim p \Rightarrow q$ و $p \Rightarrow q$ هر دو درست باشند، آنگاه کدام گزاره زیر همواره درست است؟

(۴) $(q \vee p) \Rightarrow (p \wedge q)$

(۳) $p \wedge \sim q$

(۲) $(q \vee p) \Rightarrow p$

(۱) $(q \vee p) \Rightarrow q$

۳۰- با چیدن قطعات یک پازل در کنار هم، مربعی به مساحت a ساخته می‌شود. این پازل طوری طراحی شده است که با تغییر چینش بعضی قطعات

می‌توان یک مثلث قائم‌الزاویه به مساحت b نیز درست کرد. دانش‌آموزی استدلال زیر را در مورد رابطه بین a و b نوشته است. ایراد این استدلال در

کدام گام است؟

۱) $a = b$

۲) $a^2 = ab$

۳) $a^2 - b^2 = ab - b^2$

۴) $(a - b)(a + b) = (a - b)b$

۵) $\frac{(a-b)(a+b)}{(a-b)} = \frac{(a-b)b}{(a-b)}$

۶) $b + b = b$

۷) $\frac{2b}{b} = \frac{b}{b}$

۸) $2 = 1$

طرفین تساوی گام ۱ را در a ضرب کرده است.

b^2 را از طرفین تساوی گام ۲ کم کرده است.

طرفین تساوی گام ۳ را تجزیه کرده است.

طرفین تساوی گام ۴ را بر $a - b$ تقسیم کرده است.

به جای a طبق گام ۱، مقدار b را قرار داده است.

طرفین تساوی گام ۶ را بر b تقسیم کرده است.

(۴) ۷

(۳) ۶

(۲) ۵

(۱) ۳

محل انجام محاسبات

علوم و فنون ادبی (۳) و (۱)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۳۰ دقیقه

علوم و فنون ادبی (۳):

تاریخ ادبیات قرن‌های دوازدهم

و سیزدهم

(دوره بازگشت و بیداری)

صفحه‌های ۱۰ تا ۲۱

علوم و فنون ادبی (۱):

فصل یکم

(درس‌های ۱ تا ۳)

+ کارگاه تحلیل فصل اول

صفحه‌های ۱۰ تا ۳۵

آرایه‌های ادبی (مطالعه تکمیلی):

تشبیه و استعاره

بسته اول: تاریخ ادبیات، سبک‌شناسی و مفهوم

۳۱- **نهایی** کدام مورد از عوامل تأثیرگذار در ایجاد نهضت بازگشت ادبی نیست؟

(۱) کوشش‌های عباس‌میرزا در روی آوردن به فنون نوین

(۲) تضعیف جامعه بر اثر شکست ایران از روسیه تزاری

(۳) توجه به ادبیات در دربار قاجار و رونق مدح شاهان

(۴) تاراج کتابخانه اصفهان که سبب ارتباط مجدد اهل ذوق با ادب کهن شد.

۳۲- **نهایی** شاعران کدام گزینه هر دو از شاعران غزل‌سرای دوره بازگشت بودند که به سبک حافظ و سعدی گرایش داشتند؟

(۱) مجمر اصفهانی - فروغی بسطامی

(۲) صبای کاشانی - نشاط اصفهانی

(۳) صبای کاشانی - فروغی بسطامی

(۴) نشاط اصفهانی - قآنی شیرازی

۳۳- کدام گزینه درباره سراینده بیت زیر نادرست است؟

«من نگویم که مرا از قفس آزاد کنید / قفسم برده به باغی و دلم شاد کنید»

(۱) «تاریخ تطور نظم فارسی» از آثار اوست و در سبک خراسانی شعر می‌سرود.

(۲) توانست با اشعار ساده و عامیانه‌اش در میان مردم جایگاه مناسبی پیدا کند.

(۳) علاوه بر آشنایی عمیق با ادبیات کهن، از مسائل روز جامعه هم آگاهی داشت.

(۴) در حوزه سیاست و روزنامه‌نویسی هم فعال بود و مجله «دانشکده» را منتشر می‌کرد.

۳۴- عبارت کدام گزینه درباره قائم‌مقام فراهانی نادرست است؟

(۱) قبل از قائم‌مقام سبک نویسندگان پارسی با تکلف و تصنع همراه بود. او با تغییر سبک نگارش، تکلف را در نثر از بین برد.

(۲) «منشآت» مهم‌ترین اثر قائم‌مقام است و او احیاکننده نثر فارسی است.

(۳) قائم‌مقام مسائل عصر را با کاربرد زبان و اصطلاحات رایج و آمیخته به شعر و ضرب‌المثل‌های لطیف به سبک گلستان سعدی نوشت.

(۴) قائم‌مقام علاوه بر خدمات و اقدامات بزرگ اجتماعی در ادبیات نیز مؤثر بود و با نوشته‌هایش موجب اقبال نخبگان جامعه به نثر شد.

۳۵- در کدام بیت تصویرسازی مشابه بیت زیر دیده می‌شود؟

«چون ز آب دیده ناچه ما در وحل بماند / با ما بگو که مرحله کاروان کجاست» (وحل: گل و لای)

(۱) بار بیفکند شتر چون برسد به منزلی

(۲) بار دل است همچنان ور به هزار منزل

(۳) کاروان رفت و تو در خواب و بیابان در پیش

(۴) وه که بس بی‌خبر از غلغل چندین جرسی

(۳) مرا در منزل جانان چه امن عیش چون هر دم

(۴) جرس فریاد می‌دارد که بریندید محمل‌ها

(۴) با ساربان بگویند احوال آب چشمم

(۴) تا بر شتر نبندد محمل به روز باران

۳۶- نهایی مفهوم کدام بیت با سایر ابیات متفاوت است؟

- (۱) شب‌نم به آفتاب رسید از فروتنی
- (۲) از راه تواضع به فلک رفت مسیحا
- (۳) قطره آبی که دارد در نظر گوهر شدن
- (۴) کمالت هر قدر گر بیش باشد، بخت کم باشد

۳۷- مفهوم قطعه زیر از کدام بیت دریافت می‌شود؟

- «چو دخلت نیست خرج آهسته‌تر کن
اگر باران به کوهستان نبارد
- (۱) فروزد شمع اقبال به نور خویشتن آری
 - (۲) ابلهی کاو روز روشن شمع کافوری نهد
 - (۳) کرد خرج آب و گل کوتاه بینی‌ها مرا
 - (۴) قطره آبی که دارد در نظر گوهر شدن

۳۸- مفهوم کدام گزینه، با بقیه متفاوت است؟

- (۱) بعد از این ما و سر کوی دل‌آرای دگر
- (۲) دل نیست کبوتر که چو برخاست نشیند
- (۳) چون لطف نهان تو پیداست که با غیر است
- (۴) می زد به شمشیر جفا، می رفت و می گفت از قفا

۳۹- در کدام ابیات پیام اصلی بیت به درستی آمده است؟

- الف) عجب در مستی ندارد هیچ فرقی با شراب
ب) تا نمی در جویبار همت سرشار هست
ج) نیست در دلبستگی‌ها نشئه‌ای در باده هم
د) نیست از تدبیر می دادن به ما دیوانگان
- من نمی‌دانم چرا بدنم شد تنها شراب (رعایت آداب مستی)
کی کند صائب گدایی از در دل‌ها شراب (اتکا بر نفس)
هست با وارستگی دنیا و مافیها شراب (ناپایداری مستی)
کار روغن می‌کند بر آتش سودا شراب (شراب مرهم عاشق است)

- (۱) «الف» - «ب» (۲) «الف» - «د» (۳) «ب» - «ج» (۴) «ج» - «د»

۴۰- با توجه به «علوم و فنون ادبی» کدام گزاره درباره رباعی زیر نادرست است؟

- «آن را که حدیث عشق در دل گردد
باید که ز تیغ عشق بسمل گردد
- در خاک تپان‌تپان رخ آغشته به خون
برخیزد و گردد سر قاتل گردد»

- (۱) واژه‌آرایی در بیت نخست، برخلاف بیت دوم مشهود است.
- (۲) «رخ آغشته به خون» کنایه از جان سپردن است.
- (۳) کاربرد واژه «قاتل» یادآور نقد متنی از کلیله و دمنه در کتاب درسی است.
- (۴) کاربرد «را» در مصراع نخست، مفعولی نیست.

بسته دوم: آرایه‌های ادبی

۴۱- در کدام بیت، «تشبیه، واج‌آرایی «ل» و واژه‌آرایی» هر سه دیده می‌شود؟

(۱) لب لعل او نبوسد، به مراد، جز لب او	رخ خوب او نبیند به جز از دو چشم شنگش
(۲) مرا چو از لب شیرین تو نصیبی نیست	از آن چه سود که لعل تو سر به سر قند است؟
(۳) دل چو آرام دل خود باز یافت	یک نفس با من نیارامید، رفت
(۴) بیا بیا، که نسیم بهار می‌گذرد	بیا، که گل ز رخت شرمسار می‌گذرد

۴۲- در کدام بیت، «واج‌آرایی «گ» یا «ب» و واژه‌آرایی» هر دو دیده می‌شود؟

(۱) خون شد جگرم از غم و اندیشه آن دوست	خشنود شود از من غمخوار که داند
(۲) بینایی هر دیده بینا همه او بین	زیبایی هر چهره زیبا همه او دان
(۳) دل در پی وصل یار جان داد	و آن یار نشد، دریغ حاصل
(۴) دل عراقی اگر چه هزارگونه بگشت	ولی ز مهر تو هرگز نگشت دیگرگون

۴۳- آرایه‌های داخل کمانک در برابر کدام بیت، هر دو قابل اثبات‌اند؟

(۱) می‌تیم چون مرغ بسمل در میان خاک و خون	نگرد در من نگارم، الغیث ای دوستان (تشبیه، واج‌آرایی)
(۲) آتش رخسار خوبت گر بسوزاند مرا	اندر آن آتش مرا هر سو گلستانی بود (تشخیص، واژه‌آرایی)
(۳) بی‌بوی خوشست نیایدم خوش	بوی خوش هیچ نوبه‌اری (استعاره، تشبیه)
(۴) دم به دم در هر لباسی رخ نمود	لحظه لحظه جای دیگر پا نهاد (واج‌آرایی، تکرار)

۴۴- به ترتیب، بیت‌های دارای «نغمه حروف، تشبیه فشرده، واژه‌آرایی، تشبیه گسترده» کدام‌اند؟

(الف) خوشا شراب و خوشا ساقی و خوشا بزمی	که غمزه خوش ساقی بود خمستانش
(ب) خورشید وحدت اینک از مشرق وجودم	طالع شده است، از آن من چون ذره ناپدیدم
(ج) دشمنم با دوستان گوید فلانی عاشق است	عاشقم بر روی خوبان، عاشقم، آری چه شد؟
(د) عراقی، بگذر از غوغا، دلی فارغ به دست آور	که سیمرغ وصال او در آنجا آشیان سازد

(۲) «ج» - «د» - «الف» - «ب»

(۱) «الف» - «ب» - «ج» - «د»

(۴) «د» - «ب» - «ج» - «الف»

(۳) «الف» - «د» - «ج» - «ب»

۴۵- کدام گزینه به همه آرایه‌های موجود در بیت اشاره می‌کند؟

چو نبات می‌گدازم همه شب در آب دیده به امید آنکه یابم شکر از دهان تنگش

(۱) تشبیه، استعاره و واج‌آرایی

(۲) واج‌آرایی و واژه‌آرایی

(۳) تشبیه و واج‌آرایی

(۴) واژه‌آرایی، استعاره و واج‌آرایی

۴۶- در کدام ابیات هر دو آرایه «تشبیه» و «استعاره» مشهود است؟

(الف) با چنین چهره مهم جلوه اگر خواهد کرد ای بسا خون به دل شمس و قمر خواهد کرد

(ب) روز ما تیره‌تر از شام سیه خواهد ساخت گر حجاب رخ از آن سنبل تر خواهد کرد

(ج) ترک چشمش کشد از خنجر خون‌ریز بسی خون عشاق ستم‌دیده هدر خواهد کرد

(د) زاهد از وسوسه دیو نیندیش از آنک آب چون هست تیمم چه اثر خواهد کرد؟

(ه) دل عالم همگی سوخت ز افغان «غبار» در دل سخت تو آیا چه اثر خواهد کرد؟

(۱) «الف»، «ب»، «ج»، «د»

(۲) «الف»، «ج»، «د»، «ه»

(۳) «ب»، «ج»، «ه»

(۴) «ب»، «د»، «ه»

۴۷- کدام بیت فاقد واژه‌آرایی است؟

(۱) لب من با لب تو نرد به بوسی می‌باخت

(۲) هزار مرتبه بر قبر من گذشت و نگفتا

(۳) سر کویت بود کعبه، چه کعبه؟ کعبه مردم

(۴) مگر می‌بینی که دد را و دام

۴۸- در کدام بیت، «تشبیه و استعاره» هر دو دیده می‌شود؟

(۱) امروز چنانی ای پیری روی

(۲) می‌آیی و در پی تو عشاق

(۳) وز بهر شکار دل نهاده

(۴) گویی به چه شانه کرده‌ای زلف

۴۹- گزاره مقابل کدام ابیات نادرست هستند؟

(الف) کز روی به لاله می‌دهی رنگ

(ب) بر بام سراج جمالست

(ج) چون سعدی، صد هزار بلبل

(د) آورده ز غمزه سحر در چشم

وز زلف به مشک می‌دهی بوی (یک تشبیه با ذکر وجه شبه دارد.)

کیوان شده پاسبان هندوی (دارای تشبیه و استعاره است.)

گلزار رخ تو را غزل‌گوی (دارای تشبیه و استعاره است.)

در داده ز فتنه تاب در موی (تشخیص به چشم می‌خورد.)

(۴) «ج» - «د»

(۳) «ب» - «ج»

(۲) «الف» - «د»

(۱) «الف» - «ب»

۵۰- کدام گزاره‌ها درباره رباعی زیر صدق نمی‌کنند؟

- «آسان گل باغ مدعا نتوان چید بی سرزنش خار جفا نتوان چید»
 بشکفته گل مراد بر شاخ امید تا سر ننه‌ی به زیر پا نتوان چید»

الف) علاوه بر ردیف در سایر واژه‌ها نیز واژه‌آرایی وجود دارد.

ب) تعداد تشبیه‌ها در دو بیت برابر هم‌دیگرند.

ج) رباعی فاقد لحن عاشقانه است و در نوع ادبی غنایی نمی‌گنجد.

د) با بیت «حافظ از باد خزان در چمن دهر مرنج / فکر معقول بفرما گل بی‌خار کجاست» هم‌مفهوم است.

ه) در ابیات واژه‌ای به چشم می‌خورد که یادآور تحلیل متنی از کلیله و دمنه است.

۱) «الف»، «ج» ۲) «ب»، «ج»

۳) «الف»، «د» ۴) «ب»، «ه»

۵۱- در کدام بیت، شاعر استادی خود را در انتخاب وزن مناسب نشان داده است؟

- ۱) آینه چون نقش تو بنمود راست خود شکن آینه شکستن خطاست
 ۲) خلقی ز بنا کرده خود خوار و هلاک‌اند چون کرم بریشم که هلاکش ز لعاب است
 ۳) دمی با همدمی خرم ز جانم بر نمی‌آید دمم با جان برآید چون که یک همدم نمی‌بینم
 ۴) ای گـوهر یادگار عـمـرم چونـت طلـبـم، کجـات جـویم؟

۵۲- در کدام بیت شاعر به وسیله «واج‌آرایی» به انعکاس و انتقال احساس و تصویر پرداخته است؟

- ۱) نمی‌گردید اگر ذوق گرفتاری عنان گیرم ز وحشت خون عالم در دل صیاد می‌کردم
 ۲) نه من سبوکش این دیر رندسوزم و بس بسا سرا که در این آستانه سنگ و سبوست
 ۳) دلم شکسته‌تر از شیشه‌های شهر شماست شکسته باد کسی کاین چنین‌مان می‌خواست
 ۴) دل و دینم دل و دینم بیرده است بر و دوشش بر و دوشش بر و دوش

۵۳- گزاره مقابل کدام بیت نادرست است؟

- ۱) از همه باشد به حقیقت گزیر وز تو نباشد که نـداری نظـیر (آهنگ ضربی دارد).
 ۲) او ز من حال‌ها همی پرسید من همی شرح دادم آنچه بدید (وزن و عاطفه همسو است).
 ۳) سیلوش سیه را به تنـدی بتاخت نشد تنگدل جنگ آتش بساخت (آهنگ شعر به بار حماسی آن افزوده است).
 ۴) ای که تفسیر جهان چشم تو باشد گاهی یک نگاهی به من و دل که جهان در گذر است (محتوایی غمگین در وزنی ملایم)

۵۴- وزن و عاطفه در کدام گزینه، قدرت اثرگذاری سروده را کاسته است؟

- (۱) دیدار دلفروزش در پایم ارغوان ریخت
- (۲) یا رب دلی که در وی پروای خود نگنجد
- (۳) سعدی ز خود برون شو گر مرد راه عشقی
- (۴) بگذشت و بازم آتش در خرمن سکون زد
- گفتار جان فزایش در گوشم ارغنون زد
- دست محبت آنجا خرگاه عشق چون زد
- کان کس رسید در وی کز خود قدم برون زد
- دریای آتشینم در دیده موج خون زد

۵۵- وزن و آهنگ به خدمت گرفته شده در کدام بیت، برای «القای غم و اندوه» مناسب تر است؟

- (۱) به فال نیک و به فرخنده روزگار، جهان
- (۲) چه سود از پشیمانی آید به کف
- (۳) خدمت نکنی ما را، وز ما طلبی خدمت
- (۴) یک همدم باوفا ندیدم جز درد
- به سان دولت شاه جهان شده ست جوان
- چو سرمایه عمر کردی تلف؟
- یاری نکنی ما را، وز ما طلبی یاری
- یک مونس نامزد ندارم جز غم

۵۶- لحن کدام بیت متفاوت است؟

- (۱) سحر آدمم به کویت به شکار رفته بودی
- (۲) زان دل از میوه بستان سلامت کنديم
- (۳) اهلی به سر کوی تواش ترس عسس نیست
- (۴) به یاد وصل او اهلی مکن افغان که در بزمش
- تو که سگ نبرده بودی به چه کار رفته بودی؟
- که بود سنگ ملامت چو سگان در خور ما
- مست است و سگ کوچه شمارد عسسان را (عسس: مأمور)
- ملک چون در نمی گنجد که یاد آرد سگ کو را

۵۷- کدام گزینه صحیح نیست؟

- (۱) عوامی که آدمی را به جست و جوی موسیقی می کشاند، همان کشش هایی است که او را به گفتن شعر وا می دارد.
- (۲) منظور از عاطفه حالتی روحی - روانی است که شاعر از رویداد حادثه ای در خویش احساس می کند.
- (۳) می توان گفت مهم ترین و مؤثرترین عامل پیدایی شعر وزن است.
- (۴) وزن در شعر جنبه تزیینی ندارد بلکه جزء طبیعت شعر است.

۵۸- در بیت کدام گزینه شاعر با استفاده از لحنی تند و ریتمی کوتاه مفهوم خشم را بیان می کند؟

- (۱) رخ شاه طاووس پُرشرم دید
- (۲) که رستم که باشد که فرمان من
- (۳) بیات جهان را به بد نسپریم
- (۴) سپاه شب تیره بر دشت و داغ
- سخن گفتنش با پسر نرم دید
- کند پست و پیچد ز پیمان من؟
- به کوشش همه دست نیکی بریم
- یکی فرش گسترده از پر زاغ

۵۹- در کدام بیت شاعر به خوبی از ویژگی های آوایی و تکرار منظم موسیقی بهره نگرفته است؟

- (۱) تا خار غم عشقت آویخته در دامن
- (۲) شکر کند چرخ فلک، از مَلِک و مُلک و مُلک
- (۳) روح تویی، نوح تویی، فاتح و مفتوح تویی
- (۴) آنان که خاک را به نظر کیمیا کنند
- کوتاه نظری باشد رفتن به گلستان ها
- کز کرم و بخشش او روشن و بخشنده شدم
- سینه مشروح تویی، بر در اسرار مرا
- آیا بود که گوشه چشمی به ما کنند

۶۰- در کدام بیت وزن و آهنگ با محتوا کاملاً هماهنگ است؟

- (۱) این همه دلبندی و خوبی تو را
- (۲) سعدی اگر خاک شود همچنان
- (۳) بار فراق دوستان بس که نشست بر دلم
- (۴) ای سینه که دردمندی از غم
- موضع ناز است و غرور ای صنم
- نالۀ زاریدنش آید به گوش
- می رود و نمی رود ناقه به زیر محلم
- هم زانوی غم دوات جویم

جامعه‌شناسی (۳)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.

وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

ذخیره دانشی

علوم اجتماعی (علوم انسانی و علوم اجتماعی،

فواید علوم اجتماعی)

صفحه‌های ۲ تا ۱۵

۶۱- کدام مورد ارتباطی با متن زیر ندارد؟

«فردی که تصمیم می‌گیرد به تنهایی و بیرون از جامعه زندگی کند، مجبور است پیش از انجام دادن هر کاری فکر کند تا آگاهی لازم را برای انجام آن به دست آورد و بتواند آن را انجام دهد»

- (۱) شاید ما با توجه کردن به کنش‌های روزمره خود گمان کنیم که این کارها بدون آگاهی و دانش خاصی انجام می‌شوند اما این‌طور نیست.
- (۲) دانش عمومی را انسان‌ها در طول زندگی خود به دست می‌آورند؛ یعنی این دانش، دانش حاصل از زندگی است.
- (۳) دانش علمی با تلاش برای حل مسائل و مشکلات زندگی شکل می‌گیرد.
- (۴) ما درباره دانش عمومی کمتر می‌اندیشیم، بیشتر از آن استفاده می‌کنیم و در تعامل با یکدیگر آن را به کار می‌بریم.

۶۲- **نتایج** انسان چگونه معنای پدیده‌های اطراف خود را درک می‌کند؟

- (۱) با کلمات آشنا می‌شود و سخن می‌گوید.
- (۲) از راه لمس کردن، شنیدن و دیدن
- (۳) زبان گشودن و پرسش و پاسخ از دیگران
- (۴) به واسطه تفکر و تعقل

۶۳- با تماشای فیلم سینمایی «دورافتاده» چه چیزی را درمی‌یابیم؟

- (۱) تعارض دانش علمی و دانش عمومی گاهی با رها کردن بخشی از ذخیره دانشی به نفع بخشی دیگر حل می‌شود.
- (۲) بروز مسائل اقتصادی در یک جامعه می‌تواند زمینه رشد علم اقتصاد را فراهم کند.
- (۳) انجام دادن هر کنشی چقدر دشوار می‌شد اگر جهان اجتماعی، دانش عمومی لازم برای انجام دادن آن را در اختیار ما قرار نداده بود.
- (۴) ما اغلب از آگاهی و دانشی که درباره کنش‌های خود داریم و اهمیت و نقشی که این آگاهی در زندگی ما دارد آگاهییم.

۶۴- واکنش و برخورد افراد جامعه نسبت به مسائل و مشکلات زندگی اجتماعی چیست و چگونه است؟

- (۱) همه کسانی که دانش عمومی دارند از شناختی عمیق و دقیق برخوردارند و می‌توانند برای آنها راه‌حل‌های صحیح ارائه دهند.
- (۲) افرادی که درباره این مسائل دانش علمی دارند می‌توانند برای آنها راه‌حل‌های صحیح ارائه دهند.
- (۳) هیچ‌یک از افراد جامعه این مسائل را نمی‌شناسند.
- (۴) کسانی که از دانش عمومی برخوردارند برخلاف کسانی که دانش علمی دارند این مشکلات را نمی‌شناسند.

۶۵- عده‌ای که در جهان غرب به جای موضوع بر روش علوم تأکید کردند، درباره علمی مانند اخلاق و علوم دینی چه نظری داشتند؟ در مورد علوم انسانی و اجتماعی چطور؟ چالش این رویکرد از نیمه دوم قرن بیستم در مورد کدام علم بود؟

- (۱) آنها را غیرعلمی می‌دانستند - آنها را فقط در صورتی که از روش تجربی استفاده کنند، علم تلقی کردند - ریاضی
- (۲) آنها را فقط در صورتی که از روش تجربی استفاده کنند، علم تلقی کردند - آنها را غیرعلمی دانستند - فلسفه
- (۳) آنها را غیرعلمی دانستند - آنها را غیرعلمی دانستند - ریاضی
- (۴) آنها را فقط در صورتی که از روش تجربی استفاده کنند، علم تلقی کردند - آنها را فقط در صورتی که از روش تجربی استفاده کنند، علم تلقی کردند - فلسفه

۶۶- **نهایی** از منظر کتاب درسی، علوم انسانی و علوم اجتماعی از چه نظر با هم تفاوت دارند و این نگاه، چه نتیجه‌ای در پی دارد؟

- (۱) روش - علوم انسانی دربارهٔ فعالیت‌های غیرارادی انسان‌ها بحث نمی‌کند
- (۲) موضوع - وجود انسان را به ابعاد اجتماعی‌اش تقلیل نمی‌دهد
- (۳) موضوع - علوم انسانی دربارهٔ فعالیت‌های غیرارادی انسان‌ها بحث نمی‌کند
- (۴) روش - کنش‌های انسان‌ها را به کنش‌های اجتماعی او فرو نمی‌کاهد

۶۷- **نهایی** کدام مورد از جمله فواید علوم طبیعی نیست؟

- (۱) رهاسازی انسان از محدودیت‌های طبیعت
- (۲) پیش‌بینی حوادث طبیعی برای پیشگیری و تسلط بر طبیعت
- (۳) شناخت طبیعت و قوانین آن
- (۴) کمک به انسان‌ها در جهت استفاده از طبیعت به شیوهٔ صحیح

۶۸- به ترتیب پاسخ درست پرسش‌های زیر کدام است؟

- «روان‌شناسی» نمونه‌ای از کدام علوم است؟

- چرا پیش‌بینی در علوم اجتماعی پیچیده‌تر از علوم طبیعی است؟

- هر گاه ارتباط دوسویهٔ دانش عمومی و دانش علمی قطع شود چه اتفاقی می‌افتد؟

- (۱) علوم اجتماعی - به سبب دآوری علوم اجتماعی دربارهٔ علوم طبیعی - دانش عمومی به طور همه‌جانبه از دانش علمی حمایت نمی‌کند
- (۲) علوم انسانی - به سبب آگاهانه بودن کنش‌های اجتماعی - دانش علمی دغدغه و توان لازم برای حل مسائل و مشکلات دانش عمومی را از دست می‌دهد

(۳) علوم انسانی - به سبب غیرارادی بودن کنش‌های اجتماعی - دانش علمی از رشد و رونق لازم باز می‌ماند

(۴) علوم انسانی - به سبب ارادی بودن کنش‌های اجتماعی - دانش علمی به طور همه‌جانبه از دانش عمومی حمایت نمی‌کند

۶۹- هر کدام از موضوعات زیر به ترتیب با کدام مورد در ارتباط قرار می‌گیرد؟

- در کتاب «اقتصادنا» پس از معرفی و نقد نظریه‌های اقتصادی مارکسیسم و سرمایه‌داری، مبانی اقتصادی اسلامی بر پایهٔ عدالت بیان شده است.

- متافیزیک

- فناوری گرفتن آب از هوا

(۱) ما دانشی می‌خواهیم که از سویی در حل مسائل و مشکلات بومی ما مفید و کارآمد باشد و از سویی دیگر به زبان و منطق جهان‌شمول سخن بگوید - خود دانشی مستقل است - فواید علوم طبیعی

(۲) تعارض دانش عمومی و دانش علمی گاهی با طرح ایده‌های جدید حل می‌شوند - جزئی از علوم انسانی است - فواید علوم انسانی

(۳) تعارض دانش عمومی و دانش علمی گاهی با رها کردن بخشی از ذخیرهٔ دانشی به نفع بخشی دیگر حل می‌شود - خود دانشی مستقل است - فواید علوم طبیعی

(۴) ما دانشی می‌خواهیم که همسو با هویت فرهنگی خودمان و ناظر به حل مسائل جامعهٔ ما باشد و همچنین دغدغهٔ کشف واقعیت و تشخیص درست و غلط داشته باشد - جزئی از علوم اجتماعی است - فواید علوم اجتماعی

۷۰- کدام مورد با جملهٔ زیر ارتباط ندارد؟

«دانش‌ها کشف و بازخوانی واقعیت نیستند بلکه خلق و بازسازی آن هستند»

(۱) این ادعا را که دانش علمی راه کشف واقعیت و دانش عمومی دانش حاصل از زندگی است انکار می‌کند.

(۲) در برخی از نحله‌های این دیدگاه مرز دانش عمومی و دانش علمی فرو می‌پاشد.

(۳) دانش عمومی در مقابل دانش علمی از ارزش ناچیزی برخوردار است.

(۴) برتری دانش تجربی بر دانش حاصل از زندگی را بی‌اعتبار می‌داند.

جامعه‌شناسی (۱)

در این بخش، از میان سؤالات جامعه‌شناسی (۱) و جامعه‌شناسی (۲) می‌توانید یک مجموعه را انتخاب کنید.
می‌توانید به سؤال‌های ۷۱ تا ۸۰ «یا» به سؤال‌های ۸۱ تا ۹۰ پاسخ دهید.
وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

زندگی اجتماعی

(کنش‌های ما، پدیده‌های اجتماعی، جهان اجتماعی)
صفحه‌های ۱ تا ۲۸

۷۱- مفاهیم جامعه‌شناختی متن زیر به ترتیب کدام‌اند؟

«در یک بانک، کارمند بانک میان درخواست از مشتری برای صحبت نکردن با تلفن همراه یا عدم این درخواست، بر سر دوراهی قرار گرفت. نهایتاً مشتری برای رعایت حقوق دیگران، تماسش را قطع کرد. دیگران نیز او را تحسین کردند.»

(۱) کنش اجتماعی - هدفدار بودن کنش اجتماعی - پیدایش یک هنجار - تحقق یک ارزش - پیامد غیرارادی کنش

(۲) پدیده اجتماعی - ارادی بودن کنش - تحقق یک ارزش - پیدایش یک هنجار - پیامد ارادی وابسته به اراده دیگران

(۳) کنش اجتماعی - آگاهانه بودن کنش - تحقق یک ارزش - تحقق یک ارزش - پیامد ارادی کنش

(۴) کنش اجتماعی و پیامدهای آن - معنادار بودن کنش - پیدایش یک هنجار - پیدایش یک هنجار - پیامد ارادی وابسته به اراده دیگران

۷۲- به ترتیب پدیده‌هایی که انسان آنها را ایجاد نمی‌کند ولی به واسطه ارتباطی که با زندگی انسان دارند به جهان اجتماعی راه می‌یابند چه نام دارند و اینکه نظم اعضای بدن موجودات زنده تکوینی است به چه معناست؟

(۱) پدیده‌های اعتباری - یعنی با اراده اعضا تغییر نمی‌کند

(۲) پدیده‌های طبیعی و ماوراءطبیعی - یعنی آگاهی و شناختی که موجود زنده براساس آن شکل می‌گیرد آگاهی فردی و خصوصی نیست

(۳) پدیده‌های تکوینی - یعنی براساس آگاهی و اراده اعضا به وجود نمی‌آید

(۴) پدیده‌های اعتباری - یعنی با آگاهی و اراده اعضا به وجود می‌آید

۷۳- هر یک از موارد زیر مؤید چه مطالبی است؟

- نرخ جایگزینی

- شاخص سالمندی

- سهم جمعیت ۶۵ ساله و بیشتر تا سال ۱۴۳۰ در ایران

- پیرترین کشور جهان در حال حاضر

(۱) هر زن در طول عمر چه تعداد فرزند به دنیا می‌آورد - افزایش نسبت سالمندان در جمعیت - حدود ۳۰ درصد - آلمان

(۲) اختلاف تعداد تولد و تعداد مرگومیر - افزایش نسبت سالمندان در جمعیت - حدود ۲۲ درصد - ژاپن

(۳) تعداد موالید در مقایسه با مرگ و میر کمتر باشد - افزایش نسبت افراد ۵۰ یا ۵۵ سال یا بالاتر - حدود ۳۰ درصد - آلمان

(۴) هر زن در طول عمر خود چه تعداد فرزند به دنیا می‌آورد - کاهش نسبت افراد ۱۴-۰ ساله و افزایش نسبت افراد ۶۰ یا ۶۵ سال و بالاتر - حدود ۲۲ درصد - ژاپن

۷۴- کدام عبارت از میان عبارات زیر درست نیست؟

الف: در مواردی ممکن است عقاید، ارزش‌ها، هنجارها و مهارت‌های پذیرفته‌شده در یک خرده‌فرهنگ، ناسازگار و مخالف با فرهنگ عمومی باشد. در این صورت این خرده‌فرهنگ را ضدفرهنگ می‌نامند.

ب: با بروز نقصان و کاستی در تعداد افراد گروه‌هایی مثل جامعه، کمابیش زندگی و دوام آنها با تهدید روبه‌رو می‌گردد و در مقابل، با افزایش جمعیت یک قوم، فرهنگ و آیین، امکان تأثیرگذاری آن بر سایر فرهنگ‌ها، اقوام و آیین‌ها افزایش می‌یابد.

ج: پیامدهای ارادی کنش برخلاف پیامدهای غیرارادی قطعی است؛ یعنی حتماً انجام می‌شود و در بسیاری از موارد آدمیان کنش‌های خود را با توجه به پیامدهای ارادی و غیرارادی آن انجام می‌دهند.

د: سنت‌ها و قوانین الهی با انسان‌های شاکر و ناسپاس و جوامع عادل و ظالم یکسان عمل نمی‌کند و درهای آسمان را بر عدالت‌پیشگان می‌گشاید و ستم‌پیشگان را در قهر و انتقام الهی فرو می‌گذارد.

(۱) «الف»

(۲) «ب»

(۳) «ج»

(۴) «د»

۷۵- هر کدام از موارد «چرا چنین کاری کردی؟»، «جنس ارزش‌ها» و «مرزهای جهان اجتماعی» با کدام موضوعات مرتبط است؟

(۱) هدفدار بودن کنش - هدف و مقصود - مرزهای دانش آن

(۲) ارادی بودن کنش - هدف و مقصود - مرزهای جغرافیایی

(۳) معنادار بودن کنش - وسیله و روش - مرزهای دانش آن

(۴) آگاهانه بودن کنش - وسیله و روش - مرزهای جغرافیایی

۷۶- هر یک از عباراتی که در متن زیر مشخص شده است، به ترتیب بیان کننده کدام مفهوم است؟

«روی صندلی مترو به گونه‌ای محکم، نشسته بودم که به دیگران بفهمانم که قرار نیست حالا حالاها پیاده شوم. همراه با موسیقی‌ای که در گوشم نواخته می‌شد، در ذهنم، خاطرات کودکی‌ام را مرور می‌کردم. کمی بعد پیرمردی عصا زانان وارد قطار شد. آن قدر شبیه پدر بزرگم بود و مرا به یاد پدر بزرگم انداخته بود که فقط به او خیره شده بودم و دیگر حواسم به چیزی نبود. جوانی که در صندلی کناری من نشسته بود، مانند بسیاری از افراد که برای احترام به سالمندان از جای خود برمی‌خیزند، برخاست تا پیرمرد شبیه پدر بزرگ من جای او بنشیند.»

(۱) کنش اجتماعی - کنش درونی - کنش فردی - هنجار اجتماعی

(۲) پدیده اجتماعی - کنش فردی - کنش درونی - ارزش اجتماعی

(۳) هنجار اجتماعی - کنش اجتماعی - کنش اجتماعی - ارزش اجتماعی

(۴) کنش بیرونی - پدیده اجتماعی - پیامد کنش اجتماعی - هنجار اجتماعی

۷۷- پیامد، معنا یا مفهوم هر عبارت، به ترتیب کدام است؟

- ضروری شدن جامعه‌پذیری و کنترل اجتماعی

- رعایت قوانین راهنمایی و رانندگی در نیمه شب و به دور از چشم دیگران

(۱) انتقال ارزش‌ها و هنجارها به افراد - کنش اجتماعی

(۲) انتقال فرهنگ - کنش فردی

(۳) تداوم و استمرار ارزش‌ها و هنجارها - کنش فردی

(۴) عمل به ارزش‌ها و هنجارها از سوی افراد جامعه - کنش اجتماعی

۷۸- علت هر یک از موارد زیر، به ترتیب چیست؟

- جهان اجتماعی

- فروپاشی جهان اجتماعی

- امنیت

(۱) مجموعه ارزش‌های اجتماعی - عدم انتقال فرهنگ توسط اعضا - هنجارهای اجتماعی

(۲) مجموعه ارزش‌های اجتماعی - عدم انتقال فرهنگ توسط اعضا - کنش‌های اجتماعی

(۳) مجموعه پدیده‌های اجتماعی - عدم حفظ فرهنگ توسط اعضا - کنش‌های اجتماعی

(۴) مجموعه پدیده‌های اجتماعی - عدم انتقال فرهنگ توسط اعضا - هنجارهای اجتماعی

۷۹- صحیح یا غلط بودن عبارات زیر را به ترتیب مشخص کنید.

- کنش اجتماعی، شیوه انجام هنجار اجتماعی است.

- از آنجا که افراد با آگاهی، اراده و هدف عمل می‌کنند، پدیده‌های اجتماعی معنادار هستند.

- داور مسابقه‌ای که به بازیکن خاطی کارت قرمز نشان می‌دهد، در حال انجام هنجاری برای تحقق ارزش مورد نظر است.

- پوشش و زبان نمونه‌هایی از کنش اجتماعی هستند.

(۱) غ - ص - ص - ص (۲) ص - ص - غ - غ (۳) غ - ص - ص - غ (۴) ص - غ - غ - ص

۸۰- هر یک از عبارتهای زیر، به ترتیب به تأثیر کدام جهان‌ها بر یکدیگر اشاره دارد؟

- آلودگی طبیعت و محیط زیست، نتیجه فعالیت‌های شتاب‌زده و نابخردانه انسان است.

- انسان‌ها برای مقابله با خشکسالی، انبارها و سیلوهایی بنا می‌کنند.

- شناخت خداوند و فرشتگان، آرمان‌ها و ارزش‌های زندگی آدمیان را تغییر می‌دهد.

(۱) جهان اجتماعی بر جهان طبیعی - جهان طبیعی بر جهان اجتماعی - جهان ماوراءطبیعی بر جهان اجتماعی

(۲) جهان طبیعی بر جهان اجتماعی - جهان اجتماعی بر جهان طبیعی - جهان ماوراءطبیعی بر جهان اجتماعی

(۳) جهان اجتماعی بر جهان طبیعی - جهان طبیعی بر جهان اجتماعی - جهان ماوراءطبیعی بر جهان طبیعی

(۴) جهان طبیعی بر جهان اجتماعی - جهان طبیعی بر جهان اجتماعی - جهان ماوراءطبیعی بر جهان طبیعی

فرهنگ جهانی

(جهان فرهنگی، فرهنگ جهانی،
نمونه‌های فرهنگ جهانی (۱)
صفحه‌های ۱ تا ۲۶)

اگر به سؤال‌های ۷۱ تا ۸۰ پاسخ نداده‌اید، به سؤال‌های ۸۱ تا ۹۰ پاسخ دهید.

جامعه‌شناسی (۲)

۸۱- کدام گزینه جدول زیر را به ترتیب تکمیل می‌کند؟

فاقد تداوم تاریخی بالا و فاقد گستره جغرافیایی وسیع	«الف»
دارای تداوم تاریخی بالا و فاقد گستره جغرافیایی وسیع	«ب»

(۲) فرهنگ اسلام - فرهنگ ژاپن

(۱) فرهنگ ژاپن - فرهنگ اینکاها

(۴) فرهنگ اینکاها - فرهنگ مسیحیت

(۳) فرهنگ اینکاها - فرهنگ ژاپن

۸۲- برای تحقق هر کدام از موارد «گرفتار نشدن بشر به بحران‌های روحی و روانی»، «پیشگیری از تفرقه بین جوامع» و «فراهم کردن زمینه تحقق

ارزش‌های جهان‌شمول» فرهنگ جهانی مطلوب باید از کدام ویژگی‌ها بهره‌مند باشد؟

(۲) عدالت - آزادی - عقلانیت

(۱) معنویت - عدالت - تعهد و مسئولیت

(۴) معنویت - حقیقت - تعهد و مسئولیت

(۳) عدالت - معنویت - آزادی

۸۳- وجه ممیزه استعمار نو و استعمار فرانو چیست؟

(۱) در استعمار نو عمدتاً هویت فرهنگی جوامع هدف قرار می‌گیرد.

(۲) در استعمار نو استعمارگران پنهان و مجریان آشکارند اما در استعمار فرانو استعمارگران و مجریان هر دو پنهان‌اند.

(۳) در استعمار فرانو کشور استعمارگر از طریق دولت‌های دست‌نشانده کنترل بازار و سیاست کشورهای دیگر را در اختیار می‌گیرد.

(۴) استعمار فرانو عمدتاً منجر به حضور نظامی می‌شود در حالی که استعمار نو این‌گونه نیست.

۸۴- «اغلal و سلاسل» چیست؟

(۱) دخل و تصرف خودسرانه در جهان تکوینی

(۲) عدم اهمیت به ویژگی حقیقت که از ویژگی‌های فرهنگ مطلوب جهانی است.

(۳) باورها و اعمالی که نمی‌گذارند انسان حقیقت خویش و جهان هستی را درک کند.

(۴) نگاه سلطه‌جویانه به دیگر فرهنگ‌ها و جوامع

۸۵- کدام مورد با جمله زیر مرتبط است؟

«ذهن افراد و فرهنگ هویتی طبیعی و مادی دارند»

- (۱) جهان ذهنی و فردی افراد تابع فرهنگ آنهاست.
- (۲) ادراک و آگاهی به انسان منحصر نمی‌شود و جهان تکوینی براساس خواست خداوند با افراد و جوامع انسانی رفتاری حکیمانه دارد.
- (۳) طرفداران این دیدگاه تفاوتی بین علوم طبیعی و علوم انسانی قائل نیستند.
- (۴) جهان ذهنی و جهان تکوینی اهمیتی ندارند.

۸۶- کدام یک از جملات زیر، بیان‌کننده نظر متفکران مسلمان پیرامون جهان تکوینی است؟

- (الف) در نگاه آنها چهار جهان وجود دارد.
- (ب) جهان تکوینی را به دو جهان طبیعت و فوق طبیعت تقسیم می‌کنند.
- (ج) جهان طبیعت بخشی از جهان تکوینی است.
- (د) جهان تکوینی را به طبیعت محدود می‌کنند.
- (ه) از وجود سه جهان سخن می‌گویند.
- (و) جهان تکوینی را به جهان طبیعت محدود نمی‌دانند.
- (ز) طبیعت در مقابل جهان انسانی قرار دارد.

(۱) الف - د - ه - و (۲) ب - ج - و - ز (۳) ج - ب - د - الف (۴) الف - ب - ج - و

۸۷- کدام گزینه، بیان‌گر ویژگی‌های «مدینه تغلب» فارابی نیست؟

- (۱) مردم جوامع دیگر را خوار و بی‌ارزش می‌شمردند. - دوست دارند بر یک‌یک مردم جامعه خود نیز چیره شوند. - از آنجا که در یک جامعه مردم برای بقای خود، غلبه بر اقوام دیگر و جلوگیری از غلبه اقوام دیگر بر خود به هم نیازمندند، ناچارند از چیرگی بر یکدیگر خودداری کنند.
- (۲) گمان می‌برند که فقط آنان خوشبخت، پیروز و مورد رشک دیگران‌اند و باید باشند. - گمان می‌برند از همه جوامع دیگر برترند. - مردم جوامع دیگر را خوار و بی‌ارزش می‌شمردند.
- (۳) همواره می‌خواهند دیگران آنان را ستایش کنند. - گمان می‌برند که ملت‌های دیگر توانسته‌اند به موقعیتی که آنان به‌دست آورده‌اند، برسند. - جوامع و اقوام دیگر از آنان خوشبخت‌ترند.
- (۴) مردم برای غلبه بر سایر ملت‌ها با یکدیگر همکاری می‌کنند. - همه آنها شیفته غلبه بر اقوام و ملل دیگرند و این‌گونه اندیشه‌ها در آنان حس خودخواهی را تقویت می‌کند. - نمی‌خواهند ملت‌های مقهور مالک جان و مال خود باشند.

۸۸- به ترتیب، پاسخ سؤالات زیر در کدام گزینه به درستی آمده است؟

- قومی که در اثر تهاجم نظامی شکست می‌خورد، در چه صورتی می‌تواند استقلال سیاسی خود را به دست آورد؟

- منظور از «فرهنگ غرب» چیست؟

- موفقیت‌های استعمار اروپاییان در قرن ۱۹ معلول چه چیزی بود؟

- اروپا در چه سده‌هایی بزرگترین برده‌داری تاریخ بشریت را برپا کرده بود؟

(۱) اگر فرهنگی غنی داشته باشد. - فرهنگ جدید اروپا طی ۶ قرن اخیر که اشکال مختلفی از سلطه را پدید آورده است. - پیشرفت در اشغال بازار و مواد

خام دیگر کشورها - ۱۷ و ۱۸ میلادی

(۲) اگر هویت فرهنگی‌اش را حفظ کند. - فرهنگ جدید اروپا طی ۵ قرن اخیر که اشکال متفاوتی از سلطه را پدید آورده است. - پیشرفت در فنون نظامی

و اقتصاد صنعتی - ۱۷ و ۱۸ میلادی

(۳) اگر فرهنگی غنی داشته باشد. - فرهنگ جدید اروپا که محصول ۶ قرن اخیر است و کانون سلطه‌های مختلف بوده است. - نسل‌کشی‌های پیاپی و

فنون نظامی - ۱۸ و ۱۹ میلادی

(۴) اگر هویت فرهنگی خود را حفظ کند. - فرهنگ جدید اروپا که محصول ۵ قرن اخیر است و اشکال متفاوتی از سلطه را پدید آورده است. - نابود کردن

۱۵ میلیون سرخ‌پوست بومی آمریکا - ۱۸ و ۱۹ میلادی

۸۹- در کدام گزینه، به ترتیب پرسش‌های انسان‌شناسانه، معرفت‌شناسانه و هستی‌شناسانه یک فرهنگ، بیان شده است؟

(۱) آیا می‌توان پایانی برای دنیا در نظر گرفت؟ - آیا داشتن عقل، می‌تواند ما را از وحی بی‌نیاز کند؟ - آیا آزادی را می‌توان وجه تمایز انسان از

موجودات دیگر دانست؟

(۲) آیا علم تجربی توان دآوری پیرامون عقاید و ارزش‌ها را دارد؟ - آیا به غیر از جهان مادی، جهان دیگری نیز وجود دارد؟ - فطرت انسانی، چه

دستاوردی برای انسان به ارمغان می‌آورد؟

(۳) غایت و هدف زندگی ما چیست؟ - آیا موجوداتی مانند درخت و دریا نیز دارای بُعد معنوی هستند؟ - آیا تجربه‌های شخصی هر فرد می‌تواند برای

خودش معتبر باشد؟

(۴) کدام نیازهای آدمی، از جمله نیازهای حقیقی او هستند؟ - آیا دستاوردهای علمی گذشتگان، به کلی غیرقابل استفاده است؟ - آیا موجودات همگی

دارای هدفی واحد هستند؟

۹۰- کدام یک، به ترتیب درباره جهان فردی، درست و درباره جهان اجتماعی، نادرست است؟

(۱) به زندگی شخصی انسان باز می‌گردد. - این بخش هویت فرهنگی دارد و محصول آگاهی و عمل مشترک انسان‌هاست.

(۲) دانسته‌ها، تجربیات و خلیات ویژه هر انسان، مربوط به این بخش است. - شیوه زندگی اجتماعی انسان مربوط به این بخش است.

(۳) اندیشیدن در مورد موضوعی خاص، موجب ورود به این جهان می‌شود. - ابعاد اخلاقی و روانی انسان‌ها به این بخش تعلق دارد.

(۴) این بخش هویت فرهنگی دارد. - اندیشیدن در مورد موضوعی خاص، موجب ورود به این جهان می‌شود.

روان‌شناسی

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.

وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

روان‌شناسی: تعریف و روش

مطالعه

صفحه‌های ۸ تا ۳۳

۹۱- هریک از عبارت‌های زیر به کدام منبع آگاهی مربوط است؟

- اگر از یک فرد مسلمان بپرسیم که «آیا جهان آفرینندهٔ دانایی دارد؟»، او به آیهٔ ۳ سورة مبارکهٔ ملک اشاره می‌کند و تأکید می‌کند که حکمت و نظم جهان یک واقعیت قطعی ابلاغ‌شده از سوی خداوند است.
- یک عارف یا سالک، در هنگام نماز یا مراقبهٔ عمیق، چنان حضور و نظم را در درون خود احساس می‌کند که گویی تمام ذرات هستی با او هماهنگ‌اند. او با «چشم دل» درمی‌یابد که جهان، یک کل واحد و منسجم است؛ این دریافت، چنان یقینی است که برای او نیازی به اثبات فلسفی یا آزمایشگاهی ندارد.
- یک فیلسوف برای اثبات نظم جهان، از برهان «نظم و هدفمندی» استفاده می‌کند. او استدلال می‌کند که تمام ذرات و قوانین فیزیک به گونه‌ای دقیق تنظیم شده‌اند که حیات و شعور پدید آید؛ این هماهنگی حساب‌شده، بدون یک طراح هوشمند از لحاظ منطقی محال است؛ پس عقل حکم می‌کند که جهان دارای نظم هدفمند است.
- یک زیست‌شناس یا اختریف‌یکدان، برای پاسخ به نظم جهان، به داده‌های عددی مراجعه می‌کند. او فاصلهٔ دقیق زمین تا خورشید (حدود ۱۵۰ میلیون کیلومتر) را اندازه می‌گیرد و محاسبه می‌کند که اگر این فاصله تنها ۵ درصد بیشتر یا کمتر می‌بود، آب به صورت مایع باقی نمی‌ماند و حیات از بین می‌رفت. او با تکیه بر این مشاهدات عینی و تکرارشونده در آزمایشگاه و تلسکوپ، نتیجه می‌گیرد که «نظم» ریاضی و فیزیکی حاکم بر کیهان، یک واقعیت عینی و ملموس است.

(۱) استناد به آیات الهی - دریافت درونی - روش‌های تجربی - روش‌های فلسفی

(۲) استناد به سخن بزرگان دین - دریافت درونی - اندیشهٔ منظم - روش‌های شهودی

(۳) استناد به وحی الهی - شهود - عقل - تجربه

(۴) استناد به عمل بزرگان دین - دریافت درونی - تجربه - علم

۹۲- کدام یک از عبارت‌های زیر درست نیست؟

- (۱) مطابقت نداشتن نتایج بررسی‌ها با یافته‌های مقبول در علم تجربی، منجر به رد فرضیه می‌شود.
- (۲) «مسئله» گام نخستین پژوهش و «فرضیه» پاسخ اولیه به آن است که بر اساس تجربه‌های گذشته و قوهٔ تخیل شکل می‌گیرد.
- (۳) فرضیه، هم‌زمان که نقش پاسخ را برای یک مسئله دارد، می‌تواند علت ایجاد مسائل جدید نیز باشد.
- (۴) تنها عاملی که سبب می‌شود پاسخ پذیرفته‌شده در علم را کنار بگذاریم و آن را نادرست تلقی کنیم، آگاهی از نادرستی آزمایش‌های پیشین است.

۹۳- هر یک از موقعیت‌های زیر، بیانگر کدام مفهوم است؟

- (الف) در روان‌شناسی، پس از آزمایش‌های فراوان مشخص می‌شود که کاهش خواب شبانه، در بیشتر افراد موجب افت تمرکز می‌شود.
(ب) پژوهشگران یافته فوق را، همراه با اصول مرتبط با حافظه و یادگیری ترکیب می‌کنند و چهارچوبی منسجم از عملکرد انسان در شرایط کم‌خوابی ارائه می‌دهند.

(۱) فرضیه - قانون (۲) اصل - نظریه (۳) فرضیه - نظریه (۴) نظریه - نظریه

۹۴- هریک از عبارت‌های زیر، به‌ترتیب به کدام یک از اهداف علم مربوط است؟

- با روند فعلی رشد جمعیت سالمندی، تا سال ۱۴۱۰ تعداد بیماران مبتلا به آلزایمر در ایران از مرز دو میلیون نفر عبور خواهد کرد.
- مدیریت کارخانه دستور داده است که تا اطلاع ثانوی، خط تولید شب‌شیفت تعطیل شود و مواد اولیه تنها از تأمین‌کننده جدید خریداری گردد.
- برای ایجاد تعادل وزنی دانش‌آموزان، برنامه غذایی مدارس بازطراحی می‌شود و مصرف نوشیدنی‌های شیرین در بوفه‌ها به صفر می‌رسد.
- گمان می‌کنم که حتی پس از سال‌ها، وقتی چشمانت را به من بدوزی، قلبم همچنان همان تپش روز اول را داشته باشد و عشق میان ما، نه کهنه، که هر روز عمیق‌تر از دیروز شود.

(۱) پیش‌بینی - کنترل - کنترل - پیش‌بینی (۲) پیش‌بینی - پیش‌بینی - کنترل - پیش‌بینی

(۳) کنترل - کنترل - پیش‌بینی - پیش‌بینی (۴) پیش‌بینی - کنترل - کنترل - کنترل

۹۵- هدف کدام گزاره‌ها به‌درستی ذکر شده است؟

- (الف) دمای هوای امروز تهران به ۳۵ درجه سانتی‌گراد رسیده و آسمان، صاف و بدون ابر است. (توصیف)
(ب) قیمت طلا در شش ماه گذشته روندی صعودی داشته و هر گرم آن ۲۰ درصد گران‌تر شده است. (تبیین)
(ج) چرا بعد از غذا خوردن خواب‌آلود می‌شویم؟ زیرا هضم غذا موجب افزایش جریان خون به سمت دستگاه گوارش و در نتیجه کاهش موقت اکسیژن‌رسانی به مغز می‌شود. (تبیین)

- (د) نرخ بیکاری در این منطقه طی دو سال اخیر کاهش یافته است؛ چراکه همزمان با افتتاح سه کارخانه بزرگ، تقاضا برای نیروی کار ماهر افزایش یافته و مهاجرت معکوس جمعیت رخ داده است. (توصیف)

(۱) «الف» - «ج» (۲) «ب» - «د» (۳) «الف» - «ب» (۴) «ب» - «ج»

۹۶- «مشاهده و رکن اساسی روش علمی به حساب می‌آیند.» در کدام بیت واژه‌ای وجود دارد که جای خالی را به‌درستی تکمیل می‌کند؟

(۱) خوش بود گر محک تجربه آید به میان / تا سیه‌روی شود هر که در او غش باشد

(۲) چشم‌بینی را مجو، چشم‌چراغ / کاندرین ره نیست برهان و دماغ

(۳) توانا بود هر که دانا بود / ز دانش دل پیر برنا بود

(۴) به علم است و عقل آدمی را شرف / نه از مال و جاه و نه از اصل و نسب

۹۷- در کدام گزینه ویژگی درستی درباره روش علمی بیان نشده است؟

(۱) یک یافته در روش علمی می‌تواند تکرار شود.

(۲) در روش علمی مقادیر قابل تغییر هستند.

(۳) روش علمی بدون هیچ محدودیتی می‌تواند به تمامی پرسش‌های بشر پاسخ دهد.

(۴) متغیرهای یک روش علمی باید قابل تعریف، شفاف و قابل اندازه‌گیری باشند.

۹۸- کدام گزینه به درستی بیانگر گزاره‌ای در مورد یکی از دو مؤلفه اصلی در تعریف جامع روان‌شناسی است؟

(۱) روان‌شناسی صرفاً به مطالعه رفتارهای قابل مشاهده در انسان می‌پردازد.

(۲) فرایندهای ذهنی به دلیل غیرقابل مشاهده بودن، در حوزه مطالعه روان‌شناسی قرار نمی‌گیرند.

(۳) روان‌شناسی هم رفتار قابل مشاهده و هم فرایندهای ذهنی (شناخت) را مطالعه می‌کند.

(۴) تعریف روان‌شناسی در بین همه روان‌شناسان کاملاً یکسان و بدون اختلاف است.

۹۹- کدام یک از گزینه‌های زیر در ارتباط با روش مورد استفاده پژوهشگر در عبارت زیر صحیح است؟

«پژوهشگری قصد دارد ویژگی روان‌شناختی خاصی را در گروهی از افراد بررسی کند؛ به گونه‌ای که هم بتواند آن ویژگی را به صورت کمی اندازه‌گیری کند و هم اطمینان یابد ابزار مورد استفاده، در اجراهای متعدد نتایج یکسان یا تقریباً یکسانی ارائه می‌دهد.»

(۱) به تنهایی برای تفسیر ویژگی روان‌شناختی کافی است و استفاده از سایر روش‌های پژوهش ضرورتی ندارد.

(۲) روشی است که مستقیماً بر مشاهده رفتار استوار نیست و ابزار آن باید دقیقاً همان ویژگی موردنظر را اندازه‌گیری کند.

(۳) برای بررسی ویژگی‌های روان‌شناختی از طریق گفت‌وگوی هدفمند به کار می‌رود.

(۴) برای مطالعه رفتار در محیط طبیعی به کار می‌رود و برای معتبر بودن نتایج، ثبت اطلاعات بدون پیش‌داوری مهم‌ترین شرط اجرای آن محسوب می‌شود.

۱۰۰- در هر یک از موقعیت‌های زیر، فرد در مواجهه با اطلاعات، از کدام نوع پردازش استفاده می‌کند؟

الف) دانش آموزی هنگام مطالعه یک متن، ابتدا ساختار کلی آن را در ذهن خود شکل می‌دهد و سپس با توجه به ارتباط میان مطالب، معنای کلی متن را درمی‌یابد.

ب) فردی در خیابان، شی‌ای را از دور می‌بیند و با توجه به شکل، رنگ و اندازه آن تشخیص می‌دهد که احتمالاً یک تابلو راهنمایی است.

(۲) الف: پردازش مفهومی - ب: پردازش مفهومی

(۱) الف: پردازش ادراکی - ب: پردازش مفهومی

(۴) الف: پردازش مفهومی - ب: پردازش ادراکی

(۳) الف: پردازش ادراکی - ب: پردازش ادراکی

آزمون ۱۷ مهرماه ۱۴۰۵

آزمون اختصاصی دوازدهم انسانی

۹۰ سؤال در ۸۰ دقیقه

ساعت ۹:۴۰ تا ۱۱ صبح

عنوان مواد امتحانی گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد، شماره سؤالات و مدت پاسخ‌گویی

ردیف	وضعیت پاسخ‌گویی	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخ‌گویی (به دقیقه)
۱	اجباری	عربی، زبان قرآن (۳) و (۱)	۲۰	۱۰۱	۱۲۰	۲۰
۲	اجباری	تاریخ و جغرافیا (۳)	۱۰	۱۲۱	۱۳۰	۱۰
۳	انتخابی	تاریخ (۱) و جغرافیای ایران	۱۰	۱۳۱	۱۴۰	۱۰
		تاریخ و جغرافیا (۲)	۱۰	۱۴۱	۱۵۰	
۴	اجباری	فلسفه دوازدهم	۱۰	۱۵۱	۱۶۰	۱۰
۵	اجباری	منطق	۱۰	۱۶۱	۱۷۰	۱۰
۶	اجباری	فلسفه یازدهم	۱۰	۱۷۱	۱۸۰	۱۰
۷	اجباری	اقتصاد	۱۰	۱۸۱	۱۹۰	۱۰

پدیدآوردگان آزمون

طراحان به ترتیب حروف الفبا

نام درس	نام طراحان
ریاضی و آمار	محمد اسدی، محمد بحیرایی، محمد پردل نظامی، احمد حسن زاده فرد، علی حسینی نوه، محمد حمیدی، رضا خانبابائی، امیر زراوندوز، نسترن صمدی، پیمان طیار، سعید عزیزخانی، هادی فولادی، فرشید کریمی، اسماعیل میرزایی، حامد نصیری
علوم و فنون ادبی	سید علیرضا احمدی، عزیز الباسی پور، رضا رنجبری، فرهاد علی نژاد، مجتبی فرهادی
جامعه‌شناسی	زینب آذری، رانیا امیری، ریحانه امینی، آرتا بیدقی، جواد جلیلیان، علیرضا حیدری، امیرحسین خزایی، مریم خسروی دهنوی، الهام رضائی، فاطمه رضائیان، یاسین ساعدی، سینا غلامی، مهرداد کرمی، سید آرش مرتضائی فر، محمد مهدی یعقوبی
روان‌شناسی	هانا احمدزاده، محمد حبیبی، نگین مرسلی، فرید هادی
عربی زبان قرآن	ولی برجی، ابوطالب درانی، امیرحسین شکوری، کامران عبداللهی، حمیدرضا قائدامینی، مصطفی قدیمی فرد، مرتضی کاظم‌شیرودی، روح‌الله گلشن، سید محمدعلی مرتضوی، پیروز وجان، محمد مهدی یعقوبی
تاریخ و جغرافیا	علیرضا آزادی‌زاده، راضیه ابراهیمی نژاد، فاطمه احمدی، علیرضا پدram، زهرا دامیار، یاسین ساعدی، علیرضا سالمی، عاطفه طاهر، حامد صفرخانیان، فاطمه عزیزی، مهدی کاردان، محمد مهدی یعقوبی
فلسفه و منطق	حسین آخوندی راهنماچی، جواد پاکدل، پرگل رحیمی، موسی سپاهی، حمید سودیان، محمد قربانی، امیرمحمد قلعه‌کاهی، علی معزی، فیروز نژادنجف
اقتصاد	آفرین ساجدی، سارا شریفی، مهدی ضیائی، مهدی کاردان، محمدحسین متولی

گزینشگران و ویراستاران

نام درس	گزینشگر	مسئول درس	ویراستاران	مستندسازی
ریاضی و آمار	محمد بحیرایی	محمد بحیرایی	عباس مالکی عرشیا محمدی	مسئول درس: ابراهیم نوری ویراستار: معصومه صنعت‌کار، سجاد سلیمی
علوم و فنون ادبی	سیدعلیرضا احمدی فرهاد علی نژاد	سیدعلیرضا احمدی فرهاد علی نژاد	محمد مشهدبان محمد مهدی اسلامی	مسئول درس: فریا رنوفی ویراستار: محسن جمشیدی، امیرمحمد کماسی
جامعه‌شناسی	سید آرش مرتضائی فر	سید آرش مرتضائی فر	—	مسئول درس: سجاد حقیقی پور ویراستار: سید مجتبی رضازاده
روان‌شناسی	محمد حبیبی	محمد حبیبی	سینا غلامی محیا مالکی	مسئول درس: محمدصدرا پنجه پور ویراستار: مریم عابدی، محمدحسن سعیدی
عربی زبان قرآن	احسان کلاته عربی	سید محمدعلی مرتضوی	درویشعلی ابراهیمی	مسئول درس: لیلا ایزدی ویراستار: وجیهه نجفی، مهدی یعقوبیان، محسن جمشیدی
تاریخ و جغرافیا	محمد مهدی یعقوبی	محمد مهدی یعقوبی	علیرضا سالمی فاطمه عزیزی	مسئول درس: محمدصدرا پنجه پور ویراستار: محمدحسن سعیدی
فلسفه و منطق	محمد قربانی	فرهاد علی نژاد	امیرمحمد قلعه‌کاهی هادی حاجی‌زاده	مسئول درس: سوگند پیگلری ویراستار: علی بدری، محمدحسین صادق پور
اقتصاد	مهدی ضیائی	سارا شریفی	سینا غلامی	مسئول درس: سجاد حقیقی پور ویراستار: سید مجتبی رضازاده

گروه فنی و تولید

مدیر گروه	سید محمدعلی مرتضوی
مسئول دفترچه	فاطمه منصورخاکی
گروه مستندسازی	مدیر: محیا اصغری، مسئول دفترچه: لیلا ایزدی
حروف چین و صفحه‌آرا	مهشید ابوالحسنی
ناظر چاپ	حمید عباسی

دانش آموزان رشته علوم و معارف اسلامی، سؤالات اختصاصی «عربی» (ضمیمه انتهای دفترچه) را از مسئول حوزه دریافت کنید.

عربی زبان قرآن (۳) و (۱)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.

وقت پیشنهادی: ۲۰ دقیقه

عربی (۳):

مِنَ الْأَشْعَارِ الْمَنْسُوبَةِ إِلَى الْإِمَامِ عَلِيٍّ (ع)

(متن درس ۱)

صفحه‌های ۱ تا ۴

عربی (۱):

ذَاكَ هُوَ اللَّهُ / إِنَّكُمْ مَسْؤُولُونَ

درس‌های ۱ و ۲

صفحه‌های ۱ تا ۳۰

بسته اول: ترجمه و مفهوم

■ عَيْنُ الْأَنْسَبِ لِلْجَوَابِ فِي التَّرْجُمَةِ أَوْ الْمَفْهُومِ (۱۰۱ - ۱۱۰):

۱۰۱- **نهایی** ﴿ وَ اَعْمَلُوا صَالِحًا اِنِّي بِمَا تَعْمَلُونَ عَلِيمٌ ۝ ﴾

(۱) و کار شایسته انجام دادند همانا من به آنچه انجام می‌دهید دانا هستم!

(۲) و کار نیکو انجام دهید بی‌شک من به آنچه انجام می‌دهید دانا هستم!

(۳) و کار نیکو انجام دادند قطعاً من به آنچه انجام می‌دادند داناتر هستم!

(۴) و کار شایسته انجام دهید همانا من به آنچه می‌دانید داناتر هستم!

۱۰۲- « يَغْرِسُ الْفَلَاحُونَ فِي هَذِهِ الْمَزْرَعَةِ الْوَاسِعَةِ أَرْبَعَةً وَ عَشْرِينَ نَوْعًا مِنَ الْأَشْجَارِ، وَ الشَّجَرَةُ التَّاسِعَةُ عَشْرَةَ شَجَرَةُ الْمَطَاطِ

الَّتِي تُنتِجُ مَوَادَّ نَافِعَةً لِلصَّنَاعَةِ!»: کشاورزان در این مزرعه ...

(۱) وسیع بیست و چهار گونه از درختان را می‌کارند و درخت نوزدهم، درخت کائوچو است که موادی سودمند را برای صنعت تولید می‌کند!

(۲) وسیع بیست و چهارمین گونه از درختان را می‌کارند و نوزدهمین درخت، درخت کائوچو است که موادی سودمند برای صنعت تولید می‌کند!

(۳) پهنار بیست و چهار نوع از درختان را می‌کارند و درخت نوزدهم، درخت کائوچو است که ماده‌ای سودمند برای صنایع تولید خواهد کرد!

(۴) پهنار بیست و چهار گونه از درختان را می‌کارند و نوزدهمین درخت، درخت کائوچو است که مواد سودمندی را به صنعت می‌رساند!

۱۰۳- **نهایی** « اللَّهُ ذُو الْقُدْرَةِ الْبَالِغَةِ هُوَ الَّذِي زَانَ السَّمَاءَ بِالْقَمَرِ وَ النُّجُومَ الْمُنْتَشِرَةَ، فَهِيَ صَيَّرَتِ اللَّيْلَ جَمِيلًا!»:

(۱) خداوند که دارای قدرت کامل است، آسمان را با ماه و ستارگان نورانی زینت داد و بدین شکل، شب زیبا شد!

(۲) خداوند صاحب قدرت کامل کسی است که با ماه و ستارگان پراکنده‌شده، آسمان را مزین کرد و او شب را زیبا گردانید!

(۳) خداوند دارای قدرت کامل کسی است که آسمان را با ماه و ستارگان پخش‌شده زینت داد، پس آن‌ها شب را زیبا گرداندند!

(۴) خداوند کسی است که دارای قدرت کامل است و آسمان را به وسیله ماه و ستارگان پخش‌شده زینت داد، پس او شب را زیبا کرد!

۱۰۴- « بعد انتهاء الدوام أطفأ الغمّالُ مُكيّف الهواء و المصابيح و ذهبوا بالنّفايات خارج المصنع! »:

- (۱) پس از اتمام ساعت کاری، کارگران کولرها و چراغ‌ها را خاموش کردند و زباله‌ها را به بیرون کارگاه بردند!
- (۲) بعد از پایان ساعت کاری، کارگران کولر و چراغ‌ها را خاموش کردند و زباله‌ها را به بیرون کارخانه بردند!
- (۳) پس از پایان ساعت اداری کارگران، کولرها و چراغ‌ها را خاموش کردیم و زباله‌ها را به بیرون کارگاه بردیم!
- (۴) بعد از اتمام ساعت کاری، کارگران کولر و چراغ کارگاه را خاموش کردند و زباله‌ها را دور ریختند!

۱۰۵- عین الصّحیح:

- (۱) أَيُّهَا الْإِنْسَانُ؛ لَا تَزْعَمْ أَنَّكَ جِرْمٌ صَغِيرٌ، بَلْ فِيكَ انْطَوَى الْعَالَمُ الْأَكْبَرُ: ای انسان، گمان مکن که تو پیکر کوچکی هستی، بلکه جهان بزرگی در تو درهم پیچیده شده است!
- (۲) لَيْتَ النَّاسَ عِلِمُوا أَنَّهُمْ مِنْ جِهَةِ الْآبَاءِ أَكْفَاءٌ وَلَكِنَّهُمْ يَخْتَلِفُونَ بِأَعْمَالِهِمْ: ای کاش مردم بدانند که آن‌ها از نظر پدران یکسان هستند، اما در کارهایشان فرق دارند!
- (۳) عَلَيْكَ أَنْ لَا تَبْحَثَ عَنْ بَدِيلٍ لِلْعِلْمِ وَ الْأَدَبِ وَ حَاوِلْ لِنُفُوزِ بِهِمَا: بر تو واجب است دنبال جایگزینی برای علم و ادب نگردی و تلاش کن تا هر دو را به دست بیاوری!
- (۴) إِنَّ الْحَيَاةَ الْحَقِيقِيَّةَ تَبْدَأُ حِينَ نَجِدُ غَايَتَنَا وَ نَتْرِكُ أَثْرًا طَيِّبًا فِي قُلُوبِ النَّاسِ: زندگی واقعی بی‌شک زمانی آغاز می‌شود که هدفمان را بباییم و اثر خوبی در دل‌های مردم به جا بگذاریم!

۱۰۶- عین الصّحیح:

- (۱) إِنَّ الْأَمْطَارَ تُصَيِّرُ الْأَرْضِيَّ بَعْدَ نُزُولِهَا خَضِرَةً: باران‌ها، زمین‌ها را بعد از باریدنشان سرسبز می‌گردانند!
- (۲) عَلَيْنَا الْإِهْتِمَامُ بِالْحِفَافِ عَلَى الْمَرَافِقِ الْعَامَّةِ كَالْمَتَاحِفِ: ما باید با نگهداری از تأسیسات عمومی همچون موزه، به آن‌ها توجه کنیم!
- (۳) تَنْهَمُرُ نِعْمُ اللَّهِ عَلَى جَمِيعِ الْعَالَمِينَ بِفَضْلِهِ الْكَثِيرِ: نعمت‌های خدا با بخشش زیادش بر همه جهانیان ریزان می‌گردد!
- (۴) فِي الْحِصَّةِ الرَّابِعَةِ كَانَ الْمُدِيرُ يَنْصَحُنَا أَنْ نَرْمِيَ النُّفَايَاتِ فِي مَكَانِهَا الْمُنَاسِبِ: در طول چهار زنگ، مدیر ما را نصیحت کرد که زباله‌ها را در جای مناسبشان بیندازیم!

۱۰۷- عَيْنِ الْأَبْعَدِ مِنَ الْمَفْهُومِ: «إِذَا قَدَرْتَ عَلَى عَدُوِّكَ فَاجْعَلِ الْعَفْوَ عَنْهُ شُكْرًا لِلْقُدْرَةِ عَلَيْهِ!»

- (۱) چو بر دشمنی با شدت دسترس
مرنجانش کاو را همین غصّه بس
- (۲) عدو زنده سرگشته پیرامنت
به از خون او کشته در گردنت
- (۳) چو بخت نکو گشت و دنیا به کام
به شکرانه اش بر کن از خصم دام
- (۴) بیا تا برآریم دستی ز دل
که نتوان برآورد فردا ز گل

۱۰۸- عَيْنِ الصَّحِيحِ (فِي الْمَفْهُومِ وَ الْمَقْصُودِ):

«أُنْظُرْ لِتِلْكَ الشَّجَرَةِ / ذَاتِ الْغُصُونِ النَّضِرَةِ

كَيْفَ نَمَتَ مِنْ حَبَّةٍ / وَ كَيْفَ صَارَتْ شَجَرَةً»

- (۱) الغرض الأساسي هو وصف جمال الطبيعة و كيفية حفاظ الإنسان على الشجرة ذات الأغصان الخضراء من الجفاف!
- (۲) طلب الشاعر النظر إلى الحبة الصغيرة و شجع على زراعتها لكي تتبدل الشجرة الجافة إلى شجرة خضراء بعد ثمرها!
- (۳) إن الشاعر يدعونا إلى التأمل في كيفية تحول الحبة الصغيرة إلى شجرة ذات أغصان خضراء لمعرفة قدرة خالقها!
- (۴) يريد الشاعر أن يبين لنا أن الحبات التي نشاهد في الأرض تدل على حكمة خالقنا و إن كانت صغيرة جدًا!

۱۰۹- عَيْنِ الصَّحِيحِ فِي الْمَفْهُومِ الْوَارِدِ فِي الْحَدِيثِ الشَّرِيفِ:

«إِنَّكُمْ مَسْئُولُونَ حَتَّى عَنِ الْبِقَاعِ وَ الْبَهَائِمِ!»

- (۱) يريد الحديث أن يؤكد على أهمية الصلاة و العبادة في البقاع الطاهرة، و على رفق المسلمين بالحيوانات!
- (۲) يجب على الإنسان أن يطعم البهائم و يعتني بها، و يصلح حال البقاع و أماكن العبادة لتبينة ذمته أمام الله!
- (۳) يطالب الحديث بأن يكون الإنسان مسؤولاً عن كل شيء يراه من البقاع الجميلة و البهائم الأليفة التي يملكها!
- (۴) يشير الحديث إلى ضرورة الاعتناء بالأرض و الثروة الحيوانية و صونها، فكل ذلك يُسأل الإنسان عنه يوم القيامة!

۱۱۰- عَيْنَ مَا يُفْهَمُ مِنْ هَذَا الْحَدِيثِ الشَّرِيفِ: « قِيَمَةُ كُلِّ امْرِئٍ مَا يُحْسِنُهُ! »

(۱) شَأْنُ الْإِنْسَانِ الْحَقِيقِيِّ وَ مَنْزَلَتُهُ لَا يَتَحَدَّدَانِ بِالْمَالِ أَوْ النَّسَبِ، بَلْ بِمَقْدَارِ عِلْمِهِ وَ مَهَارَتِهِ وَ مَا يُتَّقَنُهُ مِنَ الْأَعْمَالِ الصَّالِحَةِ!

(۲) مِنَ الْأَفْضَلِ لِلْإِنْسَانِ أَنْ يَطْلُبَ الْعِلْمَ الْكَثِيرَ حَتَّى تَزْدَادَ قِيَمَتُهُ، لِأَنَّ مَنْ يَتَعَلَّمُ الْعُلُومَ الْكَثِيرَةَ أَحْسَنُ مِنْ غَيْرِهِ فِي كُلِّ حَالٍ!

(۳) إِنَّمَا قَدَّرَ كُلَّ شَخْصٍ يَظْهَرُ حَيْثُمَا يَقُومُ بِإِصْلَاحِ نَفْسِهِ وَ يَتْرُكُ الْأَعْمَالِ الْقَبِيحَةَ لِيَحْصُلَ عَلَى مَحَبَّةِ الْآخَرِينَ وَ رِضَاهُمْ!

(۴) مَنْ أَحْسَنَ إِلَى النَّاسِ وَ تَعَامَلَ مَعَهُمْ بِالْخَيْرِ فَقَدْ رَفَعَ مَكَانَتَهُ عِنْدَهُمْ، لِأَنَّ الْإِحْسَانَ سَبَبٌ لِرَفْعِ قِيَمَةِ الْإِنْسَانِ!

بسته دوم: درك مطلب و قواعد

■ ■ ■ اِقْرَأِ النَّصَّ التَّالِيَّ ثُمَّ أَجِبْ عَنِ الْأَسْئَلَةِ (۱۱۱ - ۱۱۵) بِمَا يُنَاسِبُ النَّصَّ:

إحدى صفات خالق العالم هي القدرة و من أسمائه «القادر». و معنى قدرة الله تعالى أنه قادر على فعل كل ما هو ممكن و ليس مستحيلاً بطبيعته. من نظر إلى الخلق بدقّة بالغة و تفكّر فيه كالأفاضل و العقلاء فهم أنّ لهذا العالم خالق مُقْتَدِر و مُدَبِّر عليم.

يُمكن إثبات قدرة الله و عظمته في هذا العالم بطرقٍ عديدة، فَيَكُونُ أَوْضَحُهَا التَّأَمُّلُ فِي عَجَائِبِ الْكَوْنِ. يُظْهِرُ التَّوَسُّعَ الْمُتَزَايِدَ لِلْعُلُومِ قُدْرَةَ اللَّهِ وَ عَظَمَتَهُ، وَ كُلِّ فِرْعٍ مِنْ فُرُوعِ الْعُلُومِ الطَّبِيعِيَّةِ الْمُرتَبِطَةِ بِمَعْرِفَةِ أَنْوَاعِ الْمَوْجُودَاتِ الْحَيَّةِ فِي هَذَا الْعَالَمِ يُرْشِدُنَا إِلَى خِصَائِصِ الْخَلْقِ وَ قَوَائِينِهِ وَ يُفْهَمُنَا أَنَّ خَالِقَ هَذَا الْعَالَمِ يَتِمَتَّعُ بِقُدْرَةٍ وَ عَظْمَةٍ كَثِيرَةٍ. يَبْذُرُ الْفَلَاحُ حَبَّةً فِي قَلْبِ الْأَرْضِ وَلَكِنْ هَذِهِ الْحَبَّةُ تَصِيرُ شَجَرَةً بِقُدْرَةِ اللَّهِ فَيَنْتَفِعُ بِهَا النَّاسُ وَ يَأْكُلُونَ مِمَّا يَخْرُجُ مِنْهَا وَلَكِنْ قَلِيلاً مِنْهُمْ يَشْكُرُونَ اللَّهَ!

۱۱۱- عَيْنَ الصَّحِيحِ:

- (۱) عدد الذين يشكرون الله على أنعمه أكثر من الذين يجتنبون شكر الله!
- (۲) ليس إثبات قدرة الله أمراً صعباً، لكن بعض الكافرين لا يريدون قبول الحق!
- (۳) فروع العلوم الطبيعية تعجز عن تفهيم الإنسان قدرة خالق السماوات و الأرض!
- (۴) إنّ للفلاح قدرة عظيمة على تبديل حبة صغيرة إلى شجرة ذات غصون نضرة!

۱۱۲- عین الخطأ: (حسب النص)

- (۱) ثَمَكُنْ مَعْرِفَةَ قُدْرَةِ الرَّبِّ الْوَاحِدِ بِمَعْرِفَةِ أَنْوَاعِ الْمَوْجُودَاتِ الْحَيَّةِ!
- (۲) جَاعِلُ الْحَبُوبِ فِي الْأَرْضِ لَا يَقْدِرُ عَلَى إِنْزَالِ الْمَطَرِ مِنَ السَّمَاءِ!
- (۳) كُلُّ إِنْسَانٍ يَنْتَفِعُ بِأَنْعَمِ اللَّهِ الْمُنْهَمِرَةِ فِي الْحَيَاةِ شَاكِرٌ وَ عَارِفٌ بِقُدْرَتِهَا!
- (۴) النَّظَرُ إِلَى عَجَائِبِ الْكَوْنِ مَعَ التَّفَكُّرِ مِفْتَاحٌ لِمَعْرِفَةِ قُدْرَةِ الرَّبِّ الْعَظِيمِ!

۱۱۳- جواب أي سؤال ما جاء في النص؟

- (۱) هَلْ يُصَيِّرُ الْإِنْتِفَاعَ بِنِعَمَاتِ اللَّهِ الْإِنْسَانَ شَاكِرًا عَلَيْهَا؟
- (۲) مَنْ يَسْتَفِيدُونَ مِنْ فَوَاكِهِ الْأَشْجَارِ الَّتِي زَرَعَهَا الْفَلَّاحُ؟
- (۳) مَاذَا سَبَّبَ التَّوَسُّعَ الْمُتَزَايِدَ لِلْعِلْمِ فِي الْعَصْرِ الْأَخِيرِ؟
- (۴) كَيْفَ يُمَكِّنُ لِلْمَرْءِ فَهْمَ قُدْرَةِ الَّذِي خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ؟

■ عین الخطأ في الإعراب و التحليل الصرفي (۱۱۴ و ۱۱۵):

۱۱۴- «إثبات - يتمتع - العالم - يبذر»:

- (۱) إثبات: اسم (مصدر؛ على وزن «إفعال») - مفرد مذکر - مضاف
- (۲) يتمتع: فعل مضارع - مفرد مذکر مخاطب - مادته: م ت ع / فعل و الجملة فعلية
- (۳) العالم: اسم - مفرد (جمعه المکسر: العوالم) / مضاف إليه، و المضاف: «خالق»
- (۴) يبذر: مضارع - للمذکر (الضمير المناسب له: «هو») / فعل و مع فاعله جملة فعلية

۱۱۵- «قوانين - الحية - ينتفع - فرع»:

- (۱) قوانين: اسم - جمع سالم للمذکر - مضاف و المضاف إليه: ضمير «ه»
- (۲) الحية: اسم - مفرد مؤنث - معرفة / صفة، و موصوفها: «الموجودات»
- (۳) ينتفع: فعل مضارع - حروفه الأصلية: ن ف ع / فعل و الجملة فعلية
- (۴) فرع: اسم - مفرد مذکر (جمعه: فروع) / مضاف إليه، و مضافه: «كُلُّ»

■ عین المناسب للجواب في الأسئلة التالية (۱۱۶ - ۱۲۰):

۱۱۶- عین الخطأ (في صيغ الأفعال):

- (۱) إخوة هؤلاء اللّاعبات ينتظرونهنّ!
(۲) يا أيّها الرّملاء! اكتبوا واجباتكم!
(۳) ربّنا لا يجعلنا مع القوم الكفّار!
(۴) والدا الطّفل فرح بمشاهدته جدّاً!

۱۱۷- عین الخطأ عن الضمير:

- (۱) أحبّ جاري لأخلاقه الحسنة له بنتٌ أخلاقها حسنةٌ كذلك و هو شاكّرٌ لربه.
(۲) كلّما أصابتك مصيبةٌ تقبّلها بالصّبر و الإيمان، و تحملها خيرٌ لك إن عرفتّها.
(۳) يُنزّل العاملُ القويّ البضائع من السيّارة و هي كثيرةٌ بدون صعوبةٍ لأنّه شابٌ.
(۴) النملةُ مخلوقةٌ صغيرةٌ وزنها قليلٌ و لكنها تحملُ شيئاً وزنها أكثرُ منها خمسينَ مرّةً.

۱۱۸- عین ما ليست نتيجةً «اثنين و أربعين»:

- (۱) ثمانية و ستون ناقصٌ ستّة و عشرين!
(۲) ثلثٌ من ثمانية عشر في سبعة!
(۳) سبعة و ثلاثون زائدٌ خمسة!
(۴) اثنان و ثمانون تقسيمٌ على اثنين!

۱۱۹- عین الصحيح للفراغات عن العدد أو المعدود:

« يَوْمَ الثلاثاء ما حلّ التمرين إلّا أربعة و بقي تمريناً! »

- (۱) الثالث، طالباً، عشرون و خمسة
(۲) الخامس، طلاب، أربعة و أربعون
(۳) الرابعة، تلاميذ، أحد عشر
(۴) الأول، تلميذاً، ثلاثة و ثلاثون

۱۲۰- عین الصحيح:

« استيقظ أخي الصغير في الساعة السابعة صباحاً و بعد ساعة تحرّك نحو مزرعة جدنا و بعد خمس عشرة دقيقة وصل إليها. بقي ساعتين اثنتين عند جدّي ثم تركه و رجع إلى بيتنا. وصل أخي إلى البيت في ! »

- (۱) الساعة التاسعة و النصف
(۲) الساعة العاشرة إلّا ربعاً
(۳) الساعة العاشرة و النصف
(۴) الساعة العاشرة و الربع

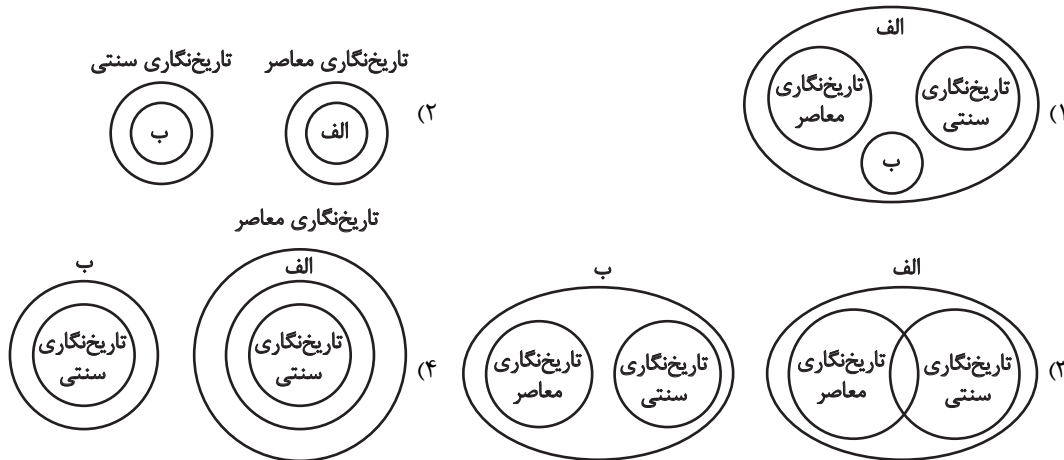
درس اول: تاریخ‌نگاری و منابع
دوره معاصر
صفحه‌های ۱ تا ۱۵

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۵ دقیقه

تاریخ (۳)

۱۲۱- با توجه به موارد زیر، کدام شکل صحیح است؟

الف) بینش تاریخ‌نگاری ب) روش تاریخ‌نگاری

۱۲۲- کدام یک از موارد زیر، درباره زمینه‌های پیدایش تاریخ‌نگاری جدید صحیح است؟

الف) ذیل برنامه‌های اصلاحی عباس میرزا ولیعهد فتحعلی شاه، ترجمه آثار اروپایی به تدریج آغاز شد و در زمان ناصرالدین شاه با تأسیس دارالفنون و ایجاد دارالطباعه دولتی و دارالترجمه همایونی، گسترش یافت.

ب) در دوران پادشاهی فتحعلی شاه قاجار، نخبگان ایرانی در جست‌وجوی درک علل پیشرفت جوامع غربی و عقب‌ماندگی جامعه ایران برآمدند.

ج) محمدحسین‌خان سپهسالار از مورخان مشهور عصر قاجار و یکی از چهره‌های برجسته فرهنگی دوره قاجار بود که به ریاست دارالترجمه همایونی برگزیده شد و در دوره ریاست او آثار فراوانی به فارسی ترجمه شد.

د) با گسترش فعالیت‌های علمی شرق‌شناسان، کتیبه‌های بیستون و تخت جمشید رمزگشایی شد و اطلاعات جدیدی درباره تاریخ ایران به دست آمد.

۱) «الف» و «د» ۲) «ج» و «ب» ۳) «الف» و «ب» ۴) «ج» و «د»

۱۲۳- هریک از گزاره‌های زیر، به ترتیب مربوط به کدام شخصیت تاریخی در عصر قاجار است؟

الف) اگرچه تاریخ‌نویسی درباری بود، گام‌های بلندی در حوزه تاریخ‌نویسی عصر قاجار برداشت.

ب) او به حقیقت‌نویسی و مختصرنویسی علاقه نشان داد و تملق‌گویی را نکوهش می‌کرد.

ج) سعی کرد آثار خود را تا حدودی از پرده‌پوشی‌ها و مداحی‌های رایج مورخان رسمی دور سازد.

د) نخستین کسی است که واقعیت قتل امیرکبیر را بازتاب داده است.

ه) او در بیان رویدادها، از شعر استفاده می‌کرد و الفاظ مصنوع ادبی به کار می‌برد.

۱) محمدحسن‌خان اعتمادالسلطنه - خاوری شیرازی - محمدحسن‌خان اعتمادالسلطنه - میرزا محمدجعفر خورموجی - رضاقلی‌خان هدایت

۲) میرزا فتحعلی‌خان آخوندزاده - محمدحسن‌خان اعتمادالسلطنه - محمدحسن‌خان اعتمادالسلطنه - خاوری شیرازی - رضاقلی‌خان هدایت

۳) میرزا فتحعلی‌خان آخوندزاده - خاوری شیرازی - میرزا محمدجعفر خورموجی - میرزا محمدجعفر خورموجی - میرزا فتحعلی‌خان آخوندزاده

۴) محمدحسن‌خان اعتمادالسلطنه - میرزا محمدجعفر خورموجی - میرزا محمدجعفر خورموجی - خاوری شیرازی - میرزا فتحعلی‌خان آخوندزاده

۱۲۴- **نهایی** موضوع کتاب «تاریخ بیداری ایرانیان» نوشته میرزا محمد ناظم‌الاسلام کرمانی چیست؟

۱) توجه به نقش مردم و طبقات اجتماعی در انقلاب مشروطیت ۲) بررسی پیامد و نتایج جنگ‌های ایران و روسیه

۳) تحلیل روابط سیاسی و تجاری ایران و انگلستان ۴) بررسی و توجه به زندگی پادشاهان دوره قاجاریه

۱۲۵- **نهایی** کدام گزینه به ترتیب، جاهای خالی زیر را به درستی کامل می‌کند؟

الف) ... برای رشد آگاهی‌های سیاسی و اجتماعی مردم و توسعه فکری و فرهنگی جامعه، روزنامه «وقایع اتفاقیه» را منتشر کرد که بعداً به روزنامه ... تغییر نام داد.

ب) اولین روزنامه ایران را ...، یکی از دانشجویان اعزامی به انگلستان با عنوان ... در تهران منتشر کرد.

۱) امیرکبیر - دولت علیه ایران - میرزا صالح شیرازی - کاغذ اخبار

۲) امیرکبیر - کاغذ اخبار - میرزا صالح شیرازی - دولت علیه ایران

۳) میرزا صالح شیرازی - کاغذ اخبار - امیرکبیر - دولت علیه ایران

۴) میرزا صالح شیرازی - دولت علیه ایران - امیرکبیر - کاغذ اخبار

جغرافیا (۳)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.

وقت پیشنهادی: ۵ دقیقه

درس اول: شهرها و روستاها
(تا پایان به سوی جهانی در حال شهری شدن)
صفحه‌های ۱۱ تا ۱

۱۲۶- با توجه به عبارت‌های زیر، کدام گزینه اطلاعات صحیحی درباره شهر قاهره ارائه می‌دهد؟

الف) شهر قاهره در کشور مصر واقع در نیمکره شمالی و در بخش شرقی زمین واقع شده است.

ب) شهر قاهره در شمال شرقی‌ترین قسمت کشور مصر و در ۱۶۵ کیلومتری جنوب دریای مدیترانه و ۱۲۰ کیلومتری آبراه سوئز قرار گرفته است.

ج) این شهر به دلیل مجاورت با رود نیل در ابتدا به صورت زندگی کشاورزی و وابسته به آب در قرون پیش از میلاد مسیح شکل گرفته است.

۱) «الف» برخلاف «ب» و همانند «ج» مربوط به مقر قاهره است.

۲) «ب» برخلاف «ج» و همانند «الف» مربوط به مقر قاهره است.

۳) «ج» همانند «الف» و برخلاف «ب» مربوط به موقعیت قاهره است.

۴) «الف» همانند «ب» و برخلاف «ج» مربوط به هسته اولیه قاهره است.

۱۲۷- **نهایی** در مقایسه دسترسی به خدمات و تسهیلات در شهر و روستا، کدام گزینه صحیح است؟

۱) خدمات در شهرها، محدودتر از روستاهاست.

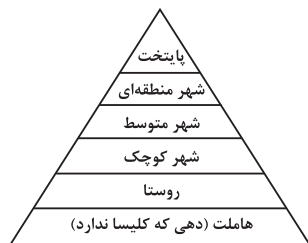
۲) روستاها از نظر دسترسی به خدمات آموزشی و درمانی، غنی‌تر از شهرها هستند.

۳) خدمات و تسهیلات در روستاها کمتر و محدودتر است.

۴) بین شهر و روستا تفاوتی از نظر خدمات وجود ندارد.

۱۲۸- **نهایی** با توجه به تصویر زیر که یک نمونه از سلسله‌مراتب سکونتگاه‌های اروپا را نشان می‌دهد، ارتباط «تعدد و تنوع خدمات» با «میزان جمعیت» چگونه

است؟

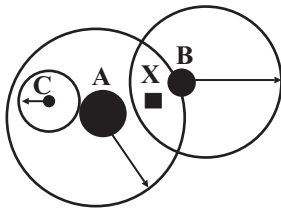
۱) غیرمستقیم است و هر دو با رسیدن به سمت قاعده هرم تغییر می‌کنند.

۲) مستقیم است و هم‌زمان با رسیدن به سمت قاعده هرم افزایش می‌یابند.

۳) مستقیم است و هر دو با رسیدن به سمت رأس هرم، افزایش می‌یابند.

۴) غیرمستقیم است و هر دو با رسیدن به سمت رأس هرم تغییر می‌کنند.

۱۲۹- شکل زیر حوزه نفوذ سکونتگاه‌های «A»، «B» و «C» را نشان می‌دهد. با توجه به مفهوم حوزه نفوذ، کدام یک از گزینه‌های زیر، به‌درستی نگارش

شده است؟

(۱) مردمی که در سکونتگاه «A» زندگی می‌کنند، ممکن است به درمانگاهی مراجعه کنند که در حوزه نفوذ سکونتگاه «C» قرار دارد.

(۲) برخی از مردمی که در سکونتگاه «B» زندگی می‌کنند، ممکن است برای تأمین مواد غذایی خود، به هایپرمارکتی مراجعه کنند که در حوزه نفوذ

سکونتگاه «A» قرار دارد و برعکس آن نیز در خصوص برخی مردم سکونتگاه «A» نسبت به سکونتگاه «B» صادق است.

(۳) اگر «X» را یک شهر کوچک در نظر بگیریم، جوانان آن برای ثبت‌نام کلاس‌های ورزشی هم ممکن است به باشگاه‌های سکونتگاه «B» مراجعه

کنند و هم به باشگاه‌های سکونتگاه «A»، اگرچه این موضوع در خصوص باشگاه‌های سکونتگاه «C» صادق نیست.

(۴) کشاورزان سکونتگاه «C» ممکن است بذر مورد نیاز خود را تماماً از سکونتگاه «A» تأمین کنند، اما این موضوع در خصوص کشاورزان سکونتگاه

«X» نسبت به سکونتگاه «B» صادق نیست.

۱۳۰- کدام گزینه دربارهٔ شهرنشینی نادرست است؟

(۱) یکی از مهم‌ترین تغییرات فضای جغرافیایی در قرن بیست و یکم، افزایش شهرنشینی در جهان است.

(۲) سرعت رشد شهرنشینی در اروپا بیشتر از سایر نواحی جهان است.

(۳) بخش عمده‌ای از شهرنشینی به‌علت رشد بخش خدمات بوده است.

(۴) مهاجرت فزایندهٔ روستاییان به شهرها به‌علت دستمزد و اشتغال بوده است.

تاریخ (۱)

در این بخش باید از بین سؤالات تاریخ (۱) و جغرافیای ایران و یا تاریخ (۲) و جغرافیای (۲) یک مجموعه را انتخاب کنید.
می‌توانید به سؤالات ۱۳۱ تا ۱۴۰ «یا» به سؤالات ۱۴۱ تا ۱۵۰ پاسخ دهید.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

فصل اول: تاریخ‌شناسی

(درس‌های ۱ تا ۳)

صفحه‌های ۱ تا ۲۸

۱۳۱- کدام گزینه دقیق‌ترین تبیین را از رابطه میان رویداد تاریخی، انسان و جامعه ارائه می‌دهد؟

- (۱) از آنجا که رویدادهای تاریخی مستقیماً قابل مشاهده نیستند، شناخت آنها تنها از طریق اسناد و شواهد امکان‌پذیر است؛ بنابراین نقش انسان در شکل‌گیری رویدادهای تاریخی بیشتر به مشاهده و ثبت آنها محدود می‌شود.
- (۲) رویدادهای تاریخی اگرچه مستقیماً قابل مشاهده نیستند و شناخت‌شان به شواهد و مدارک نیاز دارد، اما حاصل رفتار متقابل انسان‌ها با یکدیگر و با طبیعت‌اند و همین رفتارها، می‌توانند در طول زمان به تغییر در افراد، نهادها، جوامع و تمدن‌ها منجر شوند.
- (۳) چون انسان در تاریخ نقش محوری دارد و تحولات تاریخی نتیجه رفتار متقابل انسان‌هاست، می‌توان رویدادهای تاریخی را بدون اتکا به شواهد و مدارک و صرفاً با تحلیل رفتار انسان‌ها و جوامع گذشته بازسازی کرد.
- (۴) رویدادهای تاریخی حاصل تعامل انسان با یکدیگر و با طبیعت‌اند؛ از این‌رو شناخت آنها و بررسی پیامدهای‌شان بر جوامع و تمدن‌ها، اهمیت بیشتری از استفاده از شواهد و مدارک تاریخی دارند.

۱۳۲- کدام گزینه از منابع دست اول محسوب نمی‌شود؟

- (۱) سنگ‌نوشته باقی‌مانده از دوران گذشته
- (۲) گزارش شاهدان عینی رویدادها
- (۳) بناهای باستانی
- (۴) تحقیقات دانشگاهی

۱۳۳- روند تاریخی شکل‌گیری «گاه‌شماری میلادی»، در کدام گزینه به‌ترتیب آمده است؟

- (۱) ایجاد گاه‌شماری رومی ← اصلاح گاه‌شماری به دستور پاپ گرگوار سیزدهم ← تعیین تولد حضرت مسیح (ع) به‌عنوان مبدأ گاه‌شماری
- (۲) الهام‌گرفتن از گاه‌شماری مصری ← تعیین تولد حضرت مسیح (ع) به‌عنوان مبدأ گاه‌شماری ← اصلاح گاه‌شماری توسط پاپ گرگوار سیزدهم
- (۳) ایجاد گاه‌شماری رومی ← تعیین تولد حضرت مسیح (ع) به‌عنوان مبدأ گاه‌شماری ← اصلاح گاه‌شماری به دستور ژولیوس سزار
- (۴) الهام‌گرفتن از گاه‌شماری مصری ← اصلاح گاه‌شماری توسط پاپ گرگوار سیزدهم ← تعیین تولد حضرت مسیح (ع) به‌عنوان مبدأ گاه‌شماری

۱۳۴- کدام گزینه نادرست است؟

- (۱) یکی از پیامدهای ارتباط تاریخ و جغرافیا، اهمیت یافتن نقشه در مطالعه تاریخ است.
- (۲) جغرافیای تاریخی به مطالعه مناطق و سرزمین‌های مختلف در گذشته می‌پردازد.
- (۳) پدیده‌های طبیعی و اقلیمی، نقشی در شکل دادن به رویدادهای تاریخی ندارند.
- (۴) همه وقایع و تحولات تاریخی در بستر مکان و محیط رخ می‌دهند.

۱۳۵- کدام گزینه صحیح است؟

- (۱) باستان‌شناسی، علمی است که ابزارهای دست‌ساخته بشر را به‌منظور شناخت جوامع گذشته و حال بررسی می‌کند.
- (۲) تاکنون شمار زیادی از سنگ‌نوشته‌ها در ایران و یونان شناسایی و حفاری شده‌اند.
- (۳) باستان‌شناسان هنگامی که آرامگاه شی‌هوانگ‌تی را با هشت هزار مجسمه سرباز دیدند، نخست از آن عکس‌برداری کردند.
- (۴) بیشتر اطلاعاتی که تاکنون درباره جوامع دوران پیش از تاریخ به دست آمده، حاصل تحقیقات علمی باستان‌شناسان است.

جغرافیای ایران

فصل اول: جغرافیا چیست؟

(درس‌های ۱ و ۲)
صفحه‌های ۱ تا ۱۲

۱۳۶- با توجه به متن زیر، کدام گزینه تحلیل مناسبی را ارائه داده است؟

«تسلط کشورهای پیرامونی تنگه هرمز بر این مسیر، باعث شده است که قدرت‌های فرامنطقه‌ای به فکر حضور نظامی در آن باشند و این خود توازن قدرت را در منطقه تغییر می‌دهد.»

- (۱) موضوع فوق می‌تواند در ارتباط میان جغرافیا و علوم نظامی مطرح شود که خود شاخه‌ای از فنون جغرافیایی است.
- (۲) اطلاعات داده‌شده می‌تواند در زمینه جغرافیای زیستی مطرح شود که خود شاخه‌ای از جغرافیای طبیعی است.
- (۳) موضوع فوق می‌تواند در ارتباط میان جغرافیا و مطالعات شهری و شهرسازی مطرح شود که خود شاخه‌ای از جغرافیای طبیعی است.
- (۴) اطلاعات داده‌شده می‌تواند در ارتباط میان علم جغرافیا و علوم سیاسی مطرح شود که خود شاخه‌ای از جغرافیای انسانی است.

۱۳۷- «قطع بی‌رویه درختان جنگل در مازندران» ناشی از بی‌توجهی به کدام عملکرد انسان در ارتباط با محیط طبیعی است؟

- (۱) توجه به ظرفیت‌ها و توانمندی‌های همه مناطق
- (۲) توجه به همه ابعاد توسعه به‌طور هماهنگ
- (۳) بهره‌مندی منطقی و خردمندانه از منابع محیط‌زیست
- (۴) ایجاد تعادل بین مناطق کشور از نظر دسترسی به منابع و امکانات

۱۳۸- اگر جغرافی‌دانی تنها براساس میزان منابع آب، توسعه شهر را امکان پذیر بداند، کدام اصل جغرافیایی زیر را بیش از همه نادیده گرفته است؟

- (۱) استفاده از شاخه‌های علوم مختلف در جغرافیا
- (۲) توجه به موقعیت مکانی پدیده‌ها
- (۳) توجه به روابط متقابل انسان و محیط
- (۴) مطالعه همه‌جانبه و جامع پدیده‌ها

۱۳۹- متن زیر را بخوانید و سپس تعیین کنید در این متن، به‌ترتیب به کدام سؤالات کلیدی در علم جغرافیا پاسخ داده شده است؟

«در تاریخ ۱۲ مرداد ۱۴۰۵، ساعت ۱۲:۱۰ الی ۲۲:۴۰، در اثر باران شدید، سیلاب سهمگینی در خراسان شمالی به‌وقوع پیوست. متخصصان درباره وقوع این پدیده، بی‌توجهی شهرداری به ایجاد سیل‌بندها و جوی‌های مهندسی‌شده را موثر دانستند و همچنین تغییرات اقلیمی را از جمله زمینه‌های به‌وجودآورنده آن دانستند.»

- (۱) چه موقع؟ - چطور؟ - چه کسانی؟ - کجا؟ - چه چیزی؟ - چرا؟
- (۲) چه موقع؟ - چرا؟ - کجا؟ - چه چیزی؟ - چه کسانی؟ - چطور؟
- (۳) چه موقع؟ - چطور؟ - چه چیزی؟ - کجا؟ - چه کسانی؟ - چرا؟
- (۴) چه موقع؟ - چرا؟ - چه چیزی؟ - کجا؟ - چه کسانی؟ - چطور؟

۱۴۰- با توجه به متن زیر، کدام گزینه به‌درستی بیان شده است؟

«جغرافی‌دانی در پژوهش خود تحت عنوان عوامل مؤثر در افزایش جمعیت شهر تهران، از سالنامه‌های آماری و عکس‌های هوایی استفاده می‌کند و همچنین با تعدادی از ساکنان، مصاحبه می‌کند و به این نتیجه می‌رسد که باید در اطراف این شهر، صنایع کوچک ایجاد شود.»

- (۱) پژوهشگر در گام سوم پژوهش، به اهمیت پژوهش خود پی می‌برد و نسبت به موضوع اطلاعات بیشتری پیدا می‌کند.
- (۲) روش‌هایی که پژوهشگر برای گردآوری اطلاعات از آن استفاده کرده است، نیازی به برقراری ارتباط مستقیم با مکان مورد مطالعه ندارد.
- (۳) در گام پنجم در صورتی که فرضیه پژوهشگر رد شود، نباید پژوهش خود را بیپه‌وده پندارد، زیرا این پژوهش از طرح دوباره آن جلوگیری می‌کند.
- (۴) در تدوین فرضیه که گام دوم است، پژوهشگر با ارائه دلایل علمی و منطقی به سؤال تحقیق پاسخ می‌دهد و پیشنهادهای خود را مطرح می‌کند.

تاریخ (۲)

اگر به سؤال‌های ۱۳۱ تا ۱۴۰ پاسخ ن داده‌اید، به سؤال‌های ۱۴۱ تا ۱۵۰ پاسخ دهید.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

فصل اول: تاریخ‌شناسی
فصل دوم: ظهور اسلام
(درس‌های ۱ تا ۳)
صفحه‌های ۱ تا ۲۹

۱۴۱- در خصوص گونه‌های منابع تاریخی از ظهور اسلام تا پایان عصر صفوی، بخش اول کدام یک از گزینه‌های زیر درست و بخش دوم آن نادرست است؟

- ۱) مکان‌های تاریخی مانند میدان نقش جهان از مهم‌ترین منابع غیرنوشتاری هستند و آثار و بناهای تاریخی مانند مسجد گوهرشاد، از مهم‌ترین مراجع پژوهش هستند که صرفاً در خصوص گذشته‌های دور به ما اطلاعاتی می‌دهند.
- ۲) انواع مختلف ادبیات عامیانه به‌عنوان آثار شفاهی، در زمره منابع غیرنوشتاری قرار دارند و بررسی وسایل دست‌ساخته انسان به‌طور خاص در قلمرو دانش‌های باستان‌شناسی، معماری و نقاشی قرار می‌گیرد.
- ۳) تاریخ‌نگاری عمومی به‌عنوان شاخه‌ای از تاریخ‌نگاری در ایران تا ابتدای عصر قاجار تداوم داشت و در تألیف کتاب «تاریخ سیستان»، یکی از انگیزه‌های اصلی نویسنده بیان ویژگی‌های جغرافیایی و اقتصادی سیستان بوده است.
- ۴) یکی از تألیفات ابن عرب‌شاه، در نوع تک‌نگاری است که از دوره تیموریان به بعد مرسوم شد و سرودن منظومه‌های حماسی و تاریخی، اگرچه در ایران پیشینه دیرینه‌ای داشت، اما در دوران مغولان رواج و رونق بسیاری پیدا کرد.

۱۴۲- کدام گزینه نادرست است؟

- ۱) کتاب‌هایی با عنوان «المسالک و الممالک»، جزء نوشته‌های جغرافیایی به‌شمار می‌رود.
- ۲) متون نظم و نثر ادبی، اوضاع سیاسی، اجتماعی و اقتصادی جامعه را منعکس می‌نماید.
- ۳) کتاب‌های سیاست‌نامه‌ای به اخلاق کشورداری و مناسبات اخلاقی فرمانروا و مردم می‌پردازد.
- ۴) از مشهورترین اندرزنامه‌ها، می‌توان به «قابوس‌نامه»، نوشته عنصرالمعالی در قرن پنجم اشاره کرد.

۱۴۳- کدام گزینه، عبارت زیر را به درستی تکمیل می‌کند؟

«برای بررسی اعتبار اخبار و اسناد تاریخی، مقایسه و مطابقت خبر با سودمند است.»

- ۱) دانسته‌های علمی و برداشت‌های عقلی بیش از مندرجات سایر کتب تاریخی
- ۲) سیاست‌نامه‌ها و نسب‌نامه‌ها برخلاف دیوان‌های اشعار و متون اخلاقی
- ۳) دیوان‌های اشعار و متون اخلاقی مشابه نسب‌نامه‌ها و سیاست‌نامه‌ها
- ۴) مندرجات سایر کتب تاریخی کمتر از فتوت‌نامه‌ها و سیاست‌نامه‌ها

۱۴۴- عبدالله، فردی در عصر جاهلیت شبه‌جزیره عربستان بود که با عمر طولانی‌اش، شرح حال زندگی مردم این عصر را برای نوادگان خود که پس از ظهور اسلام در این شبه‌جزیره متولد شدند، بازگو می‌کرد. با توجه به این موقعیت، کدام گزینه نمی‌تواند از اطلاعاتی باشد که عبدالله در خصوص عصر جاهلیت بیان کرده است؟

- ۱) اینجا، شبه‌جزیره عربستان، مسکن دیرینه ما عرب‌هاست که از همان ابتدا به دو دسته شمالی و جنوبی تقسیم می‌شدیم.
- ۲) قبیله ما در شهر مکه و گاهی در طائف چادر زده و برخی از افراد قبیله به تجارت و عده‌ای دیگر به کشاورزی مشغول بودند.
- ۳) من به مادرم بسیار علاقه داشتم و بیش از پدرم به او افتخار می‌کردم، او زن عالم و مستقلى بود.
- ۴) آن زمان که در مکه بودم، دوستی داشتم که از گوشت قربانیان بت‌ها نمی‌خورد و از پرستش بت‌ها امتناع می‌ورزید.

۱۴۵- موارد مطرح شده در کدام گزینه درباره رویدادهای صدر اسلام نادرست است؟

- الف) عمر بن خطاب، نخستین فرد از غیر خانواده رسول خدا (ص) بود که اسلام آورد.
- ب) مشرکان قریش، پیمان‌نامه تحریم اجتماعی و اقتصادی بنی‌هاشم را بر دیوار کعبه آویختند تا با ایجاد فضای رعب و وحشت، ابوطالب را وادار به دست کشیدن از حمایت پیامبر (ص) کنند.
- ج) پس از رحلت ابوطالب و حضرت خدیجه (س)، جسارت قریش نسبت به رسول خدا (ص) افزایش یافت و آن حضرت برای یافتن مردمانی با آمادگی بیشتر، راهی طائف شد، اما اهالی آنجا از ایشان استقبال نکردند.
- د) اولین آیات وحی در غار حرا بر پیامبر (ص) نازل شد و ایشان دعوت خود را ابتدا به‌صورت عمومی و سپس به‌صورت مخفیانه و محدود آغاز کردند.

۴ «ج» و «د»

۳ «ب» و «ج»

۲ «الف» و «د»

۱ «ب» و «الف»

جغرافیا (۲)

فصل اول: ناحیه چیست؟

(درس‌های ۱ و ۲)

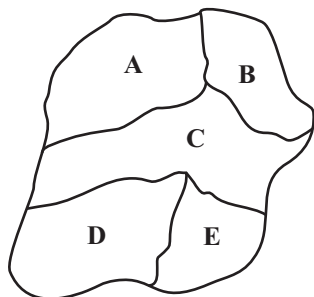
صفحه‌های ۱ تا ۱۸

۱۴۶- در تصویر زیر که معرف ناحیه‌ای مرطوب با پوشش گیاهی غنی است، شرایط مناسبی برای دامداری و پرورش گاو فراهم شده است؛ کدام گزینه علت مناسبی را برای این مورد بیان می‌کند؟

- (۱) وجود چمنزارهای وسیع
- (۲) افزایش تقاضا و بالا بودن سود آن
- (۳) بارندگی زیاد و رطوبت کافی
- (۴) جمعیت کم و زیاد بودن مزارع

۱۴۷- با بررسی ناحیه‌بندی در شکل زیر، کدام گزینه، به مطلب درستی اشاره دارد؟

- (۱) اگر ویژگی مورد مطالعه در نقاط مختلف ناحیه «A» مشابه نقاط ناحیه «B» باشد، ناحیه‌بندی فوق می‌تواند درست و برای مطالعات جغرافیایی مناسب باشد.
- (۲) چنانچه ویژگی‌های اصلی نقاط مختلف ناحیه «A» با هم متفاوت باشند، مرزبندی فوق می‌تواند همچنان برای مطالعات جغرافیایی مناسب باشد.
- (۳) اگر ویژگی‌های اصلی نقاط مختلف ناحیه «C» با ناحیه هم‌مرز «B» مغایرت قابل ملاحظه داشته باشد، این ناحیه‌بندی برای مطالعات جغرافیایی معتبر نیست.
- (۴) چنانچه ویژگی مورد مطالعه در نقاط مختلف نواحی هم‌مرز «D» و «E» مشابه هم باشد، ناحیه‌بندی فوق برای مطالعات جغرافیایی معتبر و مناسب نیست.

۱۴۸- پاسخ پرسش‌های زیر، به‌ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

- بعد از پشتون‌ها، پرجمعیت‌ترین قوم در افغانستان کدام است؟
- میانگین سالانه بارش به میلی‌متر کدام نواحی بارشی در ایران، با هم برابر است؟
- خاک حاصلخیز غنی از مواد آلی و ریشه علفزارها در کانادا چه نام دارد؟
- کدام زبان جزء چهار زبان رسمی کشور سوئیس نیست؟

- (۱) تاجیک - کردستان و خراسان شمالی - چرنوزیوم - رمانش
- (۲) ازبک - خزر شرقی و کردستان - کرایوزول - انگلیسی
- (۳) تاجیک - خزر شرقی و کردستان - چرنوزیوم - انگلیسی
- (۴) ازبک - کردستان و خراسان شمالی - کرایوزول - رمانش

۱۴۹- کدام گزینه در خصوص گزاره‌های زیر، صحیح است؟

الف) محدودیت انسان در تغییر دادن محیط

ب) تغییر نواحی طبیعی

ج) تأثیرگذاری و تأثیرپذیری نواحی از یکدیگر

(۱) «ج» بیانگر روابط و کنش متقابل نواحی با یکدیگر است.

(۲) «الف» بیانگر آن است که انسان نواحی را به‌وجود می‌آورد.

(۳) «ج» بیانگر آن است که نواحی تحت تأثیر تصمیم‌گیری‌های سیاسی حکومت‌ها هستند.

(۴) «ب» بیانگر آن است که نواحی به فعالیت‌های انسان‌ها شکل می‌دهند.

۱۵۰- اگر یک محدوده جغرافیایی دارای ویژگی‌های طبیعی مشترک و در عین حال از نظر فعالیت‌های انسانی و اجتماعی نیز ویژگی‌های مشترکی داشته باشد، کدام گزینه درباره آن درست است؟

- (۱) این محدوده فقط یک ناحیه طبیعی محسوب می‌شود، زیرا ویژگی‌های طبیعی اساس و علت شکل‌گیری ناحیه هستند.
- (۲) این محدوده حتماً یک ناحیه سیاسی است، زیرا فعالیت‌های انسانی و اجتماعی تحت مدیریت نهادهای سیاسی قرار دارند.
- (۳) این محدوده می‌تواند هم‌زمان از جنبه‌های طبیعی و انسانی بررسی شود، زیرا نواحی انسانی در بستر نواحی طبیعی شکل می‌گیرند.
- (۴) این محدوده را نمی‌توان ناحیه دانست، زیرا هر ناحیه باید فقط یک نوع ویژگی مشترک داشته باشد.

هستی و چیستی

صفحه‌های ۱ تا ۷

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.

وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

فلسفه دوازدهم

۱۵۱- طرح و بررسی مسئله «مغایرت وجود و ماهیت» در فلسفه، متوقف بر پذیرش کدام پیش‌فرض بنیادین است؟

(۱) یکسان‌بودن چیستی تمام پدیده‌ها در جهان هستی

(۲) پذیرش اصل واقعیت مستقل از ذهن و امکان شناخت آن

(۳) اتحاد و عینیت ماهیت با مفهوم وجود در ساحت ذهن

(۴) جزء یا عین ذات‌های ماهیات بودن مفهوم وجود

۱۵۲- اگر دو موجود در ویژگی‌های اختصاصی خود با یکدیگر تفاوت داشته باشند، کدام عبارت درست است؟

(۱) وجود آنها نیز متفاوت است؛ زیرا تفاوت در ماهیت به معنای تفاوت در اصل وجود است.

(۲) وجود، جهت اشتراک آنهاست و ویژگی‌های اختصاصی سبب تمایز آنها می‌شود.

(۳) ماهیت فقط به انسان اختصاص دارد و درباره سایر موجودات به کار نمی‌رود.

(۴) به دلیل موجودبودن، ماهیت یکسانی دارند و فقط در ظاهر متفاوت‌اند.

۱۵۳- **پایانی** کدام مورد، به‌ترتیب عبارت زیر را به‌درستی تکمیل می‌کند؟

«یک موجود خارجی دارای دو به نام‌های وجود و ماهیت است؛ همانند»

(۱) جزء - دری که از چوب و فلز ساخته شده است.

(۲) جنبه - ترکیب هیدروژن و اکسیژن که سازنده آب است.

(۳) جزء - ترکیبات شیمیایی مختلف درون یک داروی گیاهی.

(۴) جنبه - معلم و فرزندبودن که مربوط به یک فرد واحد است.

۱۵۴- با توجه به مباحث نسبت میان وجود و ماهیت، کدام عبارت درست است؟

(۱) حمل مفهوم وجود بر ماهیت‌های گوناگون، همواره از نوع حمل اولی ذاتی و بی‌نیاز از دلیل است.

(۲) وجود و ماهیت با اینکه در مفهوم وحدت دارند، دو جزء از یک موجود خارجی محسوب نمی‌شوند.

(۳) اگر وجود عین یا جزء ماهیت بود، همه ماهیات ضرورتاً در عالم خارج تحقق می‌یافتند.

(۴) چیستی‌های فراوانی (مانند کوه طلا) در ذهن داریم که ذاتاً نمی‌توانند هیچ‌گاه در خارج وجود پیدا کنند.

۱۵۵- **پایانی** کدام یک از حمل‌های زیر بی‌نیاز از دلیل محسوب نمی‌شود؟

(۱) حمل تعریف مفهومی صحیح بر ذات

(۲) حمل یک مفهوم ذاتی بر ذات

(۳) حمل ذاتیات یک شیء بر یکدیگر

(۴) حمل یک ماهیت و ذات بر خودش

۱۵۶- بر اساس دیدگاه ابن‌سینا درباره انواع حمل و مغایرت وجود و ماهیت، اثبات کدام گزاره نیازمند دلیل و برهان است؟

- (۱) موجود، دارای وجود است.
(۲) جسم، دارای ابعاد است.
(۳) خداوند، موجود است.
(۴) آهو، حیوان است.

۱۵۷- در کدام مورد، حمل شایع صنعتی وجود دارد؟

- (۱) فریاد، نوعی صدا است. - انسان، نوعی جسم است.
(۲) انسان ناطق است. - هر مربع، چهار ضلع برابر دارد.
(۳) خردورزی کسب دانش است. - حقیقت وجود، عین واقعیت است.
(۴) مثلث، شکلی با سه ضلع است. - لوزی چهارضلعی است.

۱۵۸- با فرض «عدم مغایرت وجود و ماهیت»، کدام موارد درست هستند؟

- الف) ذهن انسان ممکن است همچنان بتواند از یک شیء خارجی واحد، دو مفهوم هستی و چیستی را استخراج کند.
ب) برخورداری از ماهیت و امکان تصور، منحصرأ به موجودات محقق در خارج اختصاص دارد.
ج) رابطه میان هر موضوع و محمولی در قضایا، به حمل اولی ذاتی تبدیل خواهد شد.

- (۱) «ب» و «ج» (۲) «الف» و «ب» (۳) فقط «ب» (۴) همه موارد

۱۵۹- کدام عبارت درست است؟

- (۱) اذعان به وجود خارجی اشیا برای پاسخ به نیازهای زیستی، مستلزم تقدم زمانی ادراک ماهیت بر ادراک وجود است.
(۲) تلقی وجود و ماهیت به منزله «اجزا یا لایه‌های سازنده شیء»، حاکی از خلط تحلیل عقلی با واقعیت عینی است.
(۳) حمل اوصافی چون «عالم بودن» بر خداوند، به سبب بدهت و بی‌نیازی از برهان، از نوع حمل اولی ذاتی است.
(۴) پاسخ به نیازهای زیستی مانند تشنگی، دلیل و برهانی عینی برای اثبات اصل واقعیت مستقل از ذهن است.

۱۶۰- **نهایی** درباره سیر تاریخی ارتباط فیلسوفان مغرب‌زمین با فلسفه ارسطویی و فلسفه اسلامی، کدام عبارت نادرست است؟

- (۱) متفکران غربی از طریق فلسفه اسلامی مجدداً با آثار ارسطو ارتباط برقرار کردند.
(۲) آشنایی اروپاییان با آثار ابن‌رشد، در بازخوانی و ارتباط مجدد غرب با ارسطو نقش مؤثری داشت.
(۳) اصل مغایرت وجود و ماهیت، پایه تنها برهان ابن‌سینا بر وجود خدا (برهان وجوب و امکان) است.
(۴) تأثیرپذیری ابن‌سینا از ارسطو و اثرگذاری وی بر توماس آکوئیناس، بستر ساز پیوند دوباره غرب با ارسطو شد.

منطق، ترازوی اندیشه
صفحه‌های ۱ تا ۱۰

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

منطق

۱۶۱- تمرکز دانش منطق بر کدام کار است و علت آن چیست؟

- ۱) بر شناسایی و تحلیل جامع تمامی خطاهای ذهنی است تا بتوانیم هر مغالطه را به‌صورت مجزا شناسایی و برطرف کنیم.
- ۲) بر آموزش ساختار تفکر صحیح و قواعد استدلال است تا با پیمودن مسیر درست، بتوانیم خطاهای ذهن را شناسایی کنیم.
- ۳) بر معرفی دسته‌بندی‌های مختلف سفسطه‌ها است تا بتوانیم در هر موقعیت، نوع مغالطه رخ داده را مشخصاً تشخیص دهیم.
- ۴) بر آموزش شیوه‌ها و روش‌های درست اندیشیدن است تا بتوانیم برای هر خطای ذهنی دقیقاً راهکاری متناسب با آن بیابیم.

۱۶۲- کدام عبارت درباره دانش منطق و کارکرد آن نادرست است؟

- ۱) علم منطق برای تحقق هدف خود، از دو جنبه ایجابی و سلبی برخوردار است.
- ۲) علم منطق، شیوه تعریف مفاهیم و استدلال صحیح را آموزش می‌دهد.
- ۳) آشنایی با دستورالعمل‌های نظری علم منطق، به‌خودی‌خود هیچ تأثیری در تصمیم‌گیری‌ها و زندگی روزمره ندارد.
- ۴) نیاز به منطق از آنجا ناشی می‌شود که ذهن انسان معمولاً در استدلال‌های پیچیده و تعریف اصطلاحات خاص دچار لغزش می‌شود.

۱۶۳- کدام مورد به کاربرد منطق مربوط نمی‌شود؟

- ۱) بررسی و ارزیابی اندیشه‌های فلسفی
- ۲) جلوگیری از خطاهای مربوط به محتوای علوم مختلف
- ۳) ارزیابی استدلال‌های موجود در اطلاعات رسانه‌ها
- ۴) پیشگیری از خطاهای مربوط به یاددهی و یادگیری

۱۶۴- کدام گزینه درباره تبیین خاستگاه و کارکرد علم منطق نادرست است؟

- ۱) منطق همانند شاقول بنایی، ابزاری سنجشی برای استواری و استحکام‌بخشیدن به بنای فکری است.
- ۲) دانش منطق از حیث فرایند یادگیری و تسلط، شباهت مستقیمی به سیستم هشدار و کنترلی خودرو دارد.
- ۳) منطق ابزاری در خدمت سایر علوم است و سنجش مسائل با آن، زمینه یقین‌آوری قضایا را فراهم می‌سازد.
- ۴) منطق مانند دستور زبان است؛ زیرا هر دو قواعدی را کشف می‌کنند که انسان به‌طور طبیعی رعایت می‌کند.

۱۶۵- کدام عبارت درباره رابطه میان «تصور» و «تصدیق» درست است؟

- ۱) تحقق تصدیق بدون نیاز به تصور امکان‌پذیر است؛ زیرا ساحت حکم مستقل از ادراک مفاهیم است.
- ۲) تصور همواره مقدمه تصدیق محسوب می‌شود؛ اما داشتن تصورات مختلف لزوماً به صدور حکم منتهی نمی‌شود.
- ۳) هرگاه دو یا چند مفهوم در ذهن با یکدیگر ترکیب شوند، بی‌تردید منجر به حکم می‌شود.
- ۴) تصور نیز همانند تصدیق، توانایی اتصاف به ویژگی‌های صدق (درستی) و کذب (نادرستی) را دارد.

۱۶۶- عبارات زیر به ترتیب بیانگر کدام یک از اقسام علم هستند؟

- «اگر باران ببارد»

- «چه هوای دل‌انگیزی!»

- «تو همچنان دل‌شهری به غمزه‌ای ببری!»

- «علی گفت: زمین پس از باران خیس می‌شود.»

(۱) تصور - تصور - تصدیق - تصدیق (۲) تصور - تصدیق - تصدیق - تصور

(۳) تصدیق - تصور - تصدیق - تصدیق (۴) تصور - تصور - تصور - تصدیق

۱۶۷- در کدام بیت، کل عبارت یک «تصدیق» است؟

(۱) یوسف گم‌گشته بازآید به کنعان، غم مخور / کلبه احزان شود روزی گلستان، غم مخور

(۲) بر لب جوی نشین و گذر عمر ببین / کاین اشارت ز جهان گذران ما را بس

(۳) بدو گفت خندان که نام تو چیست؟ / تن بی‌سرت را که خواهد گریست؟

(۴) اگر پادشا دیده خواهد ز من / و گر دشت گردان و تخت یمن

۱۶۸- کدام عبارت، تعریف محسوب می‌شود؟

(۱) دانش منطق، زمینه‌ساز دستیابی به مهارت تفکر فلسفی است.

(۲) استفاده از تصدیق‌های معلوم برای کشف تصدیق مجهول.

(۳) با استفاده از وسایل نقلیه عمومی باعث کاهش آلودگی هوا شوید.

(۴) قواعد تعریف درست را می‌آموزیم تا احتمال خطا در اندیشه را کاهش دهیم.

۱۶۹- کدام گزینه درباره «بخش‌های دانش منطق» درست است؟

(۱) برای فهم چرایی یک موضوع از بخش تعریف، و برای روشن‌شدن چیستی اجزا از استدلال استفاده می‌شود.

(۲) در بخش تعریف، ذهن با برقراری نسبت میان مفاهیم معلوم، چیستی مفاهیم مجهول را معلوم می‌سازد.

(۳) شناخت چرایی پیوند اجزای هر تصدیقی، با پاسخ‌گویی از مسیر استدلال حاصل می‌شود.

(۴) منطق قواعد درستی تعریف و استدلال را می‌آموزد، نه اینکه خود پدیده‌ها یا گزاره‌ها را تعریف یا اثبات کند.

۱۷۰- در مواجهه با یک «تصدیق مجهول»، کدام عبارت درباره تصورات تشکیل‌دهنده آن درست است؟

(۱) همه تصورات تشکیل‌دهنده آن لزوماً برای ذهن ناشناخته و مجهول‌اند.

(۲) ممکن است تک‌تک تصورات آن معلوم باشند، اما نسبت حکمیۀ میان آنها مجهول باشد.

(۳) مجهول‌بودن تصدیق مستلزم آن است که حداقل یکی از تصورات، مجهول مطلق باشد.

(۴) ابتدا باید حکم قضیه معلوم شود تا بتوان تصورات سازنده آن را شناسایی کرد.

۱۷۱- کدام عبارت درباره تفکر و اندیشه‌ورزی نادرست است؟

- (۱) پرسش از چرایی پدیده‌ها از نخستین موضوعات تفکر در دوران کودکی است.
- (۲) محتوای تفکر ناشی از سرشت ذاتی انسان بوده و خارج از دامنه اختیار اوست.
- (۳) کارکرد و فواید تفکر انسان صرفاً به حوزه امور نظری و ذهنی محدود نیست.
- (۴) استعداد پرسشگری و اصل فرایند تفکر در انسان امری غیراکتسابی است.

۱۷۲- کدام گزینه نمونه‌ای از فرایند کامل تفکر فلسفی را به‌درستی نشان می‌دهد؟

- (۱) حقیقت اشیا چیست؟ ← به حقیقت اشیا نمی‌توان دست یافت. ← چه چیزی باید معیار حقیقت باشد؟ ← پراگماتیست‌ها ملاک حقیقت را سودمندی می‌دانند.
- (۲) نگاه به رویش درختان ← کمال جانداران و گیاهان در چیست؟ ← انسان اشرف مخلوقات است. ← از نظر ملاصدرا روح انسانی آخرین درجه تکاملی موجودات است.
- (۳) فوت یک کودک بر اثر بیماری ← چرا در جهان شرور وجود دارد؟ ← جهان ماده بر اساس نظام احسن و حرکت به سوی کمال خلق شده است. ← وجود شرور لازمه حرکت و تکامل نظام مادی است.
- (۴) زردشدن برگ‌های گیاه گلدان ← علت تغییر رنگ و پژمردگی این گیاه چیست؟ ← بررسی میزان نور دریافتی، رطوبت خاک و کمبود مواد مغذی ← لزوم تعویض خاک و انتقال گلدان به محیط پرنورتر.

۱۷۳- کدام مورد را می‌توان پرسش فلسفی دانست؟

- (۱) فلسفه چگونه دانشی است؟
- (۲) فلسفه خواندن نماز چیست؟
- (۳) زندگی کردن چه فایده‌ای دارد؟
- (۴) آیا تفکر تابع قواعد خاصی است؟

۱۷۴- در بررسی تفاوت‌های میان «فطرت اول» و «فطرت ثانی»، کدام عبارت درست است؟

- (۱) دستیابی به مرتبه فطرت ثانی در گرو رهایی کامل از امور فطرت اول است، زیرا این دو سطح از تفکر دارای ماهیتی متعارض و ناسازگار با یکدیگر هستند.
- (۲) طبق دیدگاه ملاصدرا، پاسخ به نیازهای زیستی در فطرت اول شایسته مقام انسان نیست، با این وجود دستیابی به فطرت ثانی مستلزم عبور از آن است.
- (۳) فطرت ثانی مرتبه‌ای تکاملی است که با تلاش و اراده انسان حاصل می‌شود، درحالی‌که فطرت اول زمینه‌ساز رفع نیازهای حیاتی و زیست انسان است.
- (۴) فطرت اول مشترک با حیوانات و مربوط به نیازهای طبیعی است، درحالی‌که فطرت ثانی تنها مختص انسان و مربوط به مسائل بنیادین است.

۱۷۵- با توجه به سیر تاریخی و تحول معنایی واژگان «فیلسوفیا»، «فیلسوفوس» و «سوفیست»، کدام گزینه درست است؟

- (۱) «فیلسوفوس» و «فیلسوفیا» در ابتدا معنای یکسانی داشته و هر دو به معنای «دانشمند» به کار می‌رفته‌اند.
- (۲) «فیلسوفیا» در دوره سقراط به معنای دوستداری دانایی بود و در عصر حاضر به معنای مطلق دانش به کار می‌رود.
- (۳) واژه «سوفیست» در طول تاریخ دچار ارتقای معنایی شد، اما واژه «فیلسوفیا» معنای نخستین خود را بدون تغییر حفظ کرد.
- (۴) «سوفیست» دچار تنزل معنایی شد و از معنای «دانشمند» به «مغالطه‌کار» رسید، درحالی‌که «فیلسوفوس» ارتقای معنایی یافت.

۱۷۶- کدام گزینه درست است؟

- (۱) هدف پیدایش دانش فلسفه، ایجاد پرسش‌های بنیادین در ذهن انسان درباره ماهیت مرگ، زندگی و آغاز جهان آفرینش بود.
- (۲) دانش فلسفه برای تبیین برخی از مسائل بنیادین جهان هستی، گاهی ناگزیر از به‌کارگیری روش‌های تجربی و حسی است.
- (۳) هر انسانی که با تکیه بر عقل و استدلال عقلی به پرسش‌های بنیادین پاسخ می‌دهد، یک فیلسوف واقعی به شمار می‌رود.
- (۴) فلسفه بر خلاف سایر علوم، تنها دانشی است که به تبیین صفت مشترک همه پدیده‌ها یعنی اصل وجود می‌پردازد.

۱۷۷- چرا مباحث فلسفه، پایه و اساس مباحث سایر علوم به شمار می‌روند؟

- (۱) فلسفه قوانین حاکم بر یک موجود خاص را استخراج کرده و نتایج آن را به تمام علوم تعمیم می‌دهد.
- (۲) فلسفه ویژگی‌هایی از موجودات را بررسی می‌کند که به اصل هستی و موجودیت آن‌ها بازمی‌گردد.
- (۳) فلسفه با اتکا به روش عقلی و استدلالی، مبانی نظری و فرضیات اولیه سایر علوم را به اثبات می‌رساند.
- (۴) هر علمی موضوعی مشخص دارد و فلسفه نیز همانند سایر علوم، به بررسی موضوع خاصی می‌پردازد.

۱۷۸- درباره واژه، روش و موضوع دانش فلسفه، کدام عبارت نادرست است؟

- (۱) فلسفه می‌تواند در برخی از مسائل و مباحث، با سایر علوم وجه اشتراک داشته باشد.
- (۲) گستره و شمول واژه فلسفه در عصر حاضر، نسبت به معنای ثانویه آن محدودتر شده است.
- (۳) بررسی ویژگی‌های موجودات در فلسفه، صرفاً از حیث اصل هستی و موجودیت آنها صورت می‌پذیرد.
- (۴) موضوع و روش فلسفه، دو مؤلفه‌ای هستند که هر یک به تنهایی فلسفه را از تمامی علوم دیگر جدا می‌سازند.

۱۷۹- اعتقاد به اینکه «هرکس هرچه خودش می‌فهمد، همان حقیقت است»، کدام نتیجه را در پی دارد؟

- (۱) ناممکن شدن داوری دیدگاه‌های متضاد
- (۲) امکان وقوع خطای ادراکی در انسان‌ها
- (۳) استقلال واقعیت جهان از ذهن انسان
- (۴) امکان نقد و ابطال نظرات دیگران

۱۸۰- روش بررسی کدام گزاره، با سایر گزاره‌ها تفاوت دارد؟

- (۱) بزرگ‌ترین فضیلت دانایی است و تیره‌بختی انسان، حاصل نادانی اوست.
- (۲) روح موجودی غیرمادی است که چون دارای اجزا نیست، با مرگ نابود نمی‌شود.
- (۳) جبرگرایان معتقدند کل اراده انسان را عواملی به‌جز خواست خود او شکل می‌دهند.
- (۴) بنیاد حقیقی جهان امری غیرمادی است و موجودات مادی نیز پرتویی از آن به‌شمار می‌روند.

اقتصاد

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.

وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

اصول انتخاب در کسب‌وکار

(درس اول و دوم)

صفحه‌های ۲۱ تا ۲۱

۱۸۱- کدام مورد به ترتیب، ویژگی‌های کارآفرین در مثال زیر است؟

«فربرز در یک نمایشگاه صنعتی متوجه شد که بسیاری از تولیدکنندگان به دستگاه بسته‌بندی سریع و کم‌هزینه نیاز دارند، درحالی‌که نمونه‌های موجود، گران و پیچیده هستند. او با وجود اینکه سرمایه زیادی نداشت، تمام پس‌انداز خود را صرف ساخت نمونه اولیه کرد. در این مسیر، از چند مهندس باتجربه مشاوره گرفت و طرح خود را چندین بار بر اساس بازخورد مشتریان بهبود داد. او همیشه با انرژی بالا کار می‌کرد و حتی وقتی فروش اولیه ضعیف بود، به موفقیت نهایی ایمان داشت. در نهایت، تیمی منظم تشکیل داد و فرایند تولید را میان بخش‌های مختلف هماهنگ کرد.»

(۱) تیزبین، ریسک‌پذیر، سازمان‌دهنده، پرانگیزه، خوش‌بین، یادگیرنده

(۲) نوآور، خوش‌بین، سازمان‌دهنده، پرانگیزه، ریسک‌پذیر، یادگیرنده

(۳) تیزبین، ریسک‌پذیر، یادگیرنده، پرانگیزه، خوش‌بین، سازمان‌دهنده

(۴) نوآور، خوش‌بین، یادگیرنده، ریسک‌پذیر، پرانگیزه، تیزبین

۱۸۲- صاحب یک کارگاه تولیدی در طول یک سال ۶۰۰ میلیون تومان درآمد از فروش ۱۲۰ جفت کفش به دست آورده است. اگر مجموع هزینه‌های تولید

سالیانه کارگاه ۳۰ درصد درآمد سالیانه باشد، پاسخ پرسش‌های زیر به ترتیب از راست به چپ کدام است؟

- سود ماهیانه این کارگاه تولیدی چند میلیون تومان است؟

- قیمت هر جفت کفش چند میلیون ریال است؟

(۱) ۴۲۰ میلیون تومان - ۵ میلیون ریال

(۲) ۳۵ میلیون تومان - ۵۰ میلیون ریال

(۳) ۴۲۰ میلیون تومان - ۵۰ میلیون ریال

(۴) ۳۵ میلیون تومان - ۵ میلیون ریال

۱۸۳- به ترتیب هریک از گزاره‌های زیر مربوط به کدامیک از کسب‌وکارهای شخصی و یا شرکتی است؟

(الف) راه‌اندازی آسان و هزینه‌های نسبتاً اندک از مزایای آن است.

(ب) در همه نوع فعالیتی از کشاورزی تا صنعت به‌ویژه خدمات حضور دارند.

(ج) آزادی عمل و سهولت در تصمیم‌گیری یکی از مزایای آن است.

(د) پیچیدگی‌ها در رابطه مدیریت و مالکیت و موفقیت‌های غیرفردی از معایب آن است.

(ه) نیازمندی به وکیل به جهت تکمیل اساس‌نامه برای برخی فعالیت‌ها

(۱) شخصی - شرکتی - شخصی - شرکتی - شخصی

(۲) شرکتی - شرکتی - شخصی - شخصی - شرکتی

(۳) شخصی - شخصی - شرکتی - شرکتی - شخصی

(۴) شخصی - شخصی - شرکتی - شرکتی - شرکتی

محل انجام محاسبات

۱۸۴- اطلاعات زیر مربوط به یک شرکت تولیدی با ۱۰ کارگر است که سالانه ۱۲۰۰ تن محصول تولید می‌کند. اگر پیش‌بینی شود سال دوم دستمزدها ۲۰

درصد و قیمت محصول ۳۰ درصد افزایش یابد، مقدار تغییر سود چقدر و چگونه است؟ (ارقام به میلیون تومان)

- حقوق و دستمزد ماهیانه هر کارگر: ۱۵

- اجاره سالانه کارخانه: ۲۰۰

- مالیات سالانه: ۵۰

- تجهیزات و تعمیرات: ۲۵۰

- قیمت فروش هر تن محصول: ۵

(۲) ۱,۴۴۰ - افزایش سود

(۱) ۱,۰۴۰ - کاهش سود

(۴) ۵,۱۳۰ - افزایش سود

(۳) ۲,۳۰۰ - کاهش سود

۱۸۵- به ترتیب، صحیح (ص) یا غلط (غ) بودن عبارات زیر در کدام گزینه به درستی نمایش داده شده است؟

الف) یک کارآفرین موفق باید بتواند هزینه‌ها و درآمدهایش را درست محاسبه کند.

ب) کارآفرینان با کار و تلاش خود از کسب‌وکارها مراقبت می‌کنند که البته این کار چندان آسان نیست.

ج) همواره احتمال موفقیت و سودآوری یک کسب‌وکار وجود دارد و احتمال از بین رفتن و شکست آن وجود ندارد و این انگیزه لازم برای شروع فعالیت

اقتصادی و پذیرش خطرات آن توسط کارآفرینان را همواره زنده نگه می‌دارد.

د) بسیاری از کسب‌وکارهای نوپا عمر طولانی دارند، به طوری که بیش از نیمی از آن‌ها می‌توانند از شش سالگی عبور کنند و به کار خود ادامه دهند.

(۴) ص - ص - غ - ص

(۳) ص - ص - غ - غ

(۲) غ - غ - ص - غ

(۱) غ - غ - ص - ص

۱۸۶- در فرایند سرمایه‌گذاری و چگونگی تقسیم سود و زیان شرکت‌های تعاونی، کدام مورد درست است؟

(۱) افزایش سرمایه برای یک شرکت تعاونی مصرف و تولیدی، فقط از طریق افزایش تعداد سرمایه‌گذاران امکان‌پذیر است.

(۲) توزیع سود احتمالی، در پایان دوره به نسبت سرمایه هر عضو است.

(۳) هر کدام از اعضا به‌طور یکسان در سود و زیان آن شریک هستند.

(۴) افزایش سرمایه فقط از طریق بانک امکان‌پذیر است.

محل انجام محاسبات

۱۸۷- درصد سهم سهامداران یک شرکت سهامی مطابق با جدول زیر است. با توجه به اطلاعات جدول، پاسخ صحیح پرسش‌های زیر کدام است؟

۴۵ درصد	آقای محمدی
۱۵ درصد	خانم ارشدی
۲۵ درصد	آقای بهمنی

الف) اگر خانم ارشدی ۵۴۰ برگه سهام خریداری کرده باشد، آنگاه تعداد کل سهام شرکت چند برگه سهم است؟

ب) در صورتی که آقای بهمنی در پایان سال سودی معادل ۳۳ میلیون تومان دریافت کرده باشد، آنگاه میزان سود سالانه کل شرکت چند میلیون تومان است؟

(۱) ۱۵۰۰ - ۹۹ میلیون تومان

(۲) ۵۴۰۰ - ۸۵ میلیون تومان

(۳) ۳۶۰۰ - ۱۳۲ میلیون تومان

(۴) ۵۴۰ - ۸۲۵ میلیون تومان

۱۸۸- باتوجه به مثال زیر، کدام گزینه ویژگی‌های این کسب‌وکار را به‌درستی تعریف کرده است؟

«چندین باغدار سیب در یک منطقه، برای خرید سم و کود با قیمت عمده و همچنین فروش محصول خود در بازارهای خارج از استان، با یکدیگر هماهنگ می‌شوند. آنها برای هر تصمیم مهم، جلسه می‌گذارند و هر عضو نظر خود را مطرح می‌کند. در پایان سال، سود حاصل را متناسب با میزانی که هر کس در این همکاری مشارکت داشته، دریافت می‌کند.»

(۱) تأمین نیازمندی‌های اعضا، هر عضو یک حق رأی، تقسیم سود به نسبت سرمایه هر عضو

(۲) کسب سود حداکثری، هر عضو یک حق رأی، تقسیم مساوی سود

(۳) تأمین نیازمندی‌های اعضا، رأی براساس میزان سرمایه تأمین شده توسط هر عضو، تقسیم سود بر اساس تعداد اعضا

(۴) افزایش تولید، هر عضو یک رأی، تقسیم سود براساس تعداد اعضا

۱۸۹- موارد کدام گزینه تکمیل‌کننده جاهای خالی عبارات زیر است؟

الف) در ساختار سازمانی شرکت سهامی، بعد از سهام‌داران، نهاد ... قرار دارد و نهادهای ... و ... در یک سطح اجرایی قرار دارند.
ب) اساسنامه شرکت باید ...

(۱) الف) رئیس هیئت مدیره - مدیر عامل - مدیر برنامه‌ریزی ب) نحوه انحلال و چگونگی تأمین سرمایه اولیه شرکت را بیان کند.

(۲) الف) مدیر امور اداری - مدیر عامل - مدیر برنامه‌ریزی ب) قوانین دولت برای اطمینان بخشیدن به سرمایه‌گذاران را تشریح کند.

(۳) الف) هیئت مدیره - مدیر اجرایی - مدیر روابط عمومی ب) نحوه انحلال و چگونگی تأمین سرمایه اولیه شرکت را بیان کند.

(۴) الف) هیئت مدیره - مدیر اجرایی - مدیر روابط عمومی ب) قوانین دولت برای اطمینان بخشیدن به سرمایه‌گذاران را تشریح کند.

۱۹۰- کدام گزینه در رابطه با ویژگی افرادی که به کسب‌وکار حرام مشغول هستند، نادرست است؟

(۱) این افراد نه تنها با فعالیت‌های غیرقانونی و غیرشرعی به هموعانشان ظلم می‌کنند، بلکه برکت را نیز از زندگی خودشان دور می‌کنند و اقتصاد خود و جامعه را در سراسیمی سقوط قرار می‌دهند.

(۲) معمولاً به دنبال ارزان خریدن و گران فروختن‌اند و خرید و فروش برخی از کالاها در انحصار آنهاست. اگر کسی بخواهد با آنها وارد رقابت اقتصادی شود، با انواع شگردها او را از پای درآورده و سود خودشان را حفظ می‌کنند.

(۳) به دلیل زودتر آشکار شدن کارهای نامشروع‌شان در شهرها، آنها ترجیح می‌دهند به روستاها کوچ کنند تا آسان‌تر به فعالیت‌های خود بپردازند.

(۴) آنها معمولاً از رانت‌ها و موقعیت‌هایی که با فریب و ظاهرسازی به‌دست می‌آورند، سوءاستفاده می‌کنند و به درآمدهای کلانی دست می‌یابند.

محل انجام محاسبات

آزمون ۱۷ مهر ماه ۱۴۰۵

سوالات اختصاصی دوازدهم علوم و معارف اسلامی

عنوان مواد امتحانی گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد، شماره سوالات و مدت پاسخ‌گویی

ردیف	وضعیت پاسخ‌گویی	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخ‌گویی (به دقیقه)
۱	اجباری	عربی، زبان قرآن (۳) و (۱)	۲۰	۱۹۱	۲۱۰	۲۰
۲	اجباری	تاریخ و جغرافیا (۳)	۱۰	۲۱۱	۲۲۰	۱۰
۳	انتخابی	تاریخ (۱) و جغرافیای ایران	۱۰	۲۲۱	۲۳۰	۱۰
		تاریخ و جغرافیا (۲)	۱۰	۲۳۱	۲۴۰	

پدیدآورندگان آزمون

طراحان به ترتیب حروف الفبا

نام درس	نام طراحان
عربی زبان قرآن	ولی برجی، ابوظالب درانی، امیرحسین شکوری، کامران عبداللهی، حمیدرضا قائدامینی، عمادالدین صالحیان، روح‌الله گلشن، سید محمدعلی مرتضوی، پیروز وجان، محمد مهدی یعقوبی
تاریخ و جغرافیا	راضیه ابراهیمی‌نژاد، فاطمه احمدی، علیرضا پدram، زهرا دامیار، یاسین ساعدی، علیرضا سالمی، حامد صفرخانیان، فاطمه عزیزی، علی محمد کریمی، میلاد هوشیار، محمد مهدی یعقوبی

گروه فنی و تولید

مدیر گروه	سید محمدعلی مرتضوی
مسئول دفترچه	فاطمه منصورخاکی
گروه مستندسازی	مدیر: محیا اصغری، مسئول دفترچه: لیلا ایزدی
حروف‌چین و صفحه‌آرا	مehشید ابوالحسنی
ناظر چاپ	حمید عباسی

عربی (۳):
لغة القرآن
(درس ۱)
صفحه‌های ۱ تا ۱۴

عربی (۱):
درس‌های ۱ تا ۳
صفحه‌های ۱ تا ۴۰

باسخ گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۲۰ دقیقه

عربی زبان قرآن (۳) و (۱)

بسته اول: ترجمه و مفهوم

■ عین الأنسب للجواب في الترجمة أو المفهوم (۱۹۱ - ۲۰۰):

۱۹۱- ﴿وَاعْمَلُوا صَالِحاً إِنِّي بِمَا تَعْمَلُونَ عَلِيمٌ﴾:

(۱) و کار شایسته انجام دادند همانا من به آنچه انجام می‌دهید دانا هستم!

(۲) و کار نیکو انجام دهید بی‌شک من به آنچه انجام می‌دهید دانا هستم!

(۳) و کار نیکو انجام دادند قطعاً من به آنچه انجام می‌دادند داناتر هستم!

(۴) و کار شایسته انجام دهید همانا من به آنچه می‌دانید داناتر هستم!

۱۹۲- «يَغْرِسُ الْفَلَاحُونَ فِي هَذِهِ الْمَزْرَعَةِ الْوَاسِعَةِ أَرْبَعَةً وَ عَشْرِينَ نَوْعاً مِنَ الْأَشْجَارِ، وَ الشَّجَرَةُ التَّاسِعَةُ عَشْرَةَ شَجَرَةُ الْمَطَاطِ

الَّتِي تُنتِجُ مَوَادَّ نَافِعَةً لِلصَّنَاعَةِ!»: کشاورزان در این مزرعه ...

(۱) وسیع بیست و چهار گونه از درختان را می‌کارند و درخت نوزدهم، درخت کائوچو است که موادی سودمند را برای صنعت تولید می‌کند!

(۲) وسیع بیست و چهارمین گونه از درختان را می‌کارند و نوزدهمین درخت، درخت کائوچو است که موادی سودمند برای صنعت تولید می‌کند!

(۳) پهناور بیست و چهار نوع از درختان را می‌کارند و درخت نوزدهم، درخت کائوچو است که ماده‌ای سودمند برای صنایع تولید خواهد کرد!

(۴) پهناور بیست و چهار گونه از درختان را می‌کارند و نوزدهمین درخت، درخت کائوچو است که مواد سودمندی را به صنعت می‌رساند!

۱۹۳- ﴿اللَّهُ ذُو الْقُدْرَةِ الْبَالِغَةِ هُوَ الَّذِي زَانَ السَّمَاءَ بِالْقَمَرِ وَ النُّجُومَ الْمُنْتَشِرَةَ، فَهِيَ صَيَّرَتِ اللَّيْلَ جَمِيلاً﴾:

(۱) خداوند که دارای قدرت کامل است، آسمان را با ماه و ستارگان نورانی زینت داد و بدین شکل، شب زیبا شد!

(۲) خداوند صاحب قدرت کامل کسی است که با ماه و ستارگان پراکنده‌شده، آسمان را مزین کرد و او شب را زیبا گردانید!

(۳) خداوند دارای قدرت کامل کسی است که آسمان را با ماه و ستارگان پخش‌شده زینت داد، پس آن‌ها شب را زیبا گرداندند!

(۴) خداوند کسی است که دارای قدرت کامل است و آسمان را به وسیله ماه و ستارگان پخش‌شده زینت داد، پس او شب را زیبا کرد!

۱۹۴- « بعد انتهاء الدوام أطفأ الغمَّالُ مُكَيَّفَ الهواء و المصابيح و ذهبوا بِالنَّفَايَاتِ خَارِجَ المَصْنَعِ! »:

- (۱) پس از اتمام ساعت کاری، کارگران کولرها و چراغ‌ها را خاموش کردند و زباله‌ها را به بیرون کارگاه بردند!
- (۲) بعد از پایان ساعت کاری، کارگران کولر و چراغ‌ها را خاموش کردند و زباله‌ها را به بیرون کارخانه بردند!
- (۳) پس از پایان ساعت اداری کارگران، کولرها و چراغ‌ها را خاموش کردیم و زباله‌ها را به بیرون کارگاه بردیم!
- (۴) بعد از اتمام ساعت کاری، کارگران کولر و چراغ کارگاه را خاموش کردند و زباله‌ها را دور ریختند!

۱۹۵- عَيْنَ الصَّحِيح:

- (۱) أَيُّهَا الْإِنْسَانُ؛ لَا تَزْعَمْ أَنَّكَ جِرْمٌ صَغِيرٌ، بَلْ فِيكَ انْطَوَى الْعَالَمُ الْأَكْبَرُ: ای انسان، گمان مکن که تو پیکر کوچکی هستی، بلکه جهان بزرگی در تو درهم پیچیده شده است!
- (۲) لَيْتَ النَّاسَ عِلِمُوا أَنَّهُمْ مِنْ جِهَةِ الْآبَاءِ أَكْفَاءٌ وَلَكِنَّهُمْ يَخْتَلِفُونَ بِأَعْمَالِهِمْ: ای کاش مردم بدانند که آن‌ها از نظر پدران یکسان هستند، اما در کارهایشان فرق دارند!
- (۳) عَلَيْكَ أَنْ لَا تَبْحَثَ عَنْ بَدِيلٍ لِلْعِلْمِ وَ الْأَدَبِ وَ حَاوِلْ لِنُفُوزِ بِهِمَا: بر تو واجب است دنبال جایگزینی برای علم و ادب نگردی و تلاش کن تا هر دو را به‌دست بیاوری!
- (۴) إِنَّ الْحَيَاةَ الْحَقِيقِيَّةَ تَبْدَأُ حِينَ نَجِدُ غَايَتَنَا وَ نَتْرِكُ أَثْرًا طَيِّبًا فِي قُلُوبِ النَّاسِ: زندگی واقعی بی‌شک زمانی آغاز می‌شود که هدفمان را بباییم و اثر خوبی در دل‌های مردم به جا بگذاریم!

۱۹۶- عَيْنَ الصَّحِيح:

- (۱) إِنَّ الْأَمْطَارَ تُصَيِّرُ الْأَرْضِيَّ بَعْدَ نُزُولِهَا خَضِرَةً: باران‌ها، زمین‌ها را بعد از باریدنشان سرسبز می‌گردانند!
- (۲) عَلَيْنَا الْإِهْتِمَامُ بِالْحِفَافِ عَلَى الْمَرَافِقِ الْعَامَّةِ كَالْمَتَاحِفِ: ما باید با نگهداری از تأسیسات عمومی همچون موزه، به آن‌ها توجه کنیم!
- (۳) تَتَهَمَّرُ نِعْمُ اللَّهِ عَلَى جَمِيعِ الْعَالَمِينَ بِفَضْلِهِ الْكَثِيرِ: نعمت‌های خدا با بخشش زیادش بر همهٔ جهانیان ریزان می‌گردد!
- (۴) فِي الْحِصَّةِ الرَّابِعَةِ كَانَ الْمُدِيرُ يَنْصَحُنَا أَنْ نَرْمِيَ النُّفَايَاتِ فِي مَكَانِهَا الْمُنَاسِبِ: در طول چهار زنگ، مدیر ما را نصیحت کرد که زباله‌ها را در جای مناسبشان بیندازیم!

۱۹۷- عَيْنِ الْأَبْعَدِ مِنَ الْمَفْهُومِ: «إِذَا قَدَرْتَ عَلَى عَدُوِّكَ فَاجْعَلِ الْعَفْوَ عَنْهُ شُكْرًا لِلْقُدْرَةِ عَلَيْهِ!»

- (۱) چو بر دشمنی با شدت دسترس
مرنجانش کاو را همین غصّه بس
- (۲) عدو زنده سرگشته پیرامنت
به از خون او کشته در گردنت
- (۳) چو بخت نکو گشت و دنیا به کام
به شکرانه اش بر کن از خصم دام
- (۴) بیا تا برآریم دستی ز دل
که نتوان برآورد فردا ز گل

۱۹۸- عَيْنِ الصَّحِيحِ (فِي الْمَفْهُومِ وَ الْمَقْصُودِ):

« أَنْظِرْ لِنَتِكَ الشَّجَرَةَ / ذَاتِ الْغُصُونِ النَّضِرَةِ

كَيْفَ نَمَتَ مِنْ حَبَّةٍ / وَ كَيْفَ صَارَتْ شَجَرَةً»

- (۱) الغرض الأساسي هو وصف جمال الطبيعة و كيفية حفاظ الإنسان على الشجرة ذات الأغصان الخضراء من الجفاف!
- (۲) طلب الشاعر النظر إلى الحبة الصغيرة و شجع على زراعتها لكي تتبدل الشجرة الجافة إلى شجرة خضراء بعد ثمرها!
- (۳) إن الشاعر يدعونا إلى التأمل في كيفية تحول الحبة الصغيرة إلى شجرة ذات أغصان خضراء لمعرفة قدرة خالقها!
- (۴) يريد الشاعر أن يبين لنا أن الحبات التي نشاهد في الأرض تدل على حكمة خالقنا و إن كانت صغيرة جدًا!

۱۹۹- عَيْنِ الصَّحِيحِ فِي الْمَفْهُومِ الْوَاردِ فِي الْحَدِيثِ الشَّرِيفِ:

« إِنِّكُمْ مَسْئُولُونَ حَتَّى عَنْ الْبِقَاعِ وَ الْبِهَائِمِ! »

- (۱) يُريدُ الحديثُ أن يُؤكد على أهمية الصَّلَاةِ وَ الْعِبَادَةِ فِي الْبِقَاعِ الطَّاهِرَةِ، وَ عَلَى رِفْقِ الْمُسْلِمِينَ بِالْحَيَوَانَاتِ!
- (۲) يجبُ على الإنسان أن يُطعمَ البهائم وَ يَعْتَنِي بِهَا، وَ يُصَلِّحَ حَالَ الْبِقَاعِ وَ أَمَاكِنَ الْعِبَادَةِ لِتَبْرِئَةِ ذِمَّتِهِ أَمَامَ اللَّهِ!
- (۳) يُطالبُ الحديثُ بأن يَكُونَ الْإِنْسَانُ مَسْئُولًا عَنْ كُلِّ شَيْءٍ يَرَاهُ مِنَ الْبِقَاعِ الْجَمِيلَةِ وَ الْبِهَائِمِ الْأَلْيَفَةِ الَّتِي يَمْلِكُهَا!
- (۴) يُشيرُ الحديثُ إلى ضرورة الاعتناء بالأرض وَ الثروة الحيوانية وَ صونها، فكلُّ ذلك يُسألُ الإنسانُ عنه يومَ القيامة!

٢٠٠- عَيْنَ مَا يُفْهَمُ مِنْ هَذَا الْحَدِيثِ الشَّرِيفِ: « قِيَمَةُ كُلِّ امْرِئٍ مَا يُحْسِنُهُ! »

(١) شَأْنُ الْإِنْسَانِ الْحَقِيقِيِّ وَ مَنْزَلَتُهُ لَا يَتَحَدَّدَانِ بِالْمَالِ أَوْ النَّسَبِ، بَلْ بِمَقْدَارِ عِلْمِهِ وَ مَهَارَتِهِ وَ مَا يُتَّقَنُهُ مِنَ الْأَعْمَالِ الصَّالِحَةِ!

(٢) مِنَ الْأَفْضَلِ لِلْإِنْسَانِ أَنْ يَطْلُبَ الْعِلْمَ الْكَثِيرَ حَتَّى تَزْدَادَ قِيَمَتُهُ، لِأَنَّ مَنْ يَتَعَلَّمُ الْعُلُومَ الْكَثِيرَةَ أَحْسَنُ مِنْ غَيْرِهِ فِي كُلِّ حَالٍ!

(٣) إِنَّمَا قَدَّرَ كُلَّ شَخْصٍ يَظْهَرُ حَيْثُمَا يَقُومُ بِإِصْلَاحِ نَفْسِهِ وَ يَتْرُكُ الْأَعْمَالِ الْقَبِيحَةَ لِيَحْصُلَ عَلَى مَحَبَّةِ الْآخَرِينَ وَ رِضَاهُمْ!

(٤) مَنْ أَحْسَنَ إِلَى النَّاسِ وَ تَعَامَلَ مَعَهُمْ بِالْخَيْرِ فَقَدْ رَفَعَ مَكَانَتَهُ عِنْدَهُمْ، لِأَنَّ الْإِحْسَانَ سَبَبٌ لِرَفْعِ قِيَمَةِ الْإِنْسَانِ!

بسته دوم: درك مطلب و قواعد

■ ■ ■ اِقْرَأِ النَّصَّ التَّالِيَّ ثُمَّ أَجِبْ عَنِ الْأَسْئَلَةِ (٢٠١ - ٢٠٥) بِمَا يُنَاسِبُ النَّصَّ:

إحدى صفات خالق العالم هي القدرة و من أسمائه «القادر». و معنى قدرة الله تعالى أنه قادر على فعل كل ما هو ممكن و ليس مستحيلاً بطبيعته. مَنْ نَظَرَ إِلَى الْخَلْقِ بِدَقَّةٍ بِالْغَةِ وَ تَفَكَّرَ فِيهِ كَالْأَفَاضِلِ وَ الْعُقُلَاءِ فَهَمَّ أَنَّ لِهَذَا الْعَالَمِ خَالِقَ مُقْتَدِرٍ وَ مُدَبِّرٍ عَلِيمٍ.

يُمْكِنُ إِثْبَاتُ قُدْرَةِ اللَّهِ وَ عَظَمَتِهِ فِي هَذَا الْعَالَمِ بِطَرِيقٍ عَدِيدَةٍ، فَيَكُونُ أَوْضَحُهَا التَّأَمُّلُ فِي عَجَائِبِ الْكَوْنِ. يُظْهِرُ التَّوَسُّعَ الْمُتَزَايِدَ لِلْعُلُومِ قُدْرَةَ اللَّهِ وَ عَظَمَتَهُ، وَ كُلِّ فِرْعٍ مِنْ فُرُوعِ الْعُلُومِ الطَّبِيعِيَّةِ الْمُرْتَبِطَةِ بِمَعْرِفَةِ أَنْوَاعِ الْمَوْجُودَاتِ الْحَيَّةِ فِي هَذَا الْعَالَمِ يُرْشِدُنَا إِلَى خِصَائِصِ الْخَلْقِ وَ قَوَائِينِهِ وَ يُفْهَمُنَا أَنَّ خَالِقَ هَذَا الْعَالَمِ يَتِمَّتَعُ بِقُدْرَةٍ وَ عَظْمَةٍ كَثِيرَةٍ. يَبْذُرُ الْفَلَاحُ حَبَّةً فِي قَلْبِ الْأَرْضِ وَلَكِنْ هَذِهِ الْحَبَّةُ تَصِيرُ شَجَرَةً بِقُدْرَةِ اللَّهِ فَيَنْتَفِعُ بِهَا النَّاسُ وَ يَأْكُلُونَ مِمَّا يَخْرُجُ مِنْهَا وَلَكِنْ قَلِيلاً مِنْهُمْ يَشْكُرُونَ اللَّهَ!

٢٠١- عَيْنَ الصَّحِيحِ:

- (١) عِدَدُ الَّذِينَ يَشْكُرُونَ اللَّهَ عَلَى أَنْعُمِهِ أَكْثَرُ مِنَ الَّذِينَ يَجْتَنِبُونَ شُكْرَ اللَّهِ!
- (٢) لَيْسَ إِثْبَاتُ قُدْرَةِ اللَّهِ أَمراً صَعَباً، لَكِنْ بَعْضُ الْكَافِرِينَ لَا يُرِيدُونَ قَبُولَ الْحَقِّ!
- (٣) فُرُوعُ الْعُلُومِ الطَّبِيعِيَّةِ تَعْجَزُ عَنْ تَفْهِيمِ الْإِنْسَانِ قُدْرَةَ خَالِقِ السَّمَاوَاتِ وَ الْأَرْضِ!
- (٤) إِنَّ لِلْفَلَاحِ قُدْرَةَ عَظِيمَةً عَلَى تَبْدِيلِ حَبَّةٍ صَغِيرَةٍ إِلَى شَجَرَةٍ ذَاتِ غُصُونٍ نَضِرَةٍ!

۲۰۲- عین الخطأ: (حسب النص)

- (۱) ثَمَكُنْ مَعْرِفَةَ قُدْرَةِ الرَّبِّ الْوَاحِدِ بِمَعْرِفَةِ أَنْوَاعِ الْمَوْجُودَاتِ الْحَيَّةِ!
- (۲) جَاعِلُ الْحَبُوبِ فِي الْأَرْضِ لَا يَقْدِرُ عَلَى إِنْزَالِ الْمَطَرِ مِنَ السَّمَاءِ!
- (۳) كُلَّ إِنْسَانٍ يَنْتَفِعُ بِأَنْعَمِ اللَّهِ الْمُنْهَمِرَةِ فِي الْحَيَاةِ شَاكِرٌ وَ عَارِفٌ بِقُدْرَتِهَا!
- (۴) النَّظَرُ إِلَى عَجَائِبِ الْكَوْنِ مَعَ التَّفَكُّرِ مِفْتَاحٌ لِمَعْرِفَةِ قُدْرَةِ الرَّبِّ الْعَظِيمِ!

۲۰۳- جواب أي سؤال ما جاء في النص؟

- (۱) هَلْ يُصَيِّرُ الْإِنْتِفَاعَ بِنِعَمَاتِ اللَّهِ الْإِنْسَانَ شَاكِرًا عَلَيْهَا؟
- (۲) مَنْ يَسْتَفِيدُونَ مِنْ فَوَاكِهِ الْأَشْجَارِ الَّتِي زَرَعَهَا الْفَلَّاحُ؟
- (۳) مَاذَا سَبَّبَ التَّوَسُّعَ الْمُتَزَايِدَ لِلْعِلْمِ فِي الْعَصْرِ الْأَخِيرِ؟
- (۴) كَيْفَ يُمَكِّنُ لِلْمَرْءِ فَهْمَ قُدْرَةِ الَّذِي خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ؟

■ عین الخطأ في الإعراب و التحليل الصرفي (۲۰۴ و ۲۰۵):

۲۰۴- «إثبات - يتمتع - العالم - يبذر»:

- (۱) إثبات: اسم (مصدر؛ على وزن «إفعال») - مفرد مذکر - مضاف
- (۲) يتمتع: فعل مضارع - مفرد مذکر مخاطب - مادته: م ت ع / فعل و الجملة فعلية
- (۳) العالم: اسم - مفرد (جمعه المکسر: العوالم) / مضاف إليه، و المضاف: «خالق»
- (۴) يبذر: مضارع - للمذکر (الضمير المناسب له: «هو») / فعل و مع فاعله جملة فعلية

۲۰۵- «قوانين - الحية - ينتفع - فرع»:

- (۱) قوانين: اسم - جمع سالم للمذکر - مضاف و المضاف إليه: ضمير «ه»
- (۲) الحية: اسم - مفرد مؤنث - معرفة / صفة، و موصوفها: «الموجودات»
- (۳) ينتفع: فعل مضارع - حروفه الأصلية: ن ف ع / فعل و الجملة فعلية
- (۴) فرع: اسم - مفرد مذکر (جمعه: فروع) / مضاف إليه، و مضافه: «كُلّ»

■ عین المناسب للجواب في الأسئلة التالية (۲۰۶ - ۲۱۰):

۲۰۶- عین الخطأ (في صيغ الأفعال):

- (۱) إخوة هؤلاء اللّاعبات ينتظرونهنّ!
(۲) يا أيّها الرّملاء! اكتبوا واجباتكم!
(۳) ربّنا لا يجعلنا مع القوم الكفار!
(۴) والدا الطّفل فرح بمشاهدته جدّاً!

۲۰۷- عین الخطأ عن الضمير:

- (۱) أحبّ جاري لأخلاقه الحسنه له بنتٌ أخلاقها حسنةٌ كذلك و هو شاکرٌ لربه.
(۲) کَلَمَّا أَصَابَتْكَ مُصِيبَةٌ قَبَّلَهَا بِالصَّبْرِ و الإیمان، و تَحَمَّلَهَا خَيْرٌ لَكَ إِن عَرَفْتَهَا.
(۳) يُنْزِلُ الْعَامِلُ الْقَوِيَّ الْبَضَائِعَ مِنَ السَّيَّارَةِ و هي كثيرةٌ بدون صعوبةٍ لأنّه شابٌ.
(۴) النَّمْلَةُ مَخْلُوقَةٌ صَغِيرَةٌ وَزَنْهَا قَلِيلٌ و لَكِنَّهَا تَحْمِلُ شَيْئاً وَزَنْهَا أَكْثَرُ مِنْهَا خَمْسِينَ مَرَّةً.

۲۰۸- عین المزيد الثلاثي بزيادة حرفين:

- (۱) «إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ»
(۲) «و لا تجادلوا أهل الكتاب إلّا بالتي هي أحسن»
(۳) «إِنَّ بَعْضَ الظَّنِّ إِثْمٌ و لا تجسسوا»
(۴) «قال ابن أمّ: إِنَّ الْقَوْمَ اسْتَضْعَفُونِي»

۲۰۹- عین العبارة فيها فعل مزيد و مصدره معاً:

- (۱) عَلَى الْمَرْءِ أَنْ يُحَافِظَ عَلَى إِيْمَانِهِ و عقيدته في كلّ حال كما يكون مُحَافِظاً عَلَى أَمْوَالِهِ!
(۲) عَلَيْكُمْ أَنْ تُفَكِّرُوا عَمَّا يَجْرِي عَلَى لِسَانِكُمْ فَإِنَّ لِلتَّفَكُّرِ قِيَمَةً عَظِيمَةً قَدْ تَكُونُ أَكْثَرَ مِنَ الْعِبَادَةِ!
(۳) لَمَّا رَأَى أَخِي الصَّغِيرَ ظَاهِرَةً مَطَرِ السَّمَكَ قَالَ: مَا أَجْمَلَ هَذِهِ الظَّاهِرَةَ كَأَنَّ السَّمَاءَ تُمَطِّرُ أَسْمَاكَ!
(۴) سَيُنْذِمُ الَّذِينَ يَسْبُونَ الْآخَرِينَ عِنْدَمَا يَغْضَبُونَ تَنْدِيماً فَيَجِبُ عَلَى الْمَرْءِ أَنْ يُحَافِظَ عَلَى لِسَانِهِ عِنْدَ الْغَضَبِ!

۲۱۰- عین ما فيه ثلاثة أفعال معتلة من نوع واحد:

- (۱) إذا شاهدت من نسيك لزمن طويل، فهل تعاتبه؟!
(۲) ماذا تُسمّي الذين يعفون الخاطئين كرامة، و يَنسَوْنَ أخطاءهم؟!
(۳) إن تَدَعَ صديقك في الشدائد وحيداً، أفلا تخاف أن يصيبه خطر؟!
(۴) اشترينا اللحم و هيأنا الطعام فهل نتناول العشاء معنا؟!

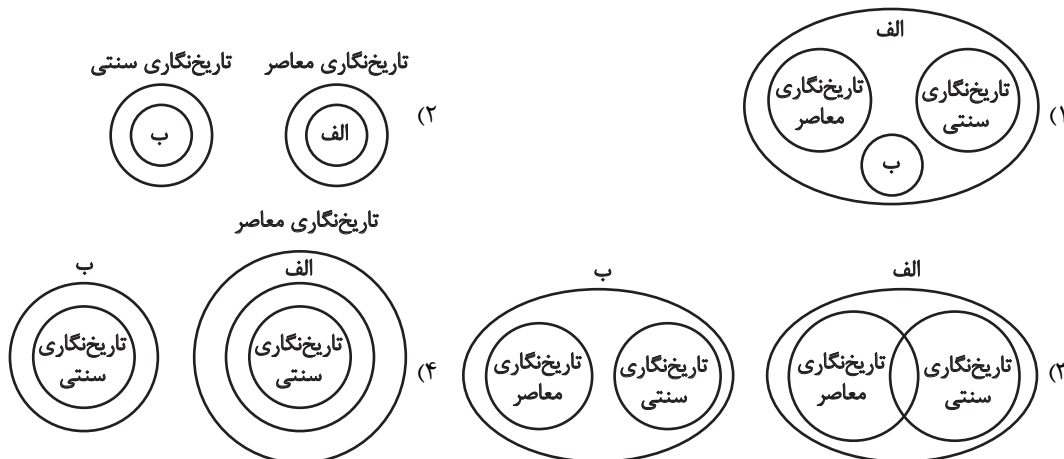
درس اول: تاریخ‌نگاری و منابع
دوره معاصر
صفحه‌های ۱۲ تا ۲۴

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۵ دقیقه

تاریخ (۳)

۲۱۱- با توجه به موارد زیر، کدام شکل صحیح است؟

الف) بینش تاریخ‌نگاری (ب) روش تاریخ‌نگاری

۲۱۲- از کدام یک از شاهان قاجار سفرنامه‌های متعددی به جا مانده است؟

- (۱) فتح‌علی شاه و محمدشاه
(۲) محمدشاه و ناصرالدین شاه
(۳) احمدشاه و محمدعلی شاه
(۴) ناصرالدین شاه و مظفرالدین شاه

۲۱۳- هریک از گزاره‌های زیر، به‌ترتیب مربوط به کدام شخصیت تاریخی در عصر قاجار است؟

- الف) اگرچه تاریخ‌نویسی درباری بود، گام‌های بلندی در حوزه تاریخ‌نویسی عصر قاجار برداشت.
ب) او به حقیقت‌نویسی و مختصرنویسی علاقه نشان داد و تملق‌گویی را نکوهش می‌کرد.
ج) سعی کرد آثار خود را تا حدودی از پرده‌پوشی‌ها و مداحی‌های رایج مورخان رسمی دور سازد.
د) نخستین کسی است که واقعیت قتل امیرکبیر را بازتاب داده است.

- (۱) محمدحسن‌خان اعتمادالسلطنه - خاوری شیرازی - محمدحسن‌خان اعتمادالسلطنه - میرزا محمدجعفر خورموجی
(۲) میرزا فتحعلی‌خان آخوندزاده - محمدحسن‌خان اعتمادالسلطنه - محمدحسن‌خان اعتمادالسلطنه - خاوری شیرازی
(۳) میرزا فتحعلی‌خان آخوندزاده - خاوری شیرازی - میرزا محمدجعفر خورموجی - میرزا محمدجعفر خورموجی
(۴) محمدحسن‌خان اعتمادالسلطنه - میرزا محمدجعفر خورموجی - میرزا محمدجعفر خورموجی - خاوری شیرازی

۲۱۴- **نهایی** موضوع کتاب «تاریخ بیداری ایرانیان» نوشته میرزا محمد ناظم‌الاسلام کرمانی چیست؟

- (۱) توجه به نقش مردم و طبقات اجتماعی در انقلاب مشروطیت
(۲) بررسی پیامد و نتایج جنگ‌های ایران و روسیه
(۳) تحلیل روابط سیاسی و تجاری ایران و انگلستان
(۴) بررسی و توجه به زندگی پادشاهان دوره قاجاریه

۲۱۵- **نهایی** کدام گزینه به‌ترتیب، جاهای خالی زیر را به‌درستی کامل می‌کند؟

الف) ... برای رشد آگاهی‌های سیاسی و اجتماعی مردم و توسعه فکری و فرهنگی جامعه، روزنامه «وقایع اتفاقیه» را منتشر کرد که بعداً به روزنامه ... تغییر نام داد.

ب) اولین روزنامه ایران را ...، یکی از دانشجویان اعزامی به انگلستان با عنوان ... در تهران منتشر کرد.

- (۱) امیرکبیر - دولت علیّه ایران - میرزا صالح شیرازی - کاغذ اخبار
(۲) امیرکبیر - کاغذ اخبار - میرزا صالح شیرازی - دولت علیّه ایران
(۳) میرزا صالح شیرازی - کاغذ اخبار - امیرکبیر - دولت علیّه ایران
(۴) میرزا صالح شیرازی - دولت علیّه ایران - امیرکبیر - کاغذ اخبار

جغرافیا (۳)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.

وقت پیشنهادی: ۵ دقیقه

درس اول: شهرها و روستاها

(تا پایان به سوی جهانی در حال شهری شدن)

صفحه‌های ۱۱ تا ۱

۲۱۶- با توجه به عبارت‌های زیر، کدام گزینه اطلاعات صحیحی درباره شهر قاهره ارائه می‌دهد؟

الف) شهر قاهره در کشور مصر واقع در نیمکره شمالی و در بخش شرقی زمین واقع شده است.

ب) شهر قاهره در شمال شرقی‌ترین قسمت کشور مصر و در ۱۶۵ کیلومتری جنوب دریای مدیترانه و ۱۲۰ کیلومتری آبراه سوئز قرار گرفته است.

ج) این شهر به دلیل مجاورت با رود نیل در ابتدا به صورت زندگی کشاورزی و وابسته به آب در قرون پیش از میلاد مسیح شکل گرفته است.

۱) «الف» برخلاف «ب» و همانند «ج» مربوط به مقر قاهره است.

۲) «ب» برخلاف «ج» و همانند «الف» مربوط به مقر قاهره است.

۳) «ج» همانند «الف» و برخلاف «ب» مربوط به موقعیت قاهره است.

۴) «الف» همانند «ب» و برخلاف «ج» مربوط به هسته اولیه قاهره است.

۲۱۷- **نهایی** در مقایسه دسترسی به خدمات و تسهیلات در شهر و روستا، کدام گزینه صحیح است؟

۱) خدمات در شهرها، محدودتر از روستاهاست.

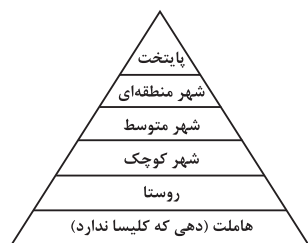
۲) روستاها از نظر دسترسی به خدمات آموزشی و درمانی، غنی‌تر از شهرها هستند.

۳) خدمات و تسهیلات در روستاها کمتر و محدودتر است.

۴) بین شهر و روستا تفاوتی از نظر خدمات وجود ندارد.

۲۱۸- **نهایی** با توجه به تصویر زیر که یک نمونه از سلسله‌مراتب سکونتگاه‌های اروپا را نشان می‌دهد، ارتباط «تعدد و تنوع خدمات» با «میزان جمعیت» چگونه

است؟

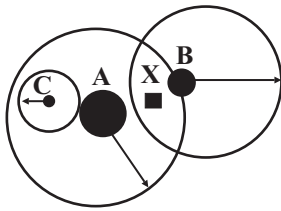
۱) غیرمستقیم است و هر دو با رسیدن به سمت قاعده هرم تغییر می‌کنند.

۲) مستقیم است و هم‌زمان با رسیدن به سمت قاعده هرم افزایش می‌یابند.

۳) مستقیم است و هر دو با رسیدن به سمت رأس هرم، افزایش می‌یابند.

۴) غیرمستقیم است و هر دو با رسیدن به سمت رأس هرم تغییر می‌کنند.

۲۱۹- شکل زیر حوزه نفوذ سکونتگاه‌های «A»، «B» و «C» را نشان می‌دهد. با توجه به مفهوم حوزه نفوذ، کدام یک از گزینه‌های زیر، به‌درستی نگارش

شده است؟

(۱) مردمی که در سکونتگاه «A» زندگی می‌کنند، ممکن است به درمانگاهی مراجعه کنند که در حوزه نفوذ سکونتگاه «C» قرار دارد.

(۲) برخی از مردمی که در سکونتگاه «B» زندگی می‌کنند، ممکن است برای تأمین مواد غذایی خود، به هایپرمارکتی مراجعه کنند که در حوزه نفوذ

سکونتگاه «A» قرار دارد و برعکس آن نیز در خصوص برخی مردم سکونتگاه «A» نسبت به سکونتگاه «B» صادق است.

(۳) اگر «X» را یک شهر کوچک در نظر بگیریم، جوانان آن برای ثبت‌نام کلاس‌های ورزشی هم ممکن است به باشگاه‌های سکونتگاه «B» مراجعه

کنند و هم به باشگاه‌های سکونتگاه «A»، اگرچه این موضوع در خصوص باشگاه‌های سکونتگاه «C» صادق نیست.

(۴) کشاورزان سکونتگاه «C» ممکن است بذر مورد نیاز خود را تماماً از سکونتگاه «A» تأمین کنند، اما این موضوع در خصوص کشاورزان سکونتگاه

«X» نسبت به سکونتگاه «B» صادق نیست.

۲۲۰- کدام گزینه دربارهٔ شهرنشینی نادرست است؟

(۱) یکی از مهم‌ترین تغییرات فضای جغرافیایی در قرن بیست و یکم، افزایش شهرنشینی در جهان است.

(۲) سرعت رشد شهرنشینی در اروپا بیشتر از سایر نواحی جهان است.

(۳) بخش عمده‌ای از شهرنشینی به‌علت رشد بخش خدمات بوده است.

(۴) مهاجرت فزایندهٔ روستاییان به شهرها به‌علت دستمزد و اشتغال بوده است.

درس‌های ۱ تا ۳

صفحه‌های ۱۰ تا ۳۱

در این بخش باید از بین سؤالات تاریخ (۱) و جغرافیای ایران و یا تاریخ (۲) و جغرافیای (۲) یک مجموعه را انتخاب کنید.
می‌توانید به سؤالاتی ۲۲۱ تا ۲۳۰ «یا» به سؤالاتی ۲۳۱ تا ۲۴۰ پاسخ دهید.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

تاریخ (۱)

۲۲۱- کدام گزینه به کشتن فرزند توسط عرب جاهلی مرتبط نیست؟

(۱) واهمه از گرسنگی (۲) قربانی کردن برای خدایان

(۳) پاسداشت سنت غلط نفی (۴) ترس از اسارت به دست دشمن

۲۲۲- کدام شهر در نزدیکی جنوب شرقی مکه، به علت موقعیت زراعی، جزء مناطق پرجمعیت شبه‌جزیره بوده است؟

(۱) شام (۲) تبوک (۳) طائف (۴) یثرب

۲۲۳- حضور افراد عادی در دربار شاهان ساسانی امکان‌پذیر نبود؛ زیرا ...

(۱) نظام طبقاتی دربار ساسانی بر اصالت نسب و خون استوار بود.

(۲) شاهان ساسانی خود را شخصیتی ربّانی (بغ) معرفی می‌کردند.

(۳) نوعی تشکیلات پیچیده حکومتی در دربار ساسانیان حاکم بود.

(۴) نوع نگاه حکومت به افراد عادی، نگاهی طبقاتی و تحقیرآمیز بود.

۲۲۴- پادشاهی کدام شهریار ساسانی مصادف با ظهور اسلام در شبه‌جزیره عربستان بود؟

(۱) خسرو انوشیروان (۲) اردشیر بابکان

(۳) خسرو پرویز (۴) یزدگرد سوم

۲۲۵- با نگاهی به وقایع جهان باستان در آستانهٔ بعثت، کدام واقعه را می‌توان زمینه‌ساز مسیحی شدن مردم حبشه دانست؟

(۱) اعزام هیئتی از سوی امپراتوری روم به جنوب عربستان (۲) گرایش امپراتور روم شرقی به مسیحیت

(۳) پیروزی‌های ژوستینیان در جنگ‌های هفتصدساله (۴) افزایش فشار عالمان یهودی و حاکمان رومی بر مسیحیان

جغرافیای ایران

فصل اول: جغرافیا چیست؟

(درس‌های ۱ و ۲)
صفحه‌های ۱ تا ۱۲

۲۲۶- با توجه به متن زیر، کدام گزینه تحلیل مناسبی را ارائه داده است؟

«تسلط کشورهای پیرامونی تنگه هرمز بر این مسیر، باعث شده است که قدرت‌های فرامنطقه‌ای به فکر حضور نظامی در آن باشند و این خود توازن قدرت را در منطقه تغییر می‌دهد.»

- (۱) موضوع فوق می‌تواند در ارتباط میان جغرافیا و علوم نظامی مطرح شود که خود شاخه‌ای از فنون جغرافیایی است.
- (۲) اطلاعات داده‌شده می‌تواند در زمینه جغرافیای زیستی مطرح شود که خود شاخه‌ای از جغرافیای طبیعی است.
- (۳) موضوع فوق می‌تواند در ارتباط میان جغرافیا و مطالعات شهری و شهرسازی مطرح شود که خود شاخه‌ای از جغرافیای طبیعی است.
- (۴) اطلاعات داده‌شده می‌تواند در ارتباط میان علم جغرافیا و علوم سیاسی مطرح شود که خود شاخه‌ای از جغرافیای انسانی است.

۲۲۷- «قطع بی‌رویه درختان جنگل در مازندران» ناشی از بی‌توجهی به کدام عملکرد انسان در ارتباط با محیط طبیعی است؟

- (۱) توجه به ظرفیت‌ها و توانمندی‌های همه مناطق
 - (۲) توجه به همه ابعاد توسعه به‌طور هماهنگ
 - (۳) بهره‌مندی منطقی و خردمندانه از منابع محیط‌زیست
 - (۴) ایجاد تعادل بین مناطق کشور از نظر دسترسی به منابع و امکانات
- ۲۲۸- اگر جغرافی‌دانی تنها براساس میزان منابع آب، توسعه شهر را امکان پذیر بداند، کدام اصل جغرافیایی زیر را بیش از همه نادیده گرفته است؟

- (۱) استفاده از شاخه‌های علوم مختلف در جغرافیا
- (۲) توجه به موقعیت مکانی پدیده‌ها
- (۳) توجه به روابط متقابل انسان و محیط
- (۴) مطالعه همه‌جانبه و جامع پدیده‌ها

۲۲۹- متن زیر را بخوانید و سپس تعیین کنید در این متن، به‌ترتیب به کدام سؤالات کلیدی در علم جغرافیا پاسخ داده شده است؟

«در تاریخ ۱۲ مرداد ۱۴۰۵، ساعت ۱۲:۱۰ الی ۲۲:۴۰، در اثر باران شدید، سیلاب سهمگینی در خراسان شمالی به‌وقوع پیوست. متخصصان درباره وقوع این پدیده، بی‌توجهی شهرداری به ایجاد سیل‌بندها و جوی‌های مهندسی‌شده را موثر دانستند و همچنین تغییرات اقلیمی را از جمله زمینه‌های به‌وجودآورنده آن دانستند.»

- (۱) چه موقع؟ - چطور؟ - چه کسانی؟ - کجا؟ - چه چیزی؟ - چرا؟
- (۲) چه موقع؟ - چرا؟ - کجا؟ - چه چیزی؟ - چه کسانی؟ - چطور؟
- (۳) چه موقع؟ - چطور؟ - چه چیزی؟ - کجا؟ - چه کسانی؟ - چرا؟
- (۴) چه موقع؟ - چرا؟ - چه چیزی؟ - کجا؟ - چه کسانی؟ - چطور؟

۲۳۰- با توجه به متن زیر، کدام گزینه به‌درستی بیان شده است؟

«جغرافی‌دانی در پژوهش خود تحت عنوان عوامل مؤثر در افزایش جمعیت شهر تهران، از سالنامه‌های آماری و عکس‌های هوایی استفاده می‌کند و همچنین با تعدادی از ساکنان، مصاحبه می‌کند و به این نتیجه می‌رسد که باید در اطراف این شهر، صنایع کوچک ایجاد شود.»

- (۱) پژوهشگر در گام سوم پژوهش، به اهمیت پژوهش خود پی می‌برد و نسبت به موضوع اطلاعات بیشتری پیدا می‌کند.
- (۲) روش‌هایی که پژوهشگر برای گردآوری اطلاعات از آن استفاده کرده است، نیازی به برقراری ارتباط مستقیم با مکان مورد مطالعه ندارد.
- (۳) در گام پنجم در صورتی که فرضیه پژوهشگر رد شود، نباید پژوهش خود را بیپه‌وده پندارد، زیرا این پژوهش از طرح دوباره آن جلوگیری می‌کند.
- (۴) در تدوین فرضیه که گام دوم است، پژوهشگر با ارائه دلایل علمی و منطقی به سؤال تحقیق پاسخ می‌دهد و پیشنهادهای خود را مطرح می‌کند.

درس‌های ۱ تا ۳

صفحه‌های ۱ تا ۲۷

اگر به سؤال‌های ۲۲۱ تا ۲۳۰ پاسخ نداده‌اید، به سؤال‌های ۲۳۱ تا ۲۴۰ پاسخ دهید.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

تاریخ (۲)

۲۳۱- کدام عامل توده مردم را نسبت به امویان بدبین نمود و آنان را به موضع‌گیری بر ضد خلفای اموی واداشت؟

(۱) تعصب عربی امویان (۲) شورش‌های عاملان اموی

(۳) موروئی شدن حکومت (۴) مبارزات ائمه و شیعیان

۲۳۲- شعار فریبنده «الرّضا من آل محمد» در ایجاد وحدت میان طرفداران بنی‌عباس و پیروان علوی مؤثر بود؛ زیرا...

(۱) انقلابیون و مردم ستمدیده و رنج‌کشیده را که به دنبال چاره می‌گشتند، فریب می‌داد.

(۲) هرگونه بحث تفرقه‌انگیز برای تعیین خلیفه را تا فرارسیدن موعد مقرر، مسکوت می‌گذاشت.

(۳) سبب جذب علویان به تشکیلات مخفیانه سازمان دعوت عباسی می‌شد.

(۴) چندپهلوی بودن این شعار، هر دو طرف را به موضع‌گیری بر ضد خلفای اموی وامی‌داشت.

۲۳۳- چه عاملی فضای باز سیاسی را برای امام صادق (ع) و شیعیان به وجود آورد؟

(۱) نفوذ زیاد امام در میان اهل مدینه (۲) وقوع قیام‌هایی از طرف علویان

(۳) خلأ سیاسی ناشی از جابه‌جایی قدرت (۴) تمایل امام به همراهی با عباسیان

۲۳۴- کدام گزینه از جمله عوامل ایجاد انشعاب میان شیعیان پس از شهادت امام صادق (ع) نمی‌باشد؟

(۱) احتیاط و تقیّه بزرگان شیعه (۲) سردرگمی شیعیان در شناخت جانشین امام

(۳) پراکندگی شیعیان در مناطق دوردست (۴) ناامنی و شرایط اختناق‌آمیز جامعه

۲۳۵- کدام گزینه از جمله اصلاحات مهدی عباسی در آغاز خلافت می‌باشد؟

(۱) بازگرداندن فدک به اهل بیت (۲) لغو ممنوعیت نقل حدیث

(۳) گسترش مسجدالحرام (۴) حمایت از علویان

جغرافیا (۲)

فصل اول: ناحیه چیست؟

(درس‌های ۱ و ۲)

صفحه‌های ۱ تا ۱۸

۲۳۶- در تصویر زیر که معرف ناحیه‌ای مرطوب با پوشش گیاهی غنی است، شرایط مناسبی برای دامداری و پرورش

گاو فراهم شده است؛ کدام گزینه علت مناسبی را برای این مورد بیان می‌کند؟

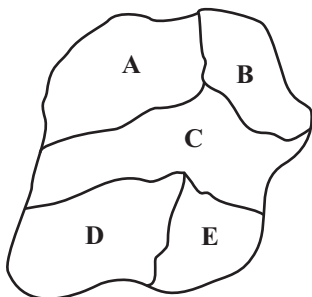
(۱) وجود چمنزارهای وسیع

(۲) افزایش تقاضا و بالا بودن سود آن

(۳) بارندگی زیاد و رطوبت کافی

(۴) جمعیت کم و زیاد بودن مزارع

۲۳۷- با بررسی ناحیه‌بندی در شکل زیر، کدام گزینه، به مطلب درستی اشاره دارد؟

(۱) اگر ویژگی مورد مطالعه در نقاط مختلف ناحیه «A» مشابه نقاط ناحیه «B» باشد، ناحیه‌بندی فوق

می‌تواند درست و برای مطالعات جغرافیایی مناسب باشد.

(۲) چنانچه ویژگی‌های اصلی نقاط مختلف ناحیه «A» با هم متفاوت باشند، مرزبندی فوق می‌تواند

همچنان برای مطالعات جغرافیایی مناسب باشد.

(۳) اگر ویژگی‌های اصلی نقاط مختلف ناحیه «C» با ناحیه هم‌مرز «B» مغایرت قابل ملاحظه داشته

باشد، این ناحیه‌بندی برای مطالعات جغرافیایی معتبر نیست.

(۴) چنانچه ویژگی مورد مطالعه در نقاط مختلف نواحی هم‌مرز «D» و «E» مشابه هم باشد، ناحیه‌بندی فوق برای مطالعات جغرافیایی معتبر و

مناسب نیست.

۲۳۸- پاسخ پرسش‌های زیر، به‌ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

- بعد از پشتون‌ها، پرجمعیت‌ترین قوم در افغانستان کدام است؟

- میانگین سالانه بارش به میلی‌متر کدام نواحی بارشی در ایران، با هم برابر است؟

- خاک حاصلخیز غنی از مواد آلی و ریشه علفزارها در کانادا چه نام دارد؟

- کدام زبان جزء چهار زبان رسمی کشور سوئیس نیست؟

(۲) ازبک - خزر شرقی و کردستان - کرایوزول - انگلیسی

(۱) تاجیک - کردستان و خراسان شمالی - چرنوزیوم - رمانش

(۴) ازبک - کردستان و خراسان شمالی - کرایوزول - رمانش

(۳) تاجیک - خزر شرقی و کردستان - چرنوزیوم - انگلیسی

۲۳۹- کدام گزینه در خصوص گزاره‌های زیر، صحیح است؟

الف) محدودیت انسان در تغییر دادن محیط

ب) تغییر نواحی طبیعی

ج) تأثیرگذاری و تأثیرپذیری نواحی از یکدیگر

(۱) «ج» بیانگر روابط و کنش متقابل نواحی با یکدیگر است.

(۲) «الف» بیانگر آن است که انسان نواحی را به‌وجود می‌آورد.

(۳) «ج» بیانگر آن است که نواحی تحت تأثیر تصمیم‌گیری‌های سیاسی حکومت‌ها هستند.

(۴) «ب» بیانگر آن است که نواحی به فعالیت‌های انسان‌ها شکل می‌دهند.

۲۴۰- اگر یک محدوده جغرافیایی دارای ویژگی‌های طبیعی مشترک و در عین حال از نظر فعالیت‌های انسانی و اجتماعی نیز ویژگی‌های مشترکی داشته

باشد، کدام گزینه درباره آن درست است؟

(۱) این محدوده فقط یک ناحیه طبیعی محسوب می‌شود، زیرا ویژگی‌های طبیعی اساس و علت شکل‌گیری ناحیه هستند.

(۲) این محدوده حتماً یک ناحیه سیاسی است، زیرا فعالیت‌های انسانی و اجتماعی تحت مدیریت نهادهای سیاسی قرار دارند.

(۳) این محدوده می‌تواند هم‌زمان از جنبه‌های طبیعی و انسانی بررسی شود، زیرا نواحی انسانی در بستر نواحی طبیعی شکل می‌گیرند.

(۴) این محدوده را نمی‌توان ناحیه دانست، زیرا هر ناحیه باید فقط یک نوع ویژگی مشترک داشته باشد.

دفترچه سؤال

آزمون هوش و استعداد
(دوره دوم)
۱۷ مهر

تعداد کل سؤالات آزمون: ۲۰
زمان پاسخ‌گویی: ۳۰ دقیقه

گروه فنی تولید

مسئول آزمون	حمید لنجان‌زاده اصفهانی
مسئول دفترچه	حامد کریمی
ویراستار	امیرحسین افجه
مدیر گروه مستندسازی	محیا اصغری
مسئول درس مستندسازی	علیرضا همایون‌خواه
ویراستاران مستندسازی	بیتا مرادی، پریا اقبالی
طراحان	حمید اصفهانی، فاطمه راسخ، حامد کریمی، حمید گنجی، رامتین شمشکی، فرزاد شیرمحمدلی
حروف‌چینی و صفحه‌آرایی	معصومه روحانیان
ناظر چاپ	حمید عباسی

برای مشاهده پاسخ‌ها، به صفحه شخصی خود در سایت کانون مراجعه کنید.

بر اساس متن زیر به چهار پرسشی که در پی می‌آید پاسخ دهید.

تا اواخر سده نوزدهم، آموزش پزشکی در بسیاری از کشورها عمدتاً بر الگوی «شاگردی - آموزش بالینی» در کنار استاد و انتقال تجربیات حرفه‌ای استوار بود. اگرچه آموزش علوم پایه‌ای مانند کالبدشناسی، فیزیولوژی و آسیب‌شناسی از نیمه دوم قرن نوزدهم به تدریج گسترش یافت، پژوهش آزمایشگاهی و روش علمی هنوز به جایگاه محوری خود در آموزش پزشکی نرسیده بود. در دوره‌های پیشین نیز تبیین بیماری‌ها غالباً بر چارچوب‌های نظری سنتی، از جمله نظریه اخلاط، یا برداشت‌های فلسفی و دینی از سلامت و بیماری استوار بود و مشاهده نظام‌مند و آزمون تجربی نقشی محدودتر در اعتباربخشی به دانش پزشکی داشت. در آغاز سده بیستم، به‌ویژه تحت تأثیر گسترش علوم زیست‌پزشکی، پیشرفت‌های میکروب‌شناسی، آسیب‌شناسی، فیزیولوژی و اصلاحات بنیادین آموزش پزشکی، الگوی آموزش پزشکان دستخوش تحولی عمیق شد. پزشکی به تدریج از نظامی که در آن اقتدار استاد و سنت حرفه‌ای نقش تعیین‌کننده‌ای در انتقال دانش داشتند، به نظامی مبتنی بر پژوهش، آموزش دانشگاهی، آزمایش تجربی و ارزیابی انتقادی شواهد تبدیل شد. در این الگو، اعتبار گزاره‌های علمی بیش از آنکه به منزلت گوینده وابسته باشد، به قابلیت آزمون، بازتولید نتایج و انطباق با شواهد تجربی وابسته شد.

این دگرگونی، هویت حرفه‌ای پزشک را نیز بازتعریف کرد. پزشک دیگر صرفاً حامل مجموعه‌ای از آموزه‌های موروثی یا تجربه‌های شخصی نبود، بلکه به متخصصی علمی بدل شد که صلاحیت حرفه‌ای او بر دانش زیست‌پزشکی، استدلال مبتنی بر شواهد و یادگیری مستمر استوار بود. از این منظر، وظیفه پزشک تنها درمان بیماران نبود، بلکه ارزیابی نقادانه یافته‌های علمی، به‌کارگیری شواهد معتبر در تصمیم‌گیری بالینی و مشارکت در تولید دانش در محیط‌های دانشگاهی و پژوهشی نیز بخشی از مسئولیت حرفه‌ای او به شمار می‌رفت. این تحول، افزون بر افزایش چشمگیر دقت در تشخیص، پیشگیری و درمان بیماری‌ها، پیامدهای معرفت‌شناختی و اجتماعی مهمی نیز به همراه داشت. استانداردسازی آموزش و گسترش روش‌های علمی، پزشکی را به دانشی مبتنی بر شواهد قابل‌ارزیابی تبدیل کرد؛ باین‌حال، برخی جامعه‌شناسان پزشکی بر این باورند که تخصصی‌شدن روزافزون و اتکای بیشتر به فناوری و داده‌های زیستی، در مواردی به رسمی‌تر شدن رابطه پزشک و بیمار و کاهش جنبه‌های شخصی و انسان‌گرایانه این رابطه انجامیده است. از این‌رو، پزشکی معاصر همواره در تلاش است تا میان دقت علمی، شواهد تجربی و ارزش‌های انسانی در مراقبت از بیمار توازن برقرار کند.

۲۵۱- واژه «منزلت» در متن بیشتر به کدام معنی به کار رفته است؟

(۲) جایگاه و اعتبار

(۱) ثروت

(۴) ظاهر کلام

(۳) صداقت

۲۵۲- بر اساس متن، تفاوت بنیادین میان «اعتبار دانش» در پزشکی پیش از قرن بیستم و پزشکی پس از اصلاحات سده بیستم در چیست؟

(۱) گذار از تکیه بر مشاهدات کالبدشناسی به تکیه بر تبیین‌های فلسفی و دینی.

(۲) تغییر معیار اعتبار از «مرجعیت شخص دانش‌آموخته» به «قابلیت آزمون‌پذیری گزاره علمی».

(۳) جایگزینی کامل الگوی آموزش بالینی و شاگردی با الگوی آموزشی نظری و دانشگاهی.

(۴) تبدیل شدن فرآیند درمان از یک امر تجربی به یک امر مبتنی بر اصول اخلاقی و سنتی.

۲۵۳- متن با اشاره به «بازتعریف هویت حرفه‌ای پزشک»، معتقد است که صلاحیت حرفه‌ای در پزشکی معاصر بر چه پایه‌هایی استوار است؟

(۱) تسلط بر مهارت‌های بالینی و تجربیات شخصی در کنار استاد

(۲) حفظ سنت‌های حرفه‌ای و انتقال آموزه‌های موروثی برای حفظ اعتبار پزشکی

(۳) ترکیبی از دانش زیست‌پزشکی، توانایی استدلال مبتنی بر شواهد و یادگیری مداوم

(۴) تمرکز بر درمان بیماران و دوری از تولید دانش نظری در محیط‌های پژوهشی

۲۵۴- عبارت «تخصصی‌شدن روزافزون و اتکای بیشتر به فناوری» از منظر جامعه‌شناسان پزشکی، چه پیامد چالش‌برانگیزی داشته است؟

(۱) کاهش دقت در تشخیص و پیشگیری از بیماری‌ها به دلیل پیچیدگی داده‌ها

(۲) از میان رفتن نقش دانشگاه و پژوهش در ساختار آموزش پزشکی

(۳) از میان رفتن توازن میان دانش زیست‌پزشکی و ارزش‌های اخلاقی پزشکی در درمان از نگاه کلان

(۴) رسمی‌تر شدن رابطه پزشک و بیمار و کاهش ابعاد انسانی و شخصی در مراقبت

بر اساس متن زیر به سه پرسشی که در پی می‌آید پاسخ دهید.

سوگیری شناختی را می‌توان گرایشی نظام‌مند در ادراک، توجه، حافظه، تفسیر و قضاوت تعریف کرد که افراد را به سوی نتیجه‌گیری‌های پیش‌بینی پذیر، اما نه لزوماً دقیق، سوق می‌دهد. این گرایش‌ها عمدتاً به صورت ناآگاهانه عمل می‌کنند و اغلب از به کارگیری میانبرهای شناختی ناشی می‌شوند. از دیدگاه روان‌شناسی تکاملی، بخش شایان توجهی از این میانبرها احتمالاً در پاسخ به فشارهای انتخابی محیط‌های نیاکانی تکامل یافته‌اند، محیط‌هایی که در آنها سرعت تصمیم‌گیری در برابر تهدیدها و فرصت‌ها، در بسیاری از موقعیت‌ها، از دستیابی به بیشترین دقت اهمیت بیشتری داشت. در چنین شرایطی، آن سازوکارهای شناختی که با صرف منابع محدود ذهنی، احتمال بقا و تولیدمثل را افزایش می‌دادند، احتمال بیشتری برای حفظ شدن در طول تکامل داشتند. هرچند این سازوکارها در محیط‌های ساده‌تر و پرمخاطره گذشته اغلب کارآمد بودند، در محیط‌های پیچیده و سرشار از اطلاعات امروز ممکن است به خطاهای نظام‌مند در قضاوت و تصمیم‌گیری منجر شوند. از این منظر، سوگیری‌ها صرفاً نشانه نقص شناختی نیستند، بلکه مصالحه‌ای میان هزینه پردازش اطلاعات، محدودیت‌های شناختی و کارآمدی رفتاری‌اند. ذهن به جای ارزیابی کامل هر موقعیت، معمولاً از الگوهای پیشین و قواعد سرانگشتی بهره می‌گیرد تا با صرف کمترین منابع شناختی، به تصمیمی سریع و عموماً سودمند برسد. بنابراین، سوگیری‌های شناختی را می‌توان برآیندی از محدودیت‌های زیستی و شناختی انسان دانست؛ محدودیت‌هایی که در بسیاری از موقعیت‌ها، کارآمدی را بر دقت حداکثری ترجیح داده‌اند.

۲۵۵- کدامیک از گزاره‌های زیر، استدلال متن را درباره نسبت «سوگیری شناختی» با «خطای فکری» دقیق‌تر بازسازی می‌کند؟

(۱) هرچند سوگیری‌های شناختی ممکن است در محیط امروز خطاساز باشند، منشأ آن‌ها را باید در سازوکارهایی جست‌وجو کرد که در شرایط تکاملی پیشین، کارآمدی بقا را افزایش می‌دادند.

(۲) چون سوگیری‌های شناختی غالباً به خطا می‌انجامند، باید آن‌ها را نشانه ضعف عملکرد مغز انسان در رویارویی با محیط بیرونی دانست.

(۳) سوگیری‌های شناختی فقط زمانی پدید می‌آیند که فرد از اطلاعات کافی برخوردار نباشد و در صورت دسترسی به داده‌های بیشتر، عملاً از میان می‌روند.

(۴) از آنجا که سوگیری‌های شناختی ناآگاهانه‌اند، نمی‌توان آن‌ها را در چارچوب تحلیل علمی رفتار انسان توضیح داد.

۲۵۶- اگر بخواهیم بر اساس منطق متن، تعارض ظاهری میان «کارآمدی» و «دقت» را توضیح دهیم، کدام تبیین مناسب‌تر است؟

- (۱) متن نشان می‌دهد که ذهن انسان اساساً به دقت علاقه‌ای ندارد و همواره تصمیم‌های سریع را بر تصمیم‌های درست ترجیح می‌دهد.
- (۲) متن ثابت می‌کند که سوگیری‌ها فقط در موقعیت‌های تهدیدآمیز فعال می‌شوند و در سایر موقعیت‌ها ذهن به‌طور کامل منطقی عمل می‌کند.
- (۳) متن بر این نکته تأکید می‌کند که در بسیاری از زمینه‌های تکاملی، انتخاب راه‌حل‌های سریع و کم‌هزینه، حتی با بهای کاهش دقت، ممکن بوده است که از نظر بقا سودمندتر باشد.
- (۴) متن نتیجه می‌گیرد که هر تصمیم سریع، ضرورتاً تصمیمی تکاملی برتر و از نظر شناختی دقیق‌تر است.

۲۵۷- متن بالا به کدام پرسش(های) زیر پاسخ می‌دهد؟

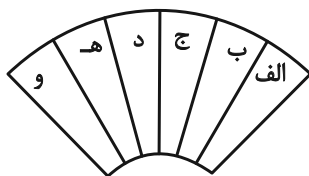
الف) کارکرد سوگیری‌های شناختی در انسان از منظر تکاملی چه بوده است؟

ب) چگونه می‌توان با استفاده از روش‌های آموزش نوین، سوگیری‌های شناختی را در افراد به‌طور کامل ریشه‌کن کرد؟

ج) سوگیری‌های شناختی تأثیر بیشتری بر تصمیم‌گیری‌های نادرست دارد یا خطاهای منطقی ناشی از کمبود اطلاعات؟

- (۱) فقط الف
 (۲) فقط ب
 (۳) الف، ج
 (۴) الف، ب

شش عدد ۳، ۴، ۵، ۶، ۷ و ۸ را قرار است در خانه‌های شکل زیر قرار دهیم. در این باره می‌دانیم:

دو عدد کنار هم، مضرب یا شمارنده یکدیگر نیستند.

حاصل جمع دو عدد کنار هم از ده کمتر نیست.

بر این اساس به چهار پرسش بعدی پاسخ دهید.

۲۵۸- اگر عدد «ب» ۴ باشد ...

- (۱) هـ قطعاً ۵ است.
 (۲) الف قطعاً ۷ است.
 (۳) هـ قطعاً ۵ نیست.
 (۴) الف قطعاً ۶ نیست.

۲۵۹- اگر عدد «الف» مضرب عدد زوج «و» باشد ...

- (۱) ب قطعاً ۳ است.
 (۲) ج قطعاً ۷ نیست.
 (۳) د قطعاً ۴ است.
 (۴) هـ قطعاً ۶ نیست.

۲۶۰- اگر هیچ دو عدد متوالی کنار هم قرار نگیرند و عدد ۳ نه اول باشد نه آخر ...

- (۱) ۳ قطعاً «ب» یا «هـ» نیست.
 (۲) ۴ قطعاً «الف» یا «و» نیست.
 (۳) ۳ قطعاً «ب» یا «هـ» است.
 (۴) ۴ قطعاً «الف» یا «و» است.

۲۶۱- اگر ۳ و ۸ کنار هم نباشند ...

- (۱) ۷ یا الف است یا و. (۲) ۷ یا ب است یا هـ.
(۳) ۸ یا الف است یا و. (۴) ۸ یا ب است یا هـ.

* هر یک از افراد «ح، د، ر، س، ل»، هر کدام با یکی از پیراهن‌های «قرمز، آبی، زرد، سبز و سفید» و از یکی از درهای به شماره یک تا پنج، در یکی از روزهای شنبه تا چهارشنبه وارد ساختمانی شده‌اند. در این باره می‌دانیم:

الف) آن که روز شنبه آمده، سبز پوشیده و از در شماره چهار نیامده است.

ب) آن که روز چهارشنبه آمده، از دری آمده که عدد آن یکی بیش‌تر از عدد در ورودی «س» است.

ج) «د» که سفید پوشیده، پس از فردی که دوشنبه آمده، از در شماره یک وارد شده است.

د) «ل» یکشنبه وارد شده و قرمز پوشیده است. پس از او، شخصی از در شماره ۲ یا در شماره ۴ وارد نشده است.

هـ) «ح» پس از «ل» و قبل از شخصی آبی‌پوش وارد ساختمان شده است.

بر این اساس به چهار پرسش بعدی پاسخ دهید.

۲۶۲- «ح» و «ر» به‌ترتیب چه رنگی پوشیده‌اند؟

- (۱) سبز - آبی (۲) زرد - آبی
(۳) سبز - زرد (۴) زرد - سبز

۲۶۳- چه کسانی به‌ترتیب شنبه و چهارشنبه وارد شده‌اند؟

- (۱) ح - ر (۲) س - ر
(۳) س - ح (۴) ر - ح

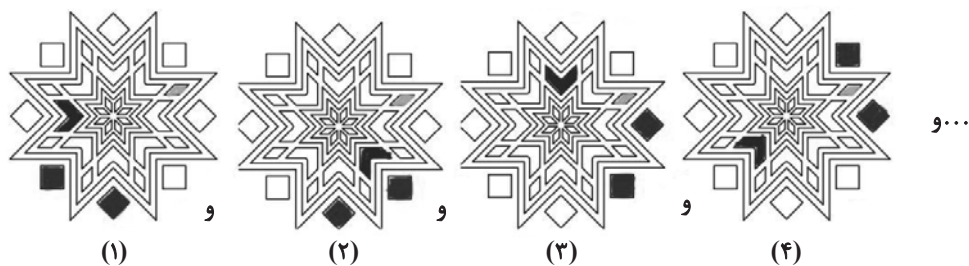
۲۶۴- چه کسی از در شماره پنج وارد شده است؟

- (۱) ح (۲) ر
(۳) س (۴) ل

۲۶۵- شخصی که از در شماره سه وارد شده است، چه رنگی پوشیده و کی به ساختمان آمده است؟

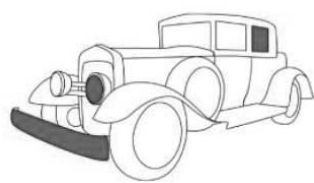
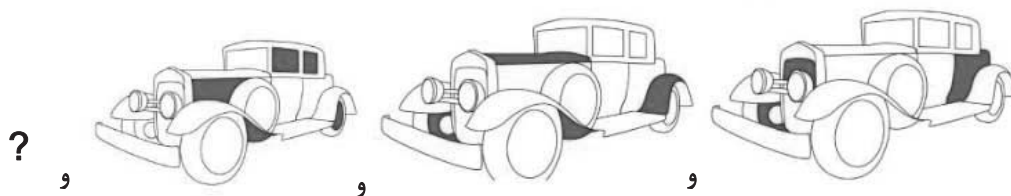
- (۱) سبز - شنبه (۲) زرد - شنبه
(۳) آبی - چهارشنبه (۴) زرد - چهارشنبه

۲۶۶- شکل شماره ۱۴۰۵ در الگوی تصویری زیر کدام است؟

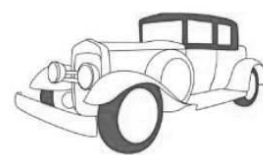

* در چهار پرسش بعدی، شکل جایگزین علامت سؤال در الگو را تعیین کنید.

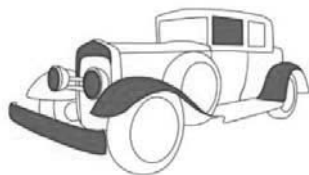
۲۶۷-

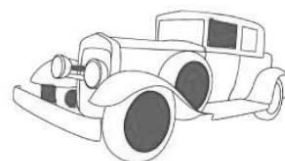
(۲)

(۱)

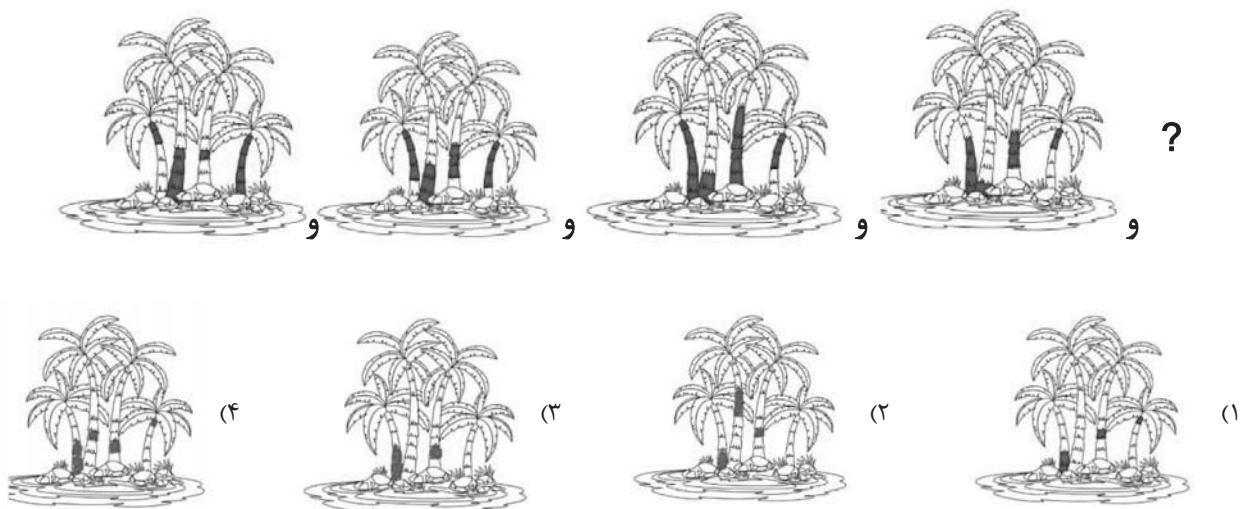

(۴)

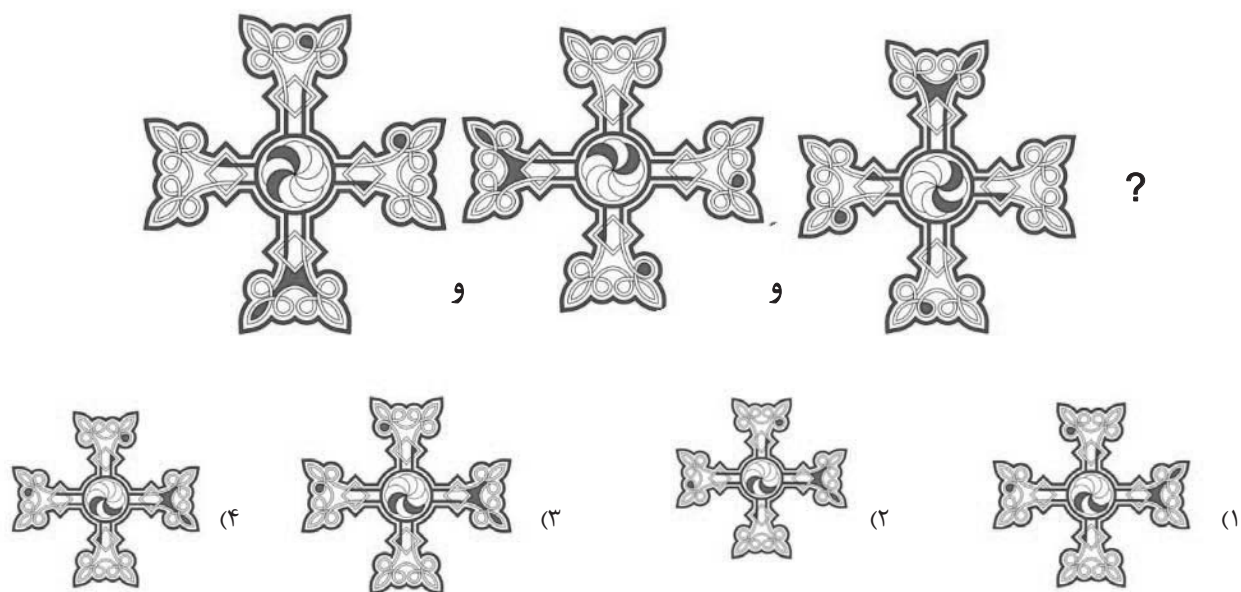

(۳)

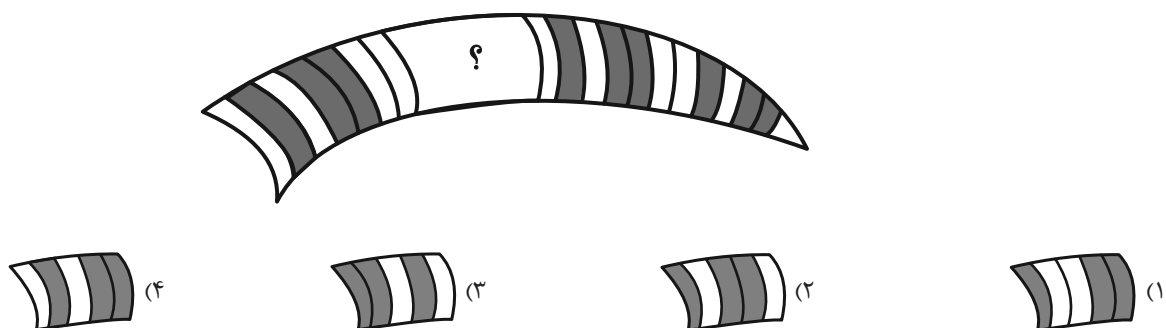
-۲۶۸

-۲۶۹

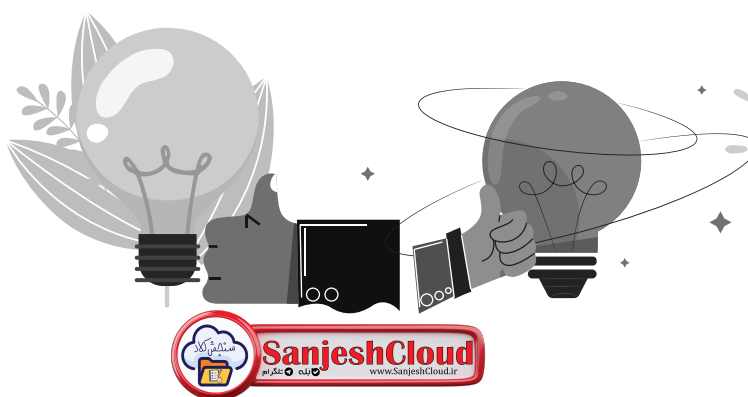
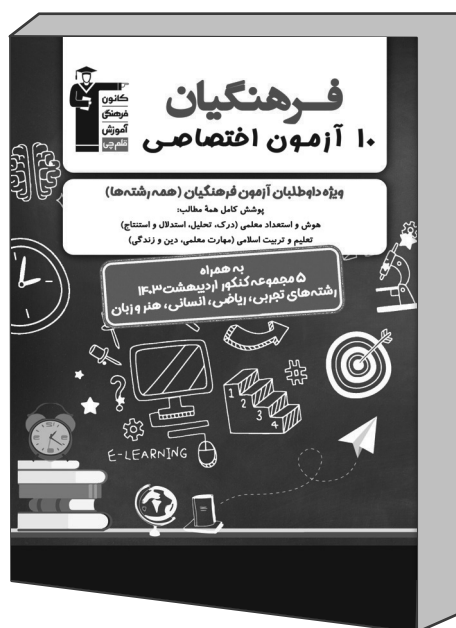

-۲۷۰

منابع مناسب هوش و استعداد

دوره دوم

دانش آموز عزیز، سؤالات عمومی از شماره ۲۷۱ شروع می شود، دقت
نمایید تا گزینه ها را به درستی وارد پاسخ برگ کنید.

دفترچه سؤال ؟

عمومی دوازدهم

رشته انسانی

۱۷ مهر ماه ۱۴۰۵

تعداد سؤالات و زمان پاسخ گویی آزمون

نام درس	تعداد سؤال	شماره سؤال	وقت پیشنهادی
فارسی ۳	۱۰	۲۷۱ - ۲۸۰	۱۰
دین و زندگی ۳	۱۰	۲۸۱ - ۲۹۰	۱۰
زبان انگلیسی ۳	۱۰	۲۹۱ - ۳۰۰	۱۰
جمع دروس عمومی	۳۰	—	۳۰

مراجهان به ترتیب حروف الفبا

فارسی	حسن افتاده، حسین پرهیزگار، نازنین فاطمه حاجیلو، سعید جعفری، ابوالفضل عباس زاده
دین و زندگی	بهنام رسولی، فردین سماقی، مرتضی محسنی کبیر، میثم هاشمی
زبان انگلیسی	محمدجواد آقایی، تیمور رحمتی، عقیل محمدی روش

گزینشگران و ویراستاران به ترتیب حروف الفبا

نام درس	مسئول درس	گزینشگر	گروه ویراستاری	رئیس برون	مسئول درس های مستندسازی
فارسی	نازنین فاطمه حاجیلو	نازنین فاطمه حاجیلو	محسن اصغری	—	فریبا رنوفی، مانده ملکی مهشید سعیدی، امیرمحمد کماسی
دین و زندگی	بهنام رسولی	بهنام رسولی	امیرمهدی افشار محمدفرحان فخاریان	محمدفرحان فخاریان	سجاد حقیقی پور
اقلیت های مذهبی	دبورا حاتانیان	دبورا حاتانیان	معصومه شاعری	—	—
زبان انگلیسی	رحمت اله استیری	رحمت اله استیری	محسن رحمتی، فاطمه نقدی	—	سپهر اشتیاقی، علیرضا رمضان زاده

مدیران گروه	الهام محمدی
مسئول دفترچه	معصومه شاعری
مستندسازی و مطابقت با مصوبات	مدیر: محیا اصغری، مسئول دفترچه: فریبا رنوفی
حروف نگار و صفحه آرا	زهرا تاجیک
ناظر چاپ	سوران نعیمی

گروه آزمون

بنیاد علمی آموزشی قلمچی (وقف عام)

آدرس دفتر مرکزی: خیابان انقلاب - بین صبا و فلسطین - پلاک ۹۲۳ - تلفن چهار رقمی: ۰۲۱-۶۴۶۳

۱۰ دقیقه

فارسی ۳

فارسی ۳

ستایش / ادبیات تعلیمی

(شکر نعمت)

درس ۱

صفحه ۱۰ تا صفحه ۱۸

۲۷۱- معنی کدام واژه مشخص شده به درستی در کمانک آمده است؟

- (۱) پرده ناموس بندگان به گناه فاحش ندرد و وظیفه روزی به خطای منکر نبرد. (مقرر و معین)
- (۲) واصفان حلیه جمالش به تحیر منسوب که: ما عرفناک حق معرفتک. (سرگردان)
- (۳) شفیع مطاع نبی کریم قسیم جسیم نسیم وسیم (خوش اندام)
- (۴) هر گره که یکی از بندگان گنه کار پریشان روزگار، دست انابت به امید اجابت ... (حالتی که در آن احساس بیگانگی نباشد)

۲۷۲- کدام گزینه، املاي درست را از داخل کمانک، انتخاب کرده است؟

- (۱) همه از (بحر / بهر) تو سرگشته و فرمان بردار
- (۲) تو حکیمی تو عظیمی تو کریمی تو رحیمی
- (۳) از این بوستان که بودی، ما را چه (تهفه / تحفه) کرامت کردی؟
- (۴) هر نفسی که فرومی رود، ممدّ (حیات / حیاط) است و مفرّج ذات.

۲۷۳- کدام گزینه، با توجه به عبارات زیر درست است؟

(الف) منتّ خدای را، عزّوجلّ، که طاعتش موجب قربت است و به شکر اندرش مزید نعمت.

(ب) درختان را به خلعت نوروزی قبای سبز ورق در بر گرفته است.

(ج) کان را که خبر شد خبری باز نیامد

(د) چه غم دیوار امت را که دارد چون تو پشتیبان

(ه) ای مرغ سحر! عشق ز پروانه بیاموز
کان سوخته را جان شد و آواز نیامد

(۱) نوع حذف در مصراع «د» و جمله آخر عبارت «الف» یکسان است.

(۲) نوع «را» در عبارات «الف و د» با نوع «را» در عبارت «ج» برابر بوده و در عبارت «الف»، دو فعل به قرینه لفظی حذف شده اند.

(۳) در عبارت «د» نوع حذف فعل، معنایی بوده و نوع «را» در عبارت «ب» حرف اضافه است.

(۴) نوع «را» و حذف فعل در بیت «ه» به ترتیب حرف اضافه و معنایی می باشد.

۲۷۴- نقش ضمیر پیوسته در کدام گزینه با نقش ضمیر پیوسته در عبارت زیر متفاوت است؟

«باران رحمت بی حسابش همه را رسیده.»

(۱) دعوتش اجابت کردم و امیدش برآوردم که از بسیاری دعا و زاری بنده همی شرم دارم.

(۲) از دست و زبان که برآید
کز عهده شکرش به درآید؟

(۳) بازش بخواند؛ باز اعراض کند. بار دیگرش به تضرّع و زاری بخواند.

(۴) این مدّعیان در طلبش بی خبرانند
کان را که خبر شد خبری باز نیامد

۲۷۵- به ترتیب در هر مورد زیر، کدام آرایه ادبی داخل کمانک یافت می شود؟

(الف) ای مرغ سحر عشق ز پروانه بیاموز
کان سوخته را جان شد و آواز نیامد (نماد - مجاز - تضاد)

(ب) یکی از صاحب دلان سر به جیب مراقبت فرو برده بود و در بحر مکاشفت مستغرق شده. (استعاره - سجع - تشبیه)

(ج) عاکفان کعبه جلالش به تقصیر عبادت معترف که: ما عبدناک حق عبادتک. (تشبیه - تضمین - جناس)

(۱) نماد، سجع، جناس (۲) مجاز، تشبیه، تضمین

(۳) نماد، استعاره، تشبیه (۴) تضاد، سجع، تضمین

۲۷۶- هر دو آرایه «تلمیح» و «استعاره» در کدام گزینه یافت می‌شوند؟

- (۱) کرم بین و لطف خداوندگار
- (۲) نتوان وصف تو گفتن، که تو در وصف ننگنجی
- (۳) چه غم دیوار امت را، که دارد چون تو پشتیبان
- (۴) بلغ العلی بکماله، کشف الدجی بجماله
- گنه بنده کرده‌ست و او شرمسار
- نتوان شبه تو گفتن، که تو در وهم نیایی
- چه باک از موج بحر آن را، که باشد نوح کشتیبان
- حسنّت جمیع خصاله، صلوا علیه و آله

۲۷۷- کدام گزینه نادرست است؟

- (۱) گلستان، از سعدی است و در مجموعه ادبیات تعلیمی قرار می‌گیرد.
- (۲) حکیم سنایی غزنوی، ابیاتی در ستایش و توصیف خداوند دارد.
- (۳) کلیله و دمنه اثری با هدف تربیت و آموزش است.
- (۴) کلیله و دمنه، تألیفی از نصرالله منشی است.

۲۷۸- به ترتیب هر یک از مفاهیم زیر مربوط به کدام بیت است؟

«رهایی‌بخشی توحید، قادر مطلق بودن خداوند، ناتوانی انسان از درک حقیقی خداوند»

الف) ملکا ذکر تو گویم که تو پاکی و خدایی	ب) همه درگاه تو جویم همه از فضل تو پویم	ج) نتوان وصف تو گفتن که تو در وصف ننگنجی	د) همه غیبی تو بدانی همه عیبی تو ببوشی	هـ) لب و دندان سنایی همه توحید تو گوید
نروم جز به همان ره که توام راه نمایی	همه توحید تو گویم که به توحید سزایی	نتوان شبه تو گفتن که تو در وهم نیایی	همه بیشی تو بکاهی همه کمی تو فزایی	مگر از آتش دوزخ بودش روی رهایی
- (۱) ب، هـ الف (۲) هـ د، ج (۳) ب، الف، هـ (۴) هـ ج، د

۲۷۹- مفهوم نوشته‌شده در مقابل کدام یک از گزینه‌های زیر، نادرست است؟

- (۱) پرده ناموس بندگان به گناه فاحش ندرد. (ستارالعیوب بودن خداوند)
- (۲) وظیفه روزی به خطای منکر نبرد. (خداوند به همه مردم به جز خطاکاران، روزی می‌دهد).
- (۳) درختان را به خلعت نوروزی قبای سبز ورق در بر گرفته. (توصیف فصل بهار و سبز شدن درختان)
- (۴) یکی از صاحب‌دلان سر به جیب مراقبت فرو برده بود و در بحر مکاشفت مستغرق شده. (تفکر و سلوک عارفانه)

۲۸۰- نثر ساده و روان نوشته‌شده در مقابل تمامی گزینه‌ها کاملاً صحیح است؛ به جز گزینه ...

- (۱) عصاره تاکی به قدرت او شهد فایق شده: شیرۀ درخت انگور با قدرت خداوند به غسل خالصی تبدیل شده است.
- (۲) تخم خرمایی به تربیتش نخل باسق گشته: دانه خرمایی با پرورش خداوند، درخت نخل بلندی شده است.
- (۳) عاکفان کعبه جلالش به تقصیر عبادت معترف: عابدانی که برای زیارت کعبه الهی رفته بودند، به کوتاهی‌شان در عبادت کعبه، معترف بودند.
- (۴) قصدی نپیوستی و ثمرت این تجربت آن بود که همه روز، گرسنه بماند: تلاشی نمی‌کرد و این کار باعث شد که هر روز گرسنه باقی بماند.

۱۰ دقیقه

دین و زندگی ۳

هستی‌بخش

درس ۱

صفحه ۲ تا صفحه ۱۴

دین و زندگی ۳

۲۸۱- عامل شکوفایی استعدادها و نویددهنده آینده‌ای زیبا چیست و در کلام معصومین (ع) چگونه روایت شده است؟

(۱) پاکی و صفای قلب - «افضل العبادۃ ادمان التفکر فی الله و فی قدرته»

(۲) پاکی و صفای قلب - «ما رایت شیئاً الا و رایت الله قبله و بعده و معه»

(۳) تفکر و اندیشه - «ما رایت شیئاً الا و رایت الله قبله و بعده و معه»

(۴) تفکر و اندیشه - «افضل العبادۃ ادمان التفکر فی الله و فی قدرته»

۲۸۲- بیت عبدالرحمان جامی: «ذات نایافته از هستی، بخش / چون تواند که بود هستی‌بخش» مؤید کدام مقدمه استدلال نیازمندی جهان در پیدایش به

خداست و در بردارنده کدام پیام است؟

(۱) مقدمه اول - اگر به مخلوقات دقت کنیم همه را پدیده‌هایی می‌یابیم که وجودشان از خودشان نبوده و نیست.

(۲) مقدمه دوم - اگر به مخلوقات دقت کنیم همه را پدیده‌هایی می‌یابیم که وجودشان از خودشان نبوده و نیست.

(۳) مقدمه اول - پدیده‌ها، برای موجود شدن نیازمند به پدیدآورنده‌ای هستند که خودش پدیده نباشد.

(۴) مقدمه دوم - پدیده‌ها، برای موجود شدن نیازمند به پدیدآورنده‌ای هستند که خودش پدیده نباشد.

۲۸۳- با نظر به کدام دو مقدمه به ترتیب، موضوع «نیازمندی ما و جهان به سرچشمه متعالی هستی» را درمی‌یابیم؟

(۱) متکی نبودن موجودات به خود - نشأت نگرفتن وجود موجودات از خودشان

(۲) متکی نبودن موجودات به خود - محتاج بودن پدیده‌ها به غیر خود

(۳) قائم به ذات بودن چیزی که پدیده نیست - محتاج بودن پدیده‌ها به غیر خود

(۴) قائم به ذات بودن چیزی که پدیده نیست - نشأت نگرفتن وجود موجودات از خودشان

۲۸۴- کدام گزینه نادرست است؟

(۱) جهان همواره به خداوند نیازمند است.

(۲) نیاز به خدا هیچ‌گاه کم نمی‌شود.

(۳) رابطه خداوند با جهان تا حدودی شبیه رابطه مولد برق با جریان برق است.

(۴) مسجد با ساخته شدن از بنا بی‌نیاز نمی‌شود، درست مانند رابطه خداوند با موجودات که پس از پیدایش همچنان به خدا نیازمندند

۲۸۵- افزایش معرفت انسان به خود و رابطه‌اش با خدا، چه نتایجی در پی دارد و کدام حدیث شریفه به آن اشاره دارد؟

(۱) نیاز به او را بیشتر احساس و ناتوانی و بندگی خود را بیشتر ابراز می‌کند. - «اللهم لا تکنی الی نفسی طرفه عین ابداً»

(۲) صرفاً منجر به خودشناسی می‌شود. - «اللهم لا تکنی الی نفسی طرفه عین ابداً»

(۳) نیاز به او را بیشتر احساس و ناتوانی و بندگی خود را بیشتر ابراز می‌کند. - «ما رایت شیئاً الا و رایت الله قبله و بعده و معه»

(۴) صرفاً منجر به خودشناسی می‌شود. - «ما رایت شیئاً الا و رایت الله قبله و بعده و معه»

۲۸۶- با دقت و اندیشه نگاه کردن انسان‌ها به جهان هستی چه نتیجه‌ای را در پی دارد؟

(۱) در هر چیزی خدا را مشاهده می‌کنند و علم و قدرت او را می‌بینند.

(۲) نور را سبب پیدا و آشکار شدن چیزهای دیگر می‌دانند.

(۳) به این مفهوم پی خواهند برد که خداوند قابل مشاهده با چشم نیست.

(۴) به هدف خلقت یعنی رسیدن به قرب الهی آگاه خواهند شد.

۲۸۷- کدام گزاره درباره حدیث «تفکروا فی کل شیء و لا تفکروا فی ذات الله» درست است؟

(۱) تفکر در ذات و چیستی و صفات و افعال خداوند مورد تشویق است.

(۲) چون خداوند نامحدود است، تفکر در صفات و افعال او ممنوع است.

(۳) چون عقل انسان محدود است، تفکر درباره افعال و صفات خداوند، ممنوع است.

(۴) تفکر در ذات و چیستی خداوند ممنوع است ولی تفکر در افعال و صفات خداوند مورد تشویق است.

۲۸۸- مفهوم ناتوانی انسان در «دیدن خداوند» با توجه به مفاد آیه «لا تدركه الابصار و هو يدرك الابصار و هو اللطيف الخبير» در کدام بیت به درستی

انعکاس یافته است و دامنه شمول این ناتوانی در ... است.

(۱) ز نام و نشان و گمان برترست / نگارنده بر شده گوهر است - دنیا

(۲) به بینندگان آفریننده را / نبینی، مرنجان دو بیننده را - دنیا و آخرت

(۳) نیابد بدو نیز اندیشه راه / که او برتر از نام و از جایگاه - دنیا و آخرت

(۴) دوست نزدیک‌تر از من به من است / وین عجب‌تر که من از وی دورم - دنیا

۲۸۹- معرفتی که انسان به واسطه آن می‌تواند با هر چیزی خدا را ببیند، برای کدام گروه از افراد به طور خاص‌تری قابل دسترس است و شرط دستیابی

به این معرفت چیست؟

(۱) جوانان و نوجوانان - قدم پیش گذاشتن و با عزم و تصمیم قوی حرکت کردن

(۲) کهنسالان - قدم پیش گذاشتن و با عزم و تصمیم قوی حرکت کردن

(۳) کهنسالان - توبه و طلب مغفرت

(۴) جوانان و نوجوانان - توبه و طلب مغفرت

۲۹۰- کدام گزینه در رابطه با ویژگی‌های موضوعاتی که نامحدود هستند، صحیح نیست؟

(۱) ذهن ما گنجایش درک آن‌ها را ندارد.

(۲) نمی‌توانیم ذات آن‌ها را متصور شویم.

(۳) ذهن ما می‌تواند ذات این امور را شناسایی کند.

(۴) ذهن ما قابلیت احاطه بر این امور را ندارد.

زبان انگلیسی ۳

۱۰ دقیقه

PART A: Vocabulary & Grammar

Directions: Choose the word or phrase (1), (2), (3), or (4) that best completes each sentence. Then mark the correct choice on your answer sheet.

Sense of Appreciation

درس ۱

صفحه ۱۵ تا صفحه ۲۳

291-I really believe these new developments will considerably ... the entertainment facilities in the area.

1) speak	2) improve
3) forgive	4) shout

292-He feels deeply sad because doctors think there is no possible way to ... his wife's disease.

1) feed	2) lower
3) distinguish	4) cure

293-She works as a nurse at a big hospital, and her job requires a lot of hard work and ... to patient care.

1) kindness	2) function
3) pressure	4) dedication

294-I write in my ... every night before bed to remember the best moments of each day.

1) memory	2) diary
3) score	4) textbook

295-In my opinion, these new restaurants will greatly ... the terrible economy of our city.

1) boost	2) burst
3) regard	4) respect

296-According to the latest news, the companies recently teamed up to ... new communications software.

1) happen	2) found
3) develop	4) spare

PART B: Reading Comprehension

Directions: Read the following passage and answer the questions by choosing the best choice (1), (2), (3), or (4). Then mark the correct choice on your answer sheet.

The economic and social changes of the past few decades have changed the European family. What was once normal—two parents, father employed, mother at home, stable financial situation—is now exceptional. Today, half of all marriages end in failure, and about half of all children spend several years in a single-parent family. Some mothers never marry again, some parents lose their husbands or wives through death, and some single women and men adopt children. It means that they decide to raise other people's children.

Single mothers are greater in number than single fathers. A single-parent family is at a greater risk for such negative outcomes as decline in income, poverty, and behavioral problems. Most single parents find it difficult to meet all their financial duties. A decrease in income may require them to move the family to a less expensive home in a different neighborhood, transfer the children from one school to another, and spend less money on goods.

While the pressures on the single-parent family are great, problems do not always occur. If a single mother can manage the different tasks of taking care of her children and herself, her family cannot only survive but also advance a lot.

297- What is the first paragraph mainly about?

- 1) The problems of today's children
- 2) Ways to help single-parent families
- 3) Recent economic and social changes in Europe
- 4) The change in the structure of the European family

298- According to the passage, in the past, it was normal for a European family to

1) have so many children	2) raise other people's children
3) end in failure	4) have two parents

299- The word "them" in paragraph 2 refers to

1) duties	2) problems
3) single parents	4) negative outcomes

300- According to the passage, a single-parent may transfer his or her child from one school to another when

- 1) they buy a new house
- 2) they have financial problems
- 3) they want to be close to shops
- 4) their children do not do well at school

کتاب‌های آیة انسان را

پیمان‌های تمرین کنید

۸۴۵۱

www.kanoon.ir

www.kanoonbook.ir

SanjeshCloud

www.SanjeshCloud.ir